

MATCH match.tportal.hr

Gledaj bilo gdje.
Bilo kada.

Prvi i jedini sportski
pay per view web
servis u Hrvatskoj.

Dostupan svima bez
obzira kojeg pružatelja
internetskih usluga
koristite!

C

CROATIAN CINEMA
HRVATSKI FILMSKI MAGAZIN 1 / 2014.

GORAN JURIĆ TILIĆ & MALOČA FORŠPANI FILM I
PRETPLAĆENI NA BLOCKBUSTERE **2014.** FINANCIJE

BOGDAN
ZVIJEZDA IZ VIDEOOTEKE

CROATIAN CINEMA HRVATSKI FILMSKI MAGAZIN 1 / 2014.

Hrvatski audiovizualni centar
Croatian Audiovisual Centre

A large, close-up photograph of a man's face, showing his eyes and a slight smile. He has dark hair and a beard.

POČELA JE VELIKA POTRAGA ZA NOVIM

publike, blockbusteri, a "Kauboji" (s četrdesetak tisuća posjeta) kult-film godine. Manjinski i većinski hrvatski filmovi puno su putovali i osvojili mnogo međunarodnih nagrada, osobito "Halimin put" Arsena Ostojića, "Krugovi" Srđana Golubovića, "Obrana i zaštita" Bobe Jelčića. Puno očekujemo od svjetske premijere "Projekcija" Zrinka Ogreste, kao i od spomenutih "Kauboga" kad krenu na festivale.

HRVOJE HRIBAR
RAVNATELJ HAVC-a

Pokazali su mi jednom u Rusiji fotografiju komesara s kožnim ovratnikom, poznatog po zaslugama za karijeru Andreja Tarkovskog. Gospoda u polucilindrima, članovi Uprave RKO Picturesa, koji su Orsonu Wellesu odobrili da snimi "Građanina Kanea", nisu imali privlačnija lica. Ni s njima, vjerujem, ne biste rado proveli ljeto na otoku. Mislim na te slike dok se gledam u zrcalu. Priznajem da ne znam odgovor na pitanje koja je točno uloga sustava u sudbini pojedinog umjetničkog djela. Ako netko poznaće način izmjere efekta koji model upravljanja ima na kvalitetu kulturne proizvodnje, molim da se javi na adresu iz impresuma. Bilo bi od pomoći.

Mi smo u Hrvatskoj prije nekoliko godina promjenili filmski model: filozofiju, energiju i praksu. Zatim se promjenila i proizvodnja. Obično se usredotočimo na brojke. Na primjer: već drugu godinu zaredom hrvatski film ustalio se na 11% kinoreportera, što je bolje od prethodnih 1-2%. "Sonja i bik", "Svećenikova djeca", "Šegrt Hlapić", "Zagonetni dječak" postali su, slobodnom voljom

Najviše me uzbudjuje trio "Kauboji", "Obrana i zaštita" i "Projekcije". Ta tri filma – koja jedan na drugog nimalo ne nalikuju – ujedno ne nalikuju ni na koji film ikad prije snimljen u Hrvatskoj. U hrvatskom filmu počela je velika potraga za novim, za nepoznatom vrstom filma koja će biti u stanju ispričati "nove zgode ove neobične zemlje", da se poslužimo rječnikom Ivane Brlić-Mažuranić. Producenticu i autoricu dokumentarnog filma Danu Budisavljević nedavno smo zamolili da se pridruži jednoj međunarodnoj prezentaciji hrvatskog audiovizualnog modela. Dana je donijela PowerPoint s fotografijama ljudskih lica. Odlučila je pobrojiti cijelu generaciju mlađih autorica i autora koji su u posljednje dvije godine dobili priliku da naprave svoje debitantske filmove pod okriljem HAVC-a. Prečesto se zabavljamo objašnjavajući tehnologiju našeg funkcioniranja – bilo da govorimo o našim financijskim bitkama ili proceduralnim finesama. To što radimo ima jednostavniji cilj: probuditi novu energiju u stariima i u isto vrijeme otvoriti prostor energiji novih, onih mlađih – to je sav smisao onoga što radimo.

CROATIAN CINEMA

BR.1, SIJEČANJ 2014.

10

GORAN BOGDAN

Novu zvijezdu domaćeg filma sljedeće godine gledat ćemo u još više filmova

48

TRAŽI SE NOVA PRVAKINJA HRVATSKOG FILMA

Tihana Lazović, Ivana Rushaidat i Lana Barić ove su godine istaknule kandidaturu

3 UVODNIK / 7 VIJESTI / 10 INTERVJU: GORAN BOGDAN / 18 PROJEKT DIGITALIZACIJE KINOMREŽE / 22 HRVATSKI FILM U 2013. / 30 KALENDAR FILMSKIH FESTIVALA U 2014. / 31 HRVATSKI FILM NA MEĐUNARODNIM FESTIVALIMA / 32 GOST KRITIČAR: "VISOKA MODNA NAPETOST" / 34 PARALELNI INTERVJU: JURIĆ TILIĆ & MALOČA / 39 HRVATSKI FILM U FOKUSU / 40 GOSPODARSKI UČINCI HRVATSKOG FILMA / 44 INTERVJU: NEVIO MARASOVIĆ / 48 GLUMICE KOJE SU OBILJEŽILE 2013. / 54 "PROJEKCIJE": KAMERA BRANKA LINTE / 56 "OBRANA I ZAŠTITA": KAD SE KAMERA KOLEBA / 58 "SVEĆENIKOVA DJECA" I "MAJSTORI": DVije SCENOGRAFSKE PRIČE / 64 PAZI, U HRVATSKOJ SE PONOVO SNIMA! / 67 HRVATSKI FILM U 2014. / 73 TKO JE TKO U HRVATSKOM FILMU / 74 NEMILOSRDNI GADOVI VS. "KAUBOJI"

34

PREPLAĆENI NA BLOCKBUSTERE

Ankica Jurić Tilić i Ivan Maloča u paralelnom intervjuu

54

"PROJEKCIJE"

Kad je kamera u centru zbivanja

18

DIGITALIZACIJA HRVATSKIH KINA

Projekt digitalizacije spasio je neovisna kina od sigurne propasti

67

FORŠPANI 2014.

30 filmova koje nestrpljivo očekujemo u 2014. godini

IMPRESSUM

CROATIAN CINEMA HRVATSKI FILMSKI MAGAZIN / **IZDAVAČ** HRVATSKI AUDIOVIZUALNI CENTAR Nova ves 18, 10 000 Zagreb, Hrvatska / **ZA IZDAVAČA** HRVOJE HRIBAR / **SAVJET MAGAZINA** TINA HAJON, MARIO KOZINA, ANA MIKIN, DRAGO PERIĆ, VANJA SREMAC / **GLAVNI UREDNIK** IGOR TOMLJANOVIC / **DIZAJN** ORSAT FRANKOVIC / **PRIJELOM** FLOMASTER D.O.O. / **KONCEPT** GLOBAL STUDIO D.O.O. / **FOTOGRAF** ALAN VAJDIC / **LEKTURA** AMRA MILIVOJEVIC / **SURADNICI** MARIO DUSPARA, JANKO HEIDL, IVANA MILOŠ, SANJA MUZAFERIJA, ARSEN OREMOVIĆ, DAMIR RADIĆ, IVAN-VANJA RUNJIĆ, MARIO SABLIC, SAŠA VEJNOVIĆ / **TISAK** GRAFIČKI ZAVOD HRVATSKE D.O.O. Radnička cesta 210, 10 000 Zagreb, Hrvatska

* FOTOGRAFIJU NA NASLOVNICI SNIMILA JE MARE MILIN

JOAQUIN PHOENIX

AMY ADAMS

ROONEY MARA

OLIVIA WILDE

SCARLETT JOHANSSON

ona

LJUBAVNA PRIČA SPIKEA JONZEA

TRI NOMINACIJE ZA NAGRADU ZLATNI GLOBUS

SONY PICTURES RELEASING INTERNATIONAL AND STAGE 6 FILMS PRESENT

AN ANAPURNA PICTURES PRODUCTION "HER" JOAQUIN PHOENIX, AMY ADAMS, ROONEY MARA, OLIVIA WILDE AND SCARLETT JOHANSSON

BY ELLEN LEWIS CASSANDRA KULUKUNDIS EDITED BY BEN KELCEY MUSIC BY ARCADE FIRE PROPS CASEY STORM PROPS ERIC ZUMBRUNNEN, A.C.E. JEFF BUCHANAN PROPS KK BARRETT
DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY HOTTIE VAN HOYTEMA, ASC, NSC PROPS DANIEL LUPI PROPS JEFFREY CHRISSIE BARNARD PROPS MEGAN ELLISON SPIKE JONZE VINCENT LANDAY WRITER AND SPIKE JONZE

A

Her-Movie.net

USKORU U KINIMA

© 2013 Sony Pictures Releasing International Inc. All Rights Reserved. Reproduction in whole or in part without written permission is prohibited. No portion of this movie may be reproduced by any means.

CONTINENTAL
M&P

STAGES

FILM NEWS

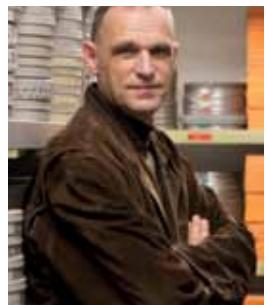
"SVEĆENIKOVA DJECA" DOTAKNULA NEBO U BERLINU

Nominacija za Europsku filmsku nagradu filma Vinka Brešana "Svećenikova djeca", u kategoriji najbolje komedije, jedan je od najvećih uspjeha hrvatskoga filma, neovisno o činjenici da mu je sama nagrada na kraju izmagnula. Budući da je u konkurenciji bio i slabašni film "Putnici ljubavnici" Pedra Almodovara i slabo poznat talijanski film "Dobrodošli, predsjedniče" Riccarda Milanija, nagradu je odnio film "Sve što trebaš je ljubav", relativno konvencionalna romantična komedija renomirane danske redateljice Susanne Bier (dubitnica Oscara za film "U boljem svijetu").

Iako je bilo jasno da "Svećenikova djeca" nisu među favoritima, ipak je postojala određena šansa da iskoriste priliku, no kad se to već nije dogodilo, ostaje činjenica da su "Svećenikova djeca" tek treći hrvatski film nominiran za ovu nagradu. Prije njega to je uspjelo filmovima "Krhotine" Zrinka Ogreste i "Ta divna splitska noć" Arsena A. Ostojačića, oba u kategoriji mladog filma. No, sudeći prema riječima producenta filma Ivana Maloče, još je veća satisfakcija proboj u redovitu kinodistribuciju u cijelom nizu zemalja, poput Italije, Norveške, Islanda, Poljske, Španjolske, Švedske, Brazila, Južne Koreje i SAD-a. Za razliku

od međunarodnih festivala na kojima su hrvatski filmovi već dulje vrijeme redovni sudionici, proboj u međunarodnu kinodistribuciju mnogo je teži zalogaj koji bi najgledaniji hrvatski film u 21. stoljeću konačno mogao zagrasti.

Inače, Europska filmska nagrada za najbolji film godine otišla je filmu "Velika ljepota" ("La grande bellezza") Paola Sorrentina, najboljim glumcem proglašen je Toni Servillo koji igra glavnu ulogu ostarjelog pisca u ovom filmu, a glumicom Veerle Baetens za ulogu u belgijskom filmu "The Broken Circle Breakdown". Nagrada za najbolji scenarij pripala je Francoisu Ozonu za film "U kući" ("Dans le Maison"), a za glazbu veteranu Enniju Morriconeu za film Giuseppea Tornatorea "Najbolja ponuda". Nagradu za životno djelo primila je Catherine Deneuve. ●

VINKO BREŠAN
I nominacija među četiri
najbolje europske komedije
godine velik je uspjeh

HRVOJE HRIBAR

dobio odličje Viteza reda umjetnosti i književnosti

RAVNATELJU HRVATSKOG
AUDIOVIZUALNOG CENTRA
MINISTRICA KULTURE I
KOMUNIKACIJA REPUBLIKE
FRANCUSKE, AURÉLIE FILIPPETTI,
DODIJELILA JE ODLIČJE VITEZA
REDA UMJETNOSTI I KNJIŽEVNOSTI
ZA 2013. GODINU

Francuska veleposlanica u Hrvatskoj Michèle Boccoz uručila je 4. prosinca odličje Viteza reda umjetnosti i književnosti za 2013. godinu ravnatelju Hrvatskog audiovizualnog centra Hrvoju Hribaru za zasluge u kulturnoj suradnji i jačanju veza hrvatskog i francuskog audiovizualnog sektora. U obrazloženju se navodi da se Hribaru odličje dodjeljuje za predanost jačanju odnosa Francuske i Hrvatske otkad je postao ravnatelj HAVC-a, zasluge na potpisivanju ugovora o fran-

cusko-hrvatskoj filmskoj koprodukciji, organizaciju festivala hrvatskog filma Croatia, la voici!, održanog prošle godine u Parizu, te za podršku francuskom Nacionalnom centru za kinematografiju u borbi za izuzeće europskog audiovizualnog sektora iz trgovinskog sporazuma Europske unije i SAD-a.

Vitez reda umjetnosti i književnosti (*Chevalier de l'ordre des Arts et des Lettres*) francusko je nacionalno odličje kojim od 1957. godine Ministarstvo kulture (danas Ministarstvo kulture i komunikacija) odaje priznanje pojedincima iz Francuske i svijeta za njihove zasluge u području kulture i umjetnosti. Ovo priznanje dosad su u Hrvatskoj, među ostalim, dobili i Tereza Kesovija, Ivan Picelj, Predrag Matvejević, Andrea Zlatar-Violić te Ivan Ladislav Galeta. ●

HRVATSKA CASTING DIREKTORICA U ŽIRIJU ZA DODJELU NAGRADE SHOOTING STARS 2014

Jedna od najutjecajnijih glumačkih filmskih nagrada za mlade talente, Shooting Stars, dodjeljuje se svake godine na filmskom festivalu u Berlinu, a među 24 prijavljena glumca žiri će izabrati desetero ravnopravnih dobitnika. I dok smo prethodnih godina imali nagradene glumice Zrinku Cvitešić i Mariju Škaričić, ove je godine veliko priznanje hrvatskoj kinematografiji odabir Oriane Kunčić u peteročlani žiri koji će odlučivati o nagra-

dama. Oriana Kunčić jedina je hrvatska casting direktorica i jedna od rijetkih stručnjaka u regiji za to specifično područje filmske preprodukcije. U toj funkciji, ali i kao asistentica režije, radila je na filmovima kao što su "Grbavica" i "Na putu" Jasmile Žbanić, "Gospodica" Andreje Štakе, "Obrana i zaštita" Bobe Jelčića, "Snijeg" Aide Begić i "Storm" Hans-Christiana Schmidta koji je 2009. godine igrao u službenoj konkurenciji Berlinalea. ●

HRVATSKI BLOCKBUSTERI

2013. je godina najbolje gledanosti hrvatskog filma od osamostaljenja Hrvatske do danas

Pet hrvatskih filmova prikazanih u redovnoj kinodistribuciji zaslužili su titulu hit-filma privukavši u kino više desetaka tisuća gledatelja, a dva su filma nadmašila granicu od sto tisuća gledatelja. Domaći hit godine je film Vinka Brešana "Svećenikova djeca" koji je u redovnoj distribuciji vidjelo 158 tisuća gledatelja, no tome se može pripodati još nekoliko tisuća gledatelja na posebnim projekcijama, poput one festivalske u pulskoj Areni pred gotovo pet tisuća gledatelja. Ekrанизacija "Šegrta Hlapića" nije prikazana na pulskom festivalu, no i bez toga bilježi izvrsne rezultate, a iako je film još uvijek u redovnoj kinodistribuciji, već ga je pogledalo više od sto tisuća ljudi. Lijepo je vidjeti da neki domaći filmovi, snimljeni za iznose koji se u Hollywoodu potroše samo na catering, uspijevaju konkurirati, a često i nadmašiti megaproducije sa šest nula, poput "Čovjeka od čelika" ili "Gravitacije", a tek je nekoliko filmova poput "Štrumpfova 2" i "Hobita" ostvarilo bolji rezultat od "Svećenikove djece".

Imamo li u vidu da su u 23 godine postojanja hrvatske države tek četiri domaća filma postigla gledanost veću od sto tisuća gledatelja ("Kako je počeo rat na mom otoku" Vinka Brešana, "Što je muškarac bez brkova" Hrvoja Hribara, animirani film Milana Blažekovića "Čudnovate zgode šegrt Hlapića" i "Maršal" Vinka Brešana), ovaj rezultat dodatno dobiva na značaju, tim više što je broj kinoposjetitelja ipak u padu te nije realno očekivati da neki film nadmaši rekord od 337.000 gledatelja koji drži film "Kako je počeo rat na mom otoku". Najugodnije iznenadenje svakako je romantična komedija Vlatke Vorkapić "Sonja i bik" (koja je, doduše, veći dio svojih gledatelja skupila još tijekom 2012.) te koja je ujedno najzaslužnija za promociju najvećeg novijeg glumačkog otkrića, Gorana Bogdana (s kojim razgovaramo na stranicama koje slijede).

Iako se nalazi na petom mjestu najgledanijih domaćih filmova godine, od komedije "Kauboji"

ipak se očekivao nešto bolji rezultat, tim više što je kazališnu predstavu prema kojoj je snimljen film pogledalo više od sto tisuća gledatelja, dakle tri puta više nego što ih je pogledalo film Tomislava Mršića.

Nažalost, i dalje velik dio domaće filmske produkcije u kinima prolazi ispod radara te privlači doista malen broj gledatelja pa se može reći da je šteta što je, u najmanju ruku, zanimljiv film Bobe Jelčića "Obrana i zaštita" vidjelo tek nešto više od 2500 gledatelja, a mnogi drugi domaći filmovi zabilježili su još i slabiji rezultat. Unatoč tomu, 2013. bila je najbolja kinogodina za hrvatski film još od osamostaljenja Hrvatske, godina u kojoj su domaći naslovi konačno zaslužili status blockbuster-a. ●

TOP 5 HRVATSKIH BLOCKBUSTERA

FILM	BROJ GLEDATELJA
Svećenikova djeca	158.000
Šegrт Hlapić	118.000*
Sonja i bik	97.500
Zagonetni dječak	69.000
Kauboji	33.500*

*film se još nalazi u kinodistribuciji pa navedeni broj gledatelja nije konačan

HRVATI SE VOLE SAMI SEBI SMIJATI I ONDA KADA IM JE NAJTEŽE

TEKST DRAGO PERIĆ

Trend rasta proizvodnje, ali i kvalitete domaćeg filma, koju prati gledanost po jedinim hitova, još nije promijenio neke ustaljene predrasude o domaćem filmu, čak ni nakon doista značajnih uspjeha na kinoblagajnama. Sva je prilika da se percepcija publike prema domaćem filmu promijeni i da neki filmovi, koji imaju "nesreću" da nisu komedije, kao "Obrana i zaštita" Bobe Jelčića, svojom kvalitetom privuku znatno više publike.

Agencija Promocija plus, krajem rujna ove godine, provela je za HAVC prvo istraživanje kinopublike. Cilj istraživanja bio je utvrditi navike gledanja filmova, posebno navike gledanja filmova u kinima uz poseban osvrt na doživljaj domaćeg filma. Kvantitativno istraživanje provedeno je na 1000 ispitanika u cijeloj Hrvatskoj, a standardna pogreška iznosi $\pm 3,1\%$. Gotovo tri četvrtine ispitanika, točnije 73,6%, filmove, strane i domaće, najčešće gleda na televiziji, a tek nešto više od 2% u kinu. Ostaje 23,4% onih koji najčešće koriste kompjutor za gledanje "sprženog" ili "skinutog" filma s interneta. I to su, prije sviju, mlađi od 15 do 24

godine starosti. Naime, čak 90% starijih od 50 godina gleda filmove na televiziji, a 80% onih od 25 do 50 godina. Tek nešto više oko 45% populacije od 15 do 24 godine koristi TV ekran, ali preko 50% koriste kompjutor za uživanje u filmu. I k tome, mlađi "netokrati" dvostruko više od ostalih posjećuju kino. Na mladima svijet ostaje, a onda i film koji će kad sadašnja mladež uđe u tridesete, polako ukloniti televiziju s trona filmofila kao medij koji je samo za starce, barem kada su filmovi u pitanju. Čini se da se domaća javna televizija osobito ne zabrinjava, i sada se ponaša kao da je domaćem filmu već mjesto na zaslonu kompjutora umjesto da pridržavamo kapke otvorenima da bismo nešto prije ponoći ugledali poneki domaći film. U svemu tome raduje i činjenica da nam kokice neće pojesti filmove, osobito nakon ovogodišnje digitalizacije 28 neovisnih kina u svim regijama Hrvatske koju je provelo Ministarstvo kulture u suradnji s HAVC-om.

A što to volimo gledati? Na prvom su nam mjestu komedije, a nakon toga akcija, triler i drama. Amerikanci, primjerice, na

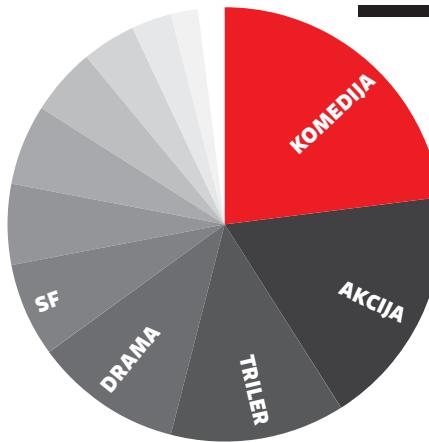
VINKO BREŠAN NAJUTJECAJNIJI JE DOMAĆI FILMAŠ, A
"TKO PJEVA ZLO NE MISLI" KREŠE GOLIKA NAJBOLJI
JE FILM SVIH VREMENA PREMA ISTRAŽIVANJU
AGENCIJE "PROMOCIJA PLUS" PROVEDENOM KRAJEM
RUJNA OVE GODINE. HRVATI OČITO VOLE KOMEDIJE,
NO PREMALO IDU U KINO, A KLJUČNU ULOGU U
PROMOCIJI DOMAĆEG FILMA JOŠ UVIJEK MOŽE I
TREBA ODIGRATI TELEVIZIJA

prvom mjestu drže akciju/avanturu, a komedija je druga. Koliko Hrvati vole komedije pokazuje i činjenica da su komedije zauzele prvih pet mesta najboljih domaćih filmova svih vremena. Najboljni film svih vremena po ocjeni publike je "Tko pjeva zlo ne misli", zatim slijede "Kako je počeo rat na mom otoku", "Svećenikova djeca", "Što je muškarac bez brkova" i "Sonja i bik". A na sedmom mjestu je i "Maršal", treći film Vinka Brešana među prvih deset. Sad definitivno znamo tko je najodgovorniji za smijeh u Hrvata. Vinko Brešan, a ne više general Rojs.

Glumci su glavni razlog odabira pojedinog filma kada su u pitanju uvozni proizvodi, obično američki, a to nije slučaj kada ispitanci odgovaraju na pitanje o razlozima gledanja domaćeg filma. Tu je ključni poticaj preporuka prijatelja. Nešto očito ne štima. Imamo generaciju sjajnih glumica i glumaca, a imali smo to i prije, također imamo mogućnost i ozbiljnijeg utjecaja medija, ali to očito tek treba iskoristiti za korist domaćeg filma i publike. Na potezu je HAVC zajedno s redateljima i producentima.

Hrvatska publika voli domaće filmove, iako još uvijek, pomalo atavistički vjeruje da je film iz susjednih država bolji, a to već neko vrijeme pokazuju i rezultati na domaćim kinoblagajnama. Brešanova "Svećenikova djeca", s gotovo 160.000 gledatelja, imala su najveću gledanost u ovom stoljeću, prestigavši za nekoliko tisuća Hribarovu komediju "Što je muškarac bez brkova", a "Sonja i bik" Vlatke Vorkapić dobacio je do gotovo 100.000 gledatelja, slijede "Koko i duhovi" Daniela Kušana s oko 80.000 i "Zagonetni dječak" Dražena Žarkovića sa 70.000 gledatelja. U kinima se prikazuje još jedan domaći film za djecu, "Šegrt Hlapić" Silvija Petranovića, koji je već nakon nešto više od mjesec dana prikazivanja pogledalo blizu 120.000 gledatelja. Tu svakako treba ubrojiti i manjinske koprodukcije, a među njima se po gledanosti "Parada" nalazi u samom vrhu. Domaći su filmovi tako zasjenili mnoge megahitove američkih distributera koji su, dakako, i dalje u tretmanu domaćih distributera i prikazivača poslovno atraktivniji radi tzv. dugog repa u ponudi filmova. Domaća kinematografija ne može parirati kvan-

PREFERENCIJE GLEDANJA FILMSKIH ŽANROVA U KINU

Filmski Žanr	Udio
Komedija	22,7%
Akciji	17,7%
Triler	12,7%
Drama	11,3%
Znanstveno-fantastični (SF) i fantastični	6,6%
Ljubavni/romantična komedija	6,1%
Gledam sve filmske žanrove	6,1%
Dječji	5,4%
Animirani	4,4%
Horor	3,2%
Povijesni	2,1%
Glazbeni/plesni (mjuzikl)	0,3%
Avanturistički	0,3%
Art	0,3%
Kriminalistički	0,2%
Vestern	0,1%
Ne znam	0,5%

titetom, ali očito posljednjih godina najuspješnija kinematografija u regiji donosi respektabilne zarade distributerima i kinoprikazivačima. Nažalost, ne toliko producentima i autorima. Očit je problem i prelazak granice naših filmova, prije svega unutar regije koja je nekad bila jedinstveno tržište, a kad je film u pitanju, nema pametnog razloga da opet to ne postane. Kinopublika niti izaziva incidente, niti je moraju čuvati kordon policije, ona samo treba dobar film na jezicima koji itekako povezuju naše kulture. Zato, krenimo u kino! ●

DOŽIVLJAJ NAJBOLJEG HRVATSKOG FILMA SVIH VREMENA

Naziv filma	Udio
Tko pjeva zlo ne misli	17,0%
Kako je počeo rat na mom otoku	11,8%
Svećenikova djeca	7,3%
Što je muškarac bez brkova	5,7%
Sonja i bik	3,0%
Metastaze	2,2%
Maršal	2,0%
Bitka na Neretvi	1,9%
Vlak u snijegu	1,4%
Sokol ga nije volio	1,3%
Breza	1,2%
Duga mračna noć	1,0%
Kad mrtvi zapjevaju	0,7%
H-8	0,6%
Ljudožder vegetarijanac	0,6%
Život sa stricem	0,6%
Deveti krug	0,5%
Konjanik	0,5%
Pjevajte nešto ljubavno	0,5%
Glembajevi	0,4%
Ostalo	11,4%
Ne znam	24,9%
Nijedan	3,2%
Ne gledam domaće filmove	0,3%

RAZLOZI GLEDANJA DOMAĆEG FILMA U KINU

Razlozi	Udio
Preporuka prijatelja	13,0%
Volim domaće filmove	10,1%
Dobra promocija filma	6,6%
Dobra radnja filma	4,5%
Dobre kritike filma	4,5%
Primarno je druženje pri odlasku u kino, tako i u slučaju domaćeg filma	4,2%
Medijska popraćenost filma	4,0%
Znatiželja	3,7%
Bliskost tematike filma	3,4%
Dobili glumci	3,4%
Volim pratiti zbivanja na domaćoj kinematografiji	3,2%
Svaki dobar film volim pogledati u kinu, pa tako i domaći	2,9%
Baš zato što su domaći	2,1%
Volim kino ambijent	2,1%
To je jedina mogućnost gdje mogu pogledati film koji je tek izšao	1,6%
Zbog doživljaja na većem ekranu	1,6%
Da podržim hrvatsku produkciju	1,3%
Aktualnost filmske priče	1,1%
Očekujem dobar film	1,1%
Zabava	1,1%
Ostalo	8,7%
Ne znam	10,6%
Nemam poseban razlog	5,3%

intervju

RAZGOVARAO JANKO HEIDL

FOTO ALAN VAJDIC

Glumac koji je ove godine spojio tri sjajne filmske, jednu televizijsku i nekoliko kazališnih uloga nedavno je nagrađen i kao najbolji glumac na međunarodnom festivalu u Indiji

Goran Bogdan, jedan od najistaknutijih mlađih hrvatskih filmskih i kazališnih glumaca, za prvu glavnu ulogu u dugometražnom igranom filmu, u prošlosezonskom domaćem hitu "Sonja i bik" Vlatke Vorkapić, u listopadu je nagrađen kao najbolji glumac međunarodnog Filmskog festivala Tamil Nadu u indijskom Chennaiju. U studenom je za svoj kazališni rad dobio nagradu publike Teatar.hr kao izvođač godine, a HAVC ga je kandidirao za priznanje Shooting Stars 2014., koje na filmskom festivalu u Berlinu predstavlja i promovira najbolje mlade europske glumce. Na televiziji ga trenutačno možemo gledati u seriji "Na terapiji" Tomislava Rukavine i Marka Škopa. Osim u "Sonji i biku", zapažene uloge na velikom platnu odigrao je u komedijama "Svećenikova djeca" Vinka Brešana i "Majstori" Dalibora Matačića, a uskoro ćemo ga vidjeti u ratnoj akcijskoj

drami "Broj 55" Kristijana Milića, crnohumornoj antigelazbenoj satiri "Svinjari" Ivana Livakovića, društveno-kritičkoj obiteljskoj drami "Mirni ljudi" Ognjena Svilicića i srpskoj obiteljskoj drami "Dječaci iz Ulice Marks-a i Engelsa" Nikole Vukčevića.

"Nisam vjerovao kad su mi rekli da sam nagrađen u Indiji! Mislio sam da me netko zeza. Ali to je sjajno! Osjećam se počašćeno što me HAVC predložio za nagradu Shooting Stars. Bio bih jako sretan kad bi nešto od toga bilo, no ne očekujem mnogo. Ne želim biti preskroman ili preponiran, ali posrijedi je vrlo ozbiljna konkurenca iz cijele Europe, to su mahom mlađi ljudi od dvadeset pet godina s dvadeset glavnih uloga iza sebe i nekoliko ozbiljnih nagrada na prestižnim A-festivalima. Ja već imam trideset tri i mnogo manje filmskih uloga, tako da mi se čini kako sam malo zalutao, ali ipak mi je draga biti u toj ekipi."

"SONJA I BIK"

Romantična komedija u kojoj nastupa s Juditom Franković privukla je gotovo sto tisuća gledatelja

GLUMAČKI UZORI

"Bill Murray i Joaquin Phoenix u likovima koje tumače uvijek nastoje pronaći žive ljude"

UPRAVO SNIMATE "BROJ 55" U REŽIJI KRISTIJANA MILIĆA.

Film je utemeljen na, nažalost, istinitom događaju iz rujna 1991., kada su pripadnici jedne naše satnije poginuli u srpskom selu na liniji razgraničenja, gdje je njih dvadesetak dvadeset četiri sata odolijevalo cijeloj srpskoj vojsci tog područja. Baš smo danas snimali prizor u kojem nas odvoze kao leševe, naslagane jednog na drugoga. Bilo je naporno, a na koncu nismo uspjeli snimiti scenu jer je pala blenda, nije bilo dovoljno dnevнog svjetla, tako da sutra ponavljamo. Kristijan Milić je bez daljnjega u samom vrhu hrvatskih redatelja. Jedan od onih koji vole film! Mislim da ima nešto od stare američke škole, od onoga što smo svi voljeli gledati u djetinjstvu, velike filmove Spielberga i Kubricka, pa "Ramba" i "Rockyja". Nitko nije s jedanaest godina gledao "Inarritua", zar ne? Ovo što sam dosad vidio od "Broja 55" stvarno izgleda dobro, i mnogo je skuplje nego što jest. Mislim da radimo velik spektakl kakvog ovdje nije bilo ni blizu, mislim da tolika količina specijalnih efekata nikad prije nije viđena na našem filmu. Osim prije rata. Malo baca na one velike Bulajićeve, odnosno bulajićevske filmove kao što su "Bitka na Neretvi" i "Kozara", "Sutjeska" Stipe Delića i ostale.

I KOLIKO TU OSTAJE PROSTORA ZA GLUMCA?

To je film akcije, film situacije, sve se događa u dvadeset četiri sata. Kad sam razmišljao o tome, shvatio sam da bi tu možda bilo najpametnije samo reagirati na ono što se događa oko tebe. Ne bi bilo ni pošteno, ni pametno graditi karakter, proturiti dramsku ulogu, potencirati sebe kao lik. Riječ je o situaciji u kakvoj se nitko od tih ljudi nikad prije nije našao. Sa svime se susreću prvi put, ni u jednom od njih ne postoji neki bazen iskustava koja mogu iskoristiti i znati se ponašati. Nije tu bilo podrazumijevanja, nego: snađi se, druže! Moj lik je Tomo, jedan od tih vojnika. Postoje stvarni likovi, a mi smo uzeli samo njihovu sudbinu, ali nismo ih direktno kopirali. Nismo to htjeli, iz pijeteta prema žrtvama. Zajednički smo odlučili stvarati nove ljude koji su se našli u toj situaciji. Ja ne znam kome sam se i jesam li se uopće približio nekom od njih. Zamislio sam čovjeka koji nije imao vojnog iskustva prije nego što je došao braniti svoju državu, čovjeka čistog i poštenog, koji je imao svoj normalan, civilni život, a onda se našao u tom nesretnom ratu, u toj situaciji, prepadnut. Pokušao sam ga napraviti što životnijim i vidjet ćemo jesam li uspio u tome.

I ŠTO VAM SE NAJVİŞE SVIĐA U FILMSKOJ GLUMI?

Kad sam bio mali, živio sam u Širokom Brijegu, nažalost u ratno i poslijeratno vrijeme. Nije bilo ni kazališta, ni ičega. Jedino što sam imao, bili su filmovi. Gutao sam ih. Radio sam u videoteci, događaj mjeseca bio mi je izlazak časopisa Hollywood koji sam jako volio. Obožavao sam svaki segment filma, obožavam ga i dan-danas. Kad sam došao u Zagreb studirati ekonomiju, statirao sam gdje god sam mogao. Na snimanju filma "Sto minuta Slave" Dalibora Matanića nosio sam scensku tehniku, sve me je zanimalo. Meni je filmski set praznik, produženi raspust. Kad se ozlijediš, kad si uznemiren dramama i situacijama koje glumiš, bude teško, naporno, hladno, vruće... Ali kad sve to maknemo, samo bivanje na setu je nešto predivno. Jednostavno volim biti dio tog vašara, nema tu velike filozofije. Za razliku od kazališta, gluma pred kamerom, u krupnom planu, ne dopušta ni mrvu laži. Kamera vidi sve, svako pretjerivanje, svako podigravanje. Dijapazon pogotka je jako uzak. Još, dakako, učim: kako, što i koliko daleko mogu otići. Prvije stupanj postići prirodnost koju kamera zahtijeva i koja je nužna. Onda drugi stupanj – kako iz te prirodnosti pokušati ispričati priču, stvoriti lik koji je drugačiji od tebe. To je beskrajno polje igre koje još otkrivam i ne uspijевам svaki put, ali kad uspijem – a to sam osjetim – riječ je o neograničenoj, neopisivoj sreći.

GLUMILI STE U MNOGO KRATKIH STUDENTSKIH FILMOVA. PRIJE ČETIRI-PET GODINA NA DANIMA HRVATSKE FILMA MALNE U SVAKOM TREĆEM FILMU – ETO GORANA BOGDANA!

Dosta kasno sam upisao ADU u Zagrebu. Imao sam već dvadeset pet godina, a kolege su došle s osamnaest. Činilo mi se da oni imaju još cijeli život pred sobom, da imaju mnogo više mogućnosti za pogrešku nego ja, koji sam već bio završio jedan fakultet i počeo raditi. Osjećao sam se kao da imam manje vremena, kao da moram više raditi, brže shvatiti jer nemam vremena kao drugi. Dugo sam se tražio drugdje i onda sam ovdje morao požuriti. Plus, kako Akademija prve tri godine zabranjuje rad izvan Akademije, jedino što sam mogao, jedino što sam imao kao dopušten prostor igre, bile su studentske vježbe kolega redatelja kojima sam pristupao s golemim entuzijazmom. To je bio prostor ispisivanja, isprobavanja, i bilo mi je divno. Osjećao sam se kao pionir koji otkriva nove zemlje na Divljem zapadu. Sve je bilo novo, ne samo meni nego i kolegama redateljima kojima je to bio mahom prvi, drugi ili treći film pa smo zajedno otkrivali što jest, a što nije. Imao sam sreće da sam tada radio s divnim redateljima: s Hanom Jušić, Sonjom Tarokić, Filipom Mojzešom, Dainom Oniunas Pusić, Ivanom Livakovićem... Hvala im, jer sam uz njih, zajedno s njima, naučio jako mnogo. Poslije, gledajući te filmove, primjetio sam da sam s vremenom uspio razviti filtre, smanjiti geste i grimase koje su mi zbog silnog entuzijazma u početku znale biti prejake, na zube, na silu... Upravo radom u tim filmovima shvatio sam i naučio kako dobiti neke efekte iz manjih, više mentalnih nego fizičkih napora. Daleko od toga da sam sad izgrađen glumac, tražim još mnogo toga i neću prestati.

"SVEĆENIKA DJECA"
Nesretni mladoženja u filmu
Vinka Brešana

"MAJSTORI"

U filmu Dalibora Matanića s Nikšom Butijerom

INTENZIVNO GLUMLJENJE U STUDENTSKIM VJEŽBAMA SE, DAKLE, MOŽE PREPORUČITI KAO VRLO DOBRA ŠKOLA?

Nema bolje. Radiš s raznim ljudima, mnogo naučiš o odnosu redatelj – glumac, pogotovo kad su ti redatelji mladi pa ni sami ne znaju svoju vokalizaciju, nemaju svoj izraz, svoj način komunikacije. Mnogo naučiš o jeziku među ljudima, naučiš prepoznati nejasnu uputu. Ponekad ni etablirani redatelji nisu osobito vični radu s glumcima, a zahvaljujući prethodnom radu s kolegama studentima, naučio sam iz malo informacija dobiti ono što mi treba kao glumcu.

GLEDAJUĆI VAS U FILMOVIMA U KOJIMA STE GLUMILI, STJEĆE SE DOJAM DA VAS VIŠE VESELE ULOGE KOJE SU KOMIČNE.

Slučajno se tako dogodilo. Ja još tražim koji sam lik, tko zna hoću li ga ikad naći? Na kraju krajeva, nije ni bitno, bit će koji god treba. Među omiljenim glumcima su mi, recimo, Bill Murray i Joaquin Phoenix jer u ulogama, likovima, nastoje pronaći žive ljude koji imaju i svoje mrakove i svoje duhovite trenutke.

ULOGA PREPUNA NIJEMOFILMSKE FIZIČKE KOMEDIJE, GEGOVA I SLAPSTICKA, KAKVU GLUMITE KAO NESPRETNJAKOVIĆ ILIJA U "MAJSTORIMA", NEŠTO JE NOVO U HRVATSKOM FILMU.

To je bila gluma slobodnog pada. Kada bi krenuo kadar, nisam znao što će se usput dogoditi, nisam imao jasan plan. Jedanput bih srušio stol, drugi put tanjur, treći put svjetiljku, pa bi se otvorio kišobran... to su bile intuitivne odluke u djeliću sekunde, neki oblik improvizacije na filmu. Čak i na snimanju prvog kadra filma, duge vožnje, jedanput bi bilo ovako, drugi put onako. U cilju da bude što prirodnije, više sam nastojao snaći se, da se bacim pa da preživim, nego što sam radio nešto točno predviđeno. Ponekad je bilo bolno i opasno, bilo je i ozljeda, doslovno i krvi. Naravno, nismo

izmišljali film na licu mjesta – gegove, padove i pokrete prethodno smo vježbali s Irmom Omerzo, no pripreme za snimanje bile su vrlo kratke i bilo je nemoguće sve precizno koreografirati. Bili smo na jako tankom ledu. Zdušno smo radili i zadovoljan sam "Majstorima", no rado bih izbrisio ponešto od svoje izvedbe. Možda bi bilo još bolje, možda bi bilo lošije, tko zna, no doista me zanima kamo smo mogli otići da smo imali više vremena.

VOLITE LI VIŠE DA VAS REDATELJI ČVRSTO VODE ILI DA VAM DAJU SLOBODU?

Volim probe. Bilo mi je lijepo kada smo s Vlatkom Vorkapić dva mjeseca probali prije snimanja "Sonje i bika". Na probama se stekne sigurnost, mozak prestane misliti na zadanosti i počne stvarati ono što je vrhnje, krema svega. To se može dogoditi ili bez ijedne probe, ili od jako mnogo proba. Najgorje mi je ostati negdje između. Uvijek dobro igra svježina, ali ja bih radije probao više nego manje, jer najbolja se improvizacija dogodi nakon mnogo proba. One te čvrsto smjeste u tračnice, tako da nema šanse da skreneš, a sve što onda gore lama-taš i dodaješ ostaje u službi te osnove. To - istovremena sigurnost i ludost - najdivniji je osjećaj. ●

VOLI PROBE

"Bilo mi je lijepo kada smo s Vlatkom Vorkapić dva mjeseca probali prije snimanja 'Sonje i bika'"

DIGITAL

TEKST SAŠA VEJNOVIĆ

FOTO ARHIVA HAVC-a

Digitalizacija kina nije pitanje sigurnosti, nego jednostavno vašeg određenja, jeste li kino ili niste. Bez te digitalne opreme više niste kino – kaže Marijana Bošnjak, direktorica Kinematografa Osijek, objašnjavajući što za nju znači digitalni projektor kojim je uz pomoć države i lokalne zajednice opremljeno i njihovo kino.

SVAKI NOVI DIGITALNI PROJEKTOR STAJAO JE GOTOVO POLA MILIJUNA KUNA, IZNOS PODJEDNAKO NEDOSTIŽAN KINIMA I U VELIKIM, I POSEBNO U MANJIM GRADOVIMA

I drugi voditelji kina širom Hrvatske, naročito oni u manjim mjestima, tvrde da bi danas dobar dio njih već bio zatvoren da nije bilo akcije koja je pokrenuta još 2011. godine, a koja je rezultirala digitalizacijom 28 hrvatskih kinodvorana u 18 županija i 27 gradova te šest filmskih festivala. Čitav projekt stajao je 12,5 milijuna kuna, a upravo objedinjena nabava omogućila je da se digitalna oprema kupi po povoljnijim cijenama.

Sve je započelo još u studenom 2011. godine objavom javnog poziva za iskazivanje interesa za digitalno opremanje kinodvorana, a pola godine kasnije odabrani su kinoprikazivači koji su ispunili uvjete.

Među njima je bilo velikih i nekad vrlo popularnih kinoprikazivača, ali i onih malih. No, bez obzira gdje se nalazili, jesu li mali i nepoznati ili se nekad pred njihovim blagajnama protezao nepregledan red, donedavno su svi bili na rubu egzistencije. Od sigurne propasti spasila ih je akcija HAVC-a i Ministarstva kulture te lokalnih zajednica. HAVC je na čelu s Hrvojem Hribarom osmislio projekt, a financirali su ga Ministarstvo kulture i lokalna zajednica.

Ova faza digitalizacije hrvatskih neovisnih kina završena je 10. listopada projekcijom filma "Kauboji" u svim novoopremljenim kinima, a rezultat je najveće tzv. otvaranje nekog domaćeg filma u povijesti, istovremeno u čak 42 dvorane. "Do ovakvih projekata ne bi došlo da netko nije imao hrabrosti reći – mi imamo pravo na svoje kino. Ovo će vam kino pružiti uvid u jednu drugu stvarnost i uvid u tip filmova koje ne možete inače vidjeti u redovnim filmskim i televizijskim programima. To pravo da gledate nešto drugačije znači pravo na drugačiji život, pravo na promjenu, da mislite drugačije i da dalje hrabro pratite i izvodite projekte. A naš je posao da prepoznamo vaše ideje te im damo potporu", izjavila je Andrea Zlatar Violić, ministrica kulture, na svečanoj projekciji "Kauboja" koja je tada održana u kutinskom kinu Moslavina.

Svaki digitalni projektor s kojeg su te večeri prikazivani "Kauboji" stajao je gotovo pola milijuna kuna, iznos nedostižan kinima i u velikim hrvatskim gradovima, a kamoli onima u malim mjestima. Rijetki su oni koji su se usudili i razmišljati o nabavi takvog projektora. Među njima je možda bilo pulsko Kino Valli, kino koje posluje pod javnom ustanovom Pula film festival, no i njegova voditeljica Tanja Miličić priznaje da to sami ne bi mogli učiniti.

IZACUA

IH JE SPASILA OD SIGURNE PROPASTI

90% DIGITALNO

Ideja o unapređenju hrvatskih neovisnih kina rodila se u HAVC-u, koji je projekt digitalizacije uvrstio u svoj Nacionalni program promicanja audiovizualnog stvaralaštva 2010. – 2014. Projekt je potom prihvati i Ministarstvo kulture uvrstivši ga u svoj strateški plan, a smjena vlasti nije ga dovela u pitanje.

Na projektu se intenzivno počelo raditi u rujnu 2011. godine, kada je tehnički tim HAVC-a krenuo u obilazak svih neovisnih kinodvorana. Tada su utvrđene velike razlike jer su neka kina u malim gradovima imala samo dvije projekcije vikendom, a maksimalno do osam tjedno, dok su u većim gradovima pojedina kina radila između pet i sedam dana u tjednu. Potpisivanjem ugovora o programskim obvezama i s HAVC-om, svi su se kinoprikazivači obvezali na minimalno šest projekcija tjedno.

Na natječaj se prijavilo 40 kinoprikazivača, od čega je njih 28 ispunilo kriterije za dobivanje finansijske potpore pri kupnji digitalne opreme. Ostale dvorane nisu bile tehnički spremne ili nisu kontinuirano prikazivale filmove ili su pak prikazivale premalen broj filmova. Namjera HAVC-a je osnovati mrežu neovisnih kinoprikazivača da bi lakše izmjenjivali filmove, zajednički kreirali programe, promovirali kvalitetne filmove i u konačnici, da bi svi uštedjeli.

U Hrvatskoj je digitalizirano 90% ekrana. Prema planu Ministarstva kulture, do kraja 2015. trebalo bi se digitalizirati preostalih 15 kinodvorana po posebnom programu, nakon čega će sva kina u Hrvatskoj biti digitalizirana. Kinoprikazivači će morati zadržati i svoje 35-milimetarske projektore da bi mogli prikazivati i baštinske filmove koji nisu digitalizirani.

"Kino Valli dosta dobro posluje, dijelom i zbog toga što je jedino kino u gradu i nema konkureniju, no da se digitalizacija nije realizirala na ovaj način, bili bismo primorani tražiti potporu Grada (ute-meljitelja javne ustanove Pula Film Festival koja upravlja Kinom Valli) i uložiti dio svojih sredstava u kupnju projektor-a. Kino Valli je kino u pravom smislu riječi, nema dodatnih aktivnosti poput kazališnih predstava, koncerata i slično, bez

KINOPRIKAZIVAČI SE OBVEZUJU GODIŠNJE PRIKAZATI NAJMANJE 35 POSTO HRVATSKIH I EUROPSKIH TE SVJETSKIH NEOVISNIH FILMOVA, DOK OSTATAK REPERTOARA MOGU BIRATI SAMI

mogućnosti prikazivanja filmova mi bismo bili osuđeni na propast", kaže Miličić, voditeljica kina koje je prvo u ovom projektu dobilo svoj digitalni projektor, još u srpnju ove godine. Upravo su ovih dana prvi put morali promijeniti lampu na projektoru jer je njihov projektor odradio prvih tisuću sati.

"Zahvaljujući Festivalu igranog filma u Puli, Kino Valli imalo je privilegij biti prvo neovisno digitalizirano kino u Hrvatskoj. Odmah smo počeli raditi punom parom jer nam je gledanost do lipnja bila iznimno loša. Zbog vrlo oskudne ponude filmova na 35-milimetarskim vrpcama bili smo primorani prikazivati i filmove s Blu-ray-a, DVD-a, DVCA-a i drugih digitalnih formata. Naravno, to smo mogli samo uz posebnu dozvolu distributera i to isključivo za neovisne filmove. Komercijalni fil-

movi, koji su atraktivniji široj publici, uglavnom su nas zaobilazili", kaže Miličić.

I dok Kino Valli možda ne bi propalo tako brzo, bez digitalnog projektor-a sudbina ostalih istarskih kina bila bi sasvim izvjesna. "Mislim da su novi digitalni projektor-i kina u Rovinju, Poreču i Pazinu doslovno vratili u život. Koliko mi je poznato, kino u Pazinu nije ni funkcionalo posljednjih nekoliko godina", kaže Miličić, "a nama je gledanost bez svake sumnje porasla, a samim time i zarada." Prilikom preuzimanja projektor-a svaki se kinoprikazivač Ugovorom obvezuje da će 35 posto prikazanih filmova biti europski, hrvatski i svjetski neovisni filmovi, dok ostalih 65 posto mogu samostalno izabrati. "Država je uložila novac u tehničko unapređenje kinodvorana, a kinoprikazivači trebaju osmisliti zanimljive i kvalitetne filmske programe te uložiti trud u promociju svoje djelatnosti. Ugovor o programskim obvezama temelj je za razvoj neovisne kinoprikazivačke mreže, a njegova uspješna provedba zajednička je misija HAVC-a i kinoprikazivača", objašnjava Tina Hajon, koordinatorica projekta digitalizacije i razvoja neovisne kinoprikazivačke mreže u HAVC-u.

Najmanje šest hrvatskih filmova mora biti prikazano u godini, a svaki mora imati barem šest projekcija. Kino Valli u ovom slučaju neće imati zavidne rezultate jer Puljani većinu hrvatskih filmova pogledaju na Festivalu igranog filma u Puli. "Tijekom Festivala hrvatske filmove u Areni pogleda između četiri i sedam tisuća gledatelja, a to sva-kako znači da će interes za kino biti manji. To smo naglasili pri potpisivanju ugovora o programskim odrednicama i za to, naravno, imaju razumijevanja. Nerijetko se dogodi da film bude distribuiran prije nego što se prikaže na Festivalu kao, primjerice, 'Svećenikova djeca' i 'Šegrt Hlapić'. U takvim slučajevima nemamo problema, i kino, a poslije i Festival budu preplavljeni gledateljima", kaže Miličić.

Inače, kako objašnjava Tina Hajon, izrada programskih obveza inspirirana je programskim načelima međunarodne organizacije Europa Cinemas i programa MEDIA, a temeljena je na analizi konkretnih podataka hrvatskih kinoprikazivača. Većina hrvatskih članova mreže Europa Cinemas već godinama radi punom parom i uve-like ispunjavaju sve uvjete. Među njih se ubraja i osječko kino Urania koje je i dosad prednjačilo u prikazivanju hrvatskih i europskih filmova. Tako je od 390 prikazanih filmova godišnje, čak 375 hrvatskih ili europskih naslova. A upravo je i ovo kino digitalni projektor spasio od propasti.

"Već smo bili zatvorili jer bilo je nemoguće raditi u gradu s dva multipleksa. Naši su programi

POTPIS UGOVORA

Ministrica kulture Andrea Zlatar Violić i ravnatelj HAVC-a Hrvoje Hribar na potpisivanju Ugovora u Mimari

OTVARANJE

Novi početak Art-kina u Rijeci bio je velik događaj za cijeli grad

KINO VALLI

Pulsko kino prvo je digitalizirano neovisno kino u Hrvatskoj

Filmska kritičarka Diana Nenadić također zna za probleme transporta kopija te zbog toga i pozdravlja digitalizaciju koja je kinima u malim sredinama pomogla da prežive. "To je sigurno velik dobitak za manja mjesta i gradove koji su jednim potezom dobili pristup filmovima koje prije nisu imali. Nadam se da će svi oni moći prikazivati i starije baštinske filmove koji nisu digitalizirani, odnosno da će im ostati i stara oprema koju će moći koristiti po potrebi", kaže Nenadić. Ona smatra da država uvijek može pronaći novce za pomoći kinooperatorima, bez obzira na krizu.

Da su digitalni projektori bili spas za kinopričivače, ne dvoji ni filmski kritičar Nenad Polimac, koji podsjeća da novije hrvatske filmove nije moglo prikazivati ni jedno neovisno kino jer se filmovi

drugačiji od njihovih i uvijek smo imali dosta gledatelja. Nemamo problem s publikom, ali bez digitalizacije više ne bismo postojali", kaže Marijana Bošnjak, čiji Kinematografi Osijek upravljaju i Uranijom. Nabava digitalne opreme ne znači, međutim, da kina neće prikazivati i filmove na filmskim vrpcama. "Velika je šansa da ćemo, dok se ne digitaliziraju svi arhivi, i dalje prikazivati u posebnim ciklusima filmove s vrpce."

Gospočko kino Korzo voli se pohvaliti dobrim posjetom u odnosu na broj stanovnika. "S publikom nismo imali problema, Ličani očito vole filmove, no to ovisi i o filmu. Najviše vole komedije, ali i crtiće", priča nam Ivica Ćaćić, voditelj gospočkog kina Korzo, koje je također dobilo digitalni projektor, što im je uvelike olakšalo život. "Sad je puno lakše doći do filmova, a nije zanemarivo i to da sad više ne treba vući teške pakete s pošte na poštu. Imali smo problem kad bi film igrao u Gospoču, pa smo ga nakon projekcije morali poslati u, recimo, Knin ili Biograd. Zbog slabe prometne povezanosti ponekad smo filmove slali poštom, a ponekad smo davali strojovodi vlaka za piće da nam preveze teške role. Sad je puno lakše i efikasnije, film se ugovori mjesec dana ranije, a distributera je više", kaže Ćaćić, koji je u svom kinu morao izvesti i građevinske radove da bi nova oprema mogla raditi. ●

SVE DIGITALNE DVORANE

Od potpisivanja ugovora projekta digitalizacije neovisnih kinopričivača 8. srpnja 2013. godine u Muzeju Mimara do 10. listopada 2013. godine digitalizirano je 28 kinodvorana – u Biogradu na Moru, Čakovcu, Daruvaru, Dubrovniku, Koprivnici, Korčuli, Novskoj, Osijeku, Pakracu, Poreču, Puli, Rijeci, Rovinju, Sisku, Splitu, Kutini, Pazinu, Zaboku, Gospicu, Prelogu, Samoboru, Sinju, Velikoj Gorici i Vodicama, a u Zagrebu kina Europa i Tuškanac te dvorana Gorgona MSU-a. Digitalizacijom su obuhvaćeni i Zagreb Film Festival, Festival mediteranskog filma Split, Vukovar film Festival – Festival podunavskih zemalja, Međunarodni festival novog filma/Split Film Festival, Motovun Film Festival i Festival igranog filma u Puli.

više ne snimaju na vrpcama. "Digitalija ima smisla ponajprije zato što niskobudžetski filmovi tako mogući u sva kina. Englezi su, primjerice, još prije nekoliko godina digitalizirali svoja kina, što im je spasilo domaću filmsku produkciju koja nije visokobudžetska", kaže Polimac, navodeći primjer proslavljenog filmskog redatelja Martina Scorsesea, koji je svojedobno ustvrdio da nikad neće napustiti filmsku vrpcu. No, svoj posljednji film, "The Wolf of Wall Street", ipak je snimio u digitalnom formatu. ●

HRVATSKI FILM U

Rekordan broj snimljenih filmova, rekordna gledanost i brojna međunarodna priznanja obilježili su godinu na izmaku, stoga izbor iz bogate ovogodišnje produkcije nije bilo nimalo lako napraviti

IGRA- NI filmovi

Hitac

2013., krimi-drama

Režija: Robert Orhel **Scenarij:** Robert Orhel

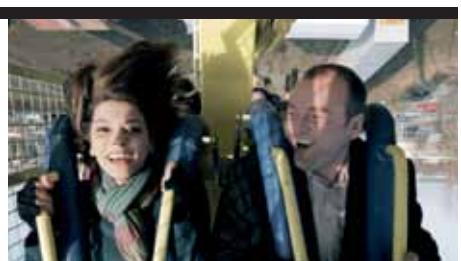
Produkcija: Kinorama/Ankica Jurić-Tilić, Hrvoje Pervan, Goran Radman (HRT)

Kamera: Stanko Herceg **Montaža:** Ivana Fumić **Glazba:** Daniel Biffel **Glume:** Ecija Ojdanić, Iva Babić, Barbara Nola, Enes Vejzović, Milan Štrlijić, Milan Pleština
Trajanje: 72 minute

Kino-debi iskusnog televizijskog redatelja Roberta Orhela koji je debitirao još 2004. go-

dine zapaženim TV filmom "Leti leti", a sad je snimio kriminalističku dramu o dvjema ženama koje poveže jedan slučajan hitac. Radi se o policijskoj inspektorici (Ojdanić) koja istražuje slučaj i mlađoj djevojci s obiteljskim problemima (Babić), a onda se veza među njima iznenada produbi kada obje saznaju da su skoro jednako dugo trudne.

Djeca jeseni

2013., drama

Režija: Goran Rukavina **Scenarij:** Zvonimir Munivrana **Produkcija:** Corvus Film / Zvonimir Munivrana, Josip Popovac (HRT)

Kamera: Darko Drinovac **Montaža:** Vjeran Pavlinić **Glazba:** Davor Devčić **Glume:** Leon Lučev, Judita Franković, Anamarija Mandić, Ivana Roščić, Joško Ševo, Drago Utješanović
Trajanje: 92 minute **U kinima od:** 5. prosinca

Dvostruki debi – redatelja Gorana Rukavine (inače TV veterana koji je zimus napisao scenarij i režirao pet epizoda hvaljene serije "Počivali u miru") i scenarista Zvonimira Munivrane, govori o patologu (Lučev) čija je supruga (Roščić) nestala u jednoj znanstvenoj ekspediciji, a u njegov život s osmogodišnjom (Mandić) kćerij ulazi nova žena (Franković). Situaciji nimalo ne pomažu pisma koja djevojčici redovno stižu od majke.

Kauboji

2013., komedija

Režija: Tomislav Mršić **Scenarij:** Tomislav Mršić **Produkcija:** Kabinet / Suzana Pandek, Goran Radman (HRT) **Kamera:** Predrag Dubravčić **Montaža:** Hrvoje Mršić **Glazba:**

Damir Martinović Mrle & Ivanka Mazurkijević **Glume:** Saša Anočić, Rakan Rushaidat, Živko Anočić, Hrvoje Barišić, Ivana Rushaidat, Krunk Klabučar, Radovan Ruždjak **Trajanje:** 105 minuta **U kinima od:** 10. listopada

Snimljeni prema istoimenoj superuspješnoj kazališnoj predstavi (preko 100.000 gledatelja), "Kuboji" su priča o redatelju (Saša Anočić, inače autor originalne predstave) koji se po povratku u sivi, industrijski, rodni gradić prihvati režiranja predstave s potpunim amaterima, koloritnom lepezom lokalnih zgubidana, luzera i glumačkih aspiranata s urnebesnim, a povremeno i iznenađujuće dirljivim rezultatima.

Nije sve u lovi

2013., triler/drama

Režija: Dario Pleić **Scenarij:** Dario Pleić, Branko Ružić **Produkcija:** Interfilm / Ivan Maloča **Kamera:** Mario Delić **Montaža:**

Antonija Mamić Vukičević **Glazba:** Tomislav Babić **Glume:** Marko Cindrić, Sara Stanić, Nikša Butijer, Leona Paraminski, Doris Sarić Kukuljica **Trajanje:** 87 minuta **U kinima od:** 31. listopada

Još jedan debi još jednog iskusnog TV redatelja, Darija Pleića ("Mamutica", "Loza"), krimić je o mladom paru (Marko Cindrić i Sara Stanić) koji se zbog svojih dugova nađe u bijegu pred kamatarima, a mogući spas nalaze u povučenom bankaru (Nikša Butijer) kojeg vide kao potencijalnog vjerovnika, no onda stvari krenu u sasvim nepredviđenom smjeru – smjeru neobičnog ljubavnog trokuta koji onda pokreće dodatne probleme, ali i obrate.

2013.

Kratki spojevi

2013., omnibus **Režija:** "Rođendan" – Hana Jušić i Sonja Tarokić / "Bomba" – Dario Juričan / "Podstanar" – Andrija Mardešić **Scenarij:** "Rođendan" – Hana Jušić i Sonja Tarokić / "Bomba" – Dario Juričan / "Podstanar" – Andrija Mardešić **Produkcija:** HRT / Mario Orešković, Goran Radman **Kamera:** Dragan Ruljančić **Montaža:** Iva Blašković **Glazba:** Dubravko Robić **Glume:** Marija Piliškić, Daria Lorenči, Mia Biondić, Rakan Rushaidat, Marko Cindrić, Ivan Glowatzky, Bojan Navojec, Damir Šaban, Filip Radoš, Ozren Grabarić, Boris Miholjević **Trajanje:** 78 minuta

Ovaj omnibus sastavljen od tri segmenta prikazan je ljetos u Puli izvan konkurenčije, na zahtjev svojih mladih autora. Priča "Rođendan" govori o 12-godišnjakinji koja polaže velike nade u proslavu svog rođendana, "Bomba" je priča o curi kojoj incident u shopping centru promijeni pogled na život, a "Podstanar" o novopečenom mužu i budućem ocu kojem pri selidbi više odmažu nego pomažu njegovi budući "susretljivi" susjadi.

Majstori

2013., komedija
Režija: Dalibor Matanić **Scenarij:** Dalibor Matanić **Produkcija:** HRT / Goran Radman, Mario Orešković **Kamera:** Vanja Černjul **Montaža:** Tomislav Pavlić **Glazba:** Jura Ferina & Pavao Miholjević **Glume:** Areta Ćurković, Nikša Butijer, Goran Bogdan, Bojan Navojec, Mate Gulin, Krešimir Mikić **Trajanje:** 75 minuta

Već osmi film hiperaktivnog Dalibora Mata nića pastoralna je pučka komedija o dokonoci i letargičnoj domaćici (Ćurković), koja razapeta između nezainteresiranog muža (Butijer) i nasrtljivog hauzmajstera udvarača (Bogdan), odluči otići na putovanje u romantično primorsko mjesto. No ni tamo neće naći svoj mir jer zapne za oko lokalnom ribaru i "galebu" (Navojec), a i prethodno spomenuta dvojica ubrzo se pojavljuju na moru.

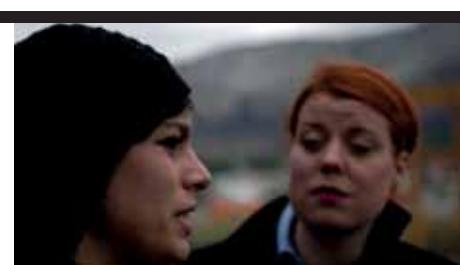

Obrana i zaštita

2013., drama **Režija:** Bobo Jelčić **Scenarij:** Bobo Jelčić **Produkcija:** Spiritus Movens / Zdenka Gold, Goran Radman (HRT), Produkcija Kadar (BIH) **Kamera:** Erol Zubčević **Montaža:** Ivana Fumić **Glume:** Bogdan Diklić, Nada Đurevska, Ivana Roščić, Selma Alispahić, Rakan Rushaidat **Trajanje:** 87 minuta **U kinima od:** 26. rujna

Apsolutni pobjednik u Puli i sudionik prošlog Berlina (u programu Forum), film Bobe Jelčića drama je smještena u suvremeni, nacionalno još uvijek rascijepljen Mostar. Kad Hrvatu (Diklić) umre prijatelj Bošnjak, on se nađe na sto muka oko odlaska na njegov sprovod na "drugu stranu" grada, a Jelčić i njegov snimatelj, također u Puli nagrađen Erol Zubčević, tu njegovu turbulentiju prate vrlo zanimljivom polueksperimentalnom kamerom iz ruke.

Projekcije

2013., drama
Režija: Zrinko Ogresta **Scenarij:** Lada Kaštelan **Produkcija:** Interfilm / Ivan Maloča **Kamera:** Branko Linta **Montaža:** Tomislav Pavlić **Glume:** Jelena Miholjević, Bojan Navojec, Polona Juh, Ksenija Pajić, Ksenija Marinčović, Doris Šarić Kukuljica, Jasna Bilušić, Luka Petrušić **Trajanje:** 80 minuta

U novom, po filmskoj metodi i radu s kamerom pomalo eksperimentalnom filmu Zrinka Ogreste, grupa ljudi, psihologa, pedagoga i defektologa pohađa tečaj psihoterapije kod renomiranog američkog stručnjaka. No, na posljednju seansu profesor kasni, a polaznici se spletom okolnosti nađu zaključani u jednoj prostoriji pa uslijedi neobična igra međusobnog prepucavanja, ali i preispitivanja i skidanja maski...

Oproštaj

2013., drama
Režija: Dan Oki **Scenarij:** Dan Oki **Produkcija:** Udruga Kazimir / Slobodan Jokić (Dan Oki) **Kamera:** Raul Brzić **Montaža:** Davor Švaic **Glazba:** Vjeran Šalamon **Glume:** Andrea Dea Mladinić, Nikša Arčanin, Bruna Bebić, Danijela Vuković, Elena Orlić, Leon Lučev, Danijel Rafaelić **Trajanje:** 80 minuta

Ekološko-socijalna drama "Oproštaj" treći je film, u tri godine, produktivnog splitskog eksperimentatora i profesora na tamošnjoj Akademiji – Slobodana Jokića, umjetničkim imenom Đana Okija, danas uglavnom posvećenogigranoj formi – koji govori o poznatom problemu azbestoze na splitskom poluotoku Vranjicu, ali dotiče se i komplikiranih obiteljskih odnosa, seksualnih dvojbji, odljeva mozgova i društvenog aktivizma.

Svećenikova djeca

2012., komedija

Režija: Vinko Brešan **Scenarij:** Mate Matišić **Produkcija:** Interfilm / Ivan Maloča **Kamera:** Mirko Pivčević **Montaža:** Sandra Botica Brešan **Glazba:** Mate Matišić **Glume:** Krešimir Mikić, Nikša Butijer, Marija Škaričić, Dražen Kühn, Jadranka Đokić, Goran Bogdan **Trajanje:** 96 minuta **U kinima od:** 3. siječnja

Sa svojih preko 160.000 gledatelja u hrvatskim kinima, "Svećenikova djeca" najgledaniji je domaći kinofilm još od 2006., a tome treba pridodati, između ostalih nagrada, i nominaciju za najbolju europsku komediju Europske filmske akademije za priču o svećeniku (Mikić) koji pronatalitetnu politiku u malom otočnom mjestu provodi bušeći kondome uz pomoć mjesnog trafikanta (Butijer) i osebujnog apotekara (Kühn).

Simon čudotvorac

2013., crna komedija

Režija: Petar Orešković **Scenarij:** Ivan Vidak **Produkcija:** Alka Film / Jozo Patljak **Kamera:** Darko Drinovac **Montaža:** Dubravko Slunjski **Glazba:** Dubravko Robić **Glume:** Sven Jakir, Jadranka Đokić, Elizabeta Kukić, Mia Anočić, Dean Krivačić, Goran Grgić, Krešimir Mišak, Dražen Šivak **Trajanje:** 90 minuta

Ugodini bogatoj debitantima s jakim TV iskuštvom i Petar Orešković dobio je svoju priliku te je iskoristio snimivši ovu pomaknutu crnu komediju o momku iz naslova (Jakir) s nadnaravnim moćima koji iz mrtvačnice ukrade tijelo majke svoje bivše djevojke (Đokić) ne bi li je oživio i tako pomogao kćeri da s majkom razriješi neke stare račune. No, stvari ispadnu značajno komplikiranije nego što ih je Simon isplanirao.

Šegrt Hlapić

2013., dječji

Režija: Silvije Petranović **Scenarij:** Silvije Petranović **Produkcija:** Maydi Film / Maydi Petranović, Silvije Petranović **Kamera:** Mirko Pivčević **Montaža:** Andrija Zafranović **Glazba:** Anita Andreis **Glume:** Mile Biljanović, Ena Lulić, Goran Navojec, Hristina Popović, Milan Pleština **Trajanje:** 102 minute **U kinima od:** 7. studenoga

Ekranizacija dječjeg klasika Ivane Brlić-Mažuranić još je jedan domaći blockbuster koji je u kinima vidjelo preko 100.000 gledatelja, s tim što je konačan rezultat u trenutku dok ovo pišemo još neizvjestan. Priča o omiljenim likovima Hlapiću, Giti i majstoru Mrkonjić drugi je film i, nakon "Družbe Isusove" Jirija Šotole, druga ekranizacija književnog klasika za redatelja i scenarista Silvija Petranovića.

Šuti

2013., drama

Režija: Lukas Nola **Scenarij:** Lukas Nola **Produkcija:** Kinorama / Ankica Jurić Tilić, Hrvoje Pervan, Goran Radman (HRT) **Kamera:** Mirko Pivčević **Montaža:** Slaven Zečević **Glazba:** Pavao Miholjević & Jura Ferina **Glume:** Tihana Lazović, Milan Pleština, Živko Anočić, Lana Barić, Ksenija Pajić, Nika Mišković **Trajanje:** 86 minuta **U kinima od:** 19. prosinca

Osmi film Lukasa Nole osvojio je šest nagrada na ovogodišnjem Filmskom festivalu u Puli, jednu manje od ukupnog pobjednika, "Obrane i zaštite". Uz montažu, glazbu, ton i masku, nagradene su i glumice Tihana Lazović kao najbolja debitantica i njena filmska majka Lana Barić kao najbolja sporedna glumica u ovoj teškoj i turoboj drami o začaranom krugu obiteljskog zlostavljanja, snimljenoj prema istinitim događajima.

Vis-A-Vis

2013., metafilmska drama

Režija: Nevio Marasović **Scenarij:** Nevio Marasović, Rakan Rushaidat, Janko Popović Volarić **Produkcija:** Antitalent Producija / Copycat Producija / Danijel Pek / Nevio Marasović **Kamera:** Damir Kudin **Montaža:** Nevio Marasović **Glazba:** Andrew Bird **Glume:** Rakan Rushaidat, Janko Popović Volarić, Krešimir Mikić, Daria Lorenci Flatz **Trajanje:** 80 minuta

Drugi film talentiranog Nevija Marasovića miljama je udaljen od njegova debija ("The Show Must Go On"), a radi se o svojevrsnom metafilmskom eksperimentu u kojem redatelj (Rushaidat) i njegov glavni glumac (Popović Volarić) odlaze usred zime na otok Vis raditi na scenariju, da bi se tamo, mnogo više nego samim scenarijem, bavili sami sobom i svojim problemima i ta autoreferentnost daje iznenadujuće rezultate...

Visoka modna napetost

2013., art komedija

Režija: Filip Šovagović **Scenarij:** Ivica Đikić, Robert Perišić, Filip Šovagović **Produkcija:** Zona Sova / Filip Šovagović **Kamera:** Mirko Pivčević **Montaža:** Dafne Jemeršić **Glazba:** Filip Šovagović **Glume:** Goran Navojeć, Marija Škarićić, Bojan Navojeć, Mijo Jurišić, Marijana Mikulić, Bojana Petrović, Stjepan Mesić **Trajanje:** 100 minuta **U kinima od:** 28. studenoga

Osam godina nakon kontroverzne "Pušće Bistre" evo konačno drugog filma svestranih Filipa Šovagovića s kojim su na scenariju suradivali književnici Ivica Đikić i Robert Perišić. Radi se o malom otočnom mjestu sa 99 stanovnika, čiji se načelnik (Goran Navojeć) svim silama trudi taj broj nagurati na 100 ne bi li mjesto dobilo status grada, a seljaci konačno postali građani, no to će se pokazati znatno težim zadatkom nego što se isprva činilo.

Zagonetni dječak

2013., dječji krimić

Režija: Dražen Žarković **Scenarij:** Hana Jušić **Produkcija:** Kinorama / Ankica Jurić Tilić, Goran Radman (HRT) **Kamera:** Mario Sablić **Montaža:** Slaven Zečević **Glazba:** Dinko Appelt **Glume:** Antonio Parač, Karlo Maloča, Toma Budanko, Vanja Markovinović, Filip Ružić, Nina Mileta, Kristian Bonačić **Trajanje:** 80 minuta **U kinima od:** 28. veljače

Još jedan dječji klasik i još jedan kinohit (preko 70.000 gledatelja!) – nakon "Koka i duhova" nastavlja se serijal uspješnih ekranizacija omiljenih dječjih romana lani preminulog Ivana Kušana, koje su očito i nove generacije klinaca prigrli kao svoje. Ovaj put Koko (sad već iskusni Antonio Parač koji ponavlja svoju ulogu iz "Duhova") uz pomoć frendova rješava misterij tajanstvenog novog učenika u razredu.

Krugovi

2013., ratna drama (Srbija/Hrvatska/Slovenija/Francuska/Njemačka)

Režija: Srđan Golubović **Scenarij:** Srđan Koljević i Melina Pota Koljević **Produkcija:** Filmska Kuća Baš Čelik / Jelena Mitrović **Koprodukcija:** Propeler Film (Hrvatska), Neue Mediopolis (Njemačka), La Cinefacture (Francuska) Vertigo (Slovenija) **Kamera:** Aleksandar Ilić **Montaža:** Marko Glušac **Glazba:** Mario Schneider **Glume:** Leon Lučev, Hristina Popović, Aleksandar Berček, Jasna

Duričić, Geno Lechner, Nebojša Glogovac,

Vuk Kostić **Trajanje:** 112 minuta

U kinima od: 24. listopada

Nagrađen u Berlinu (u sekcijsi Forum u kojoj je bila i "Obrana i zaštita" Bobe Jelčića) i Sundanceu (najbolja "World" drama), treći film beogradskog redatelja Srđana Golubovića ("Klopka", "Apsolutnih sto") inspiriran je poznatim istinitim događajima iz ratnog Trebinja 1993. – ubojstvom srpskog mladića Srđana Aleksića koji je od svojih naoružanih sunarodnjaka spasio prijatelja Bošnjaka i za to platio glavom.

Adria blues

2013., drama (Slovenija/Hrvatska/BIH)

Režija: Miroslav Mandić **Scenarij:** Miroslav Mandić **Produkcija:** Gustav Film, Filmostovje, Senca Studio / Frenk Celarc, Miroslav Mandić, Ida Weiss **Koprodukcija:** Propeler Film (Hrvatska), SCCA/PRO.BA (BIH), Comrad (Slovenija), TV Slovenija (Slovenija) **Kamera:** Jure Černeč **Montaža:** Stanko Kostanjevec **Glazba:** Aldo Kumar **Glume:** Senad Bašić, Mojca Funki, Iva Babić, Peter Musevski **Trajanje:** 90 minuta **U kinima od:** 28. studenoga

Toni Riff (Bašić), nekadašnja bosanska rock zvijezda iz 80-ih, za vrijeme rata našao se u Sloveniji i ondje se oženio za svoju obožavateljicu (Funki). Od tada ništa ne radi, nego živi od suprugine plaće zaradene na seksu telefonu. A onda se jedan njezin bogati klijent, vlasnik hotela i Tonijev fan, ponudi organizirati Tonijev veliki povratnički koncert, no o tome zaborave obavijestiti samog Tonija.

Falsifikator

2012., komedija (Srbija/Hrvatska/BIH)

Režija: Goran Marković **Scenarij:** Goran Marković **Produkcija:** Drina Film / Tihomir Stanić **Koprodukcija:** Jadran Film (Hrvatska), Balkan Film (BIH) **Kamera:** Dušan Joksimović **Montaža:** Snežana Ivanović **Glazba:** Zoran Simjanović **Glume:** Tihomir Stanić, Branka Katić, Sergej Trifunović, Dragan Petrović, Emir Hadžihafizbegović, Haris Burina, Goran Navojeć **Trajanje:** 80 minuta **U kinima od:** 21. studenoga

Još jedan iskusan beogradski klasik tzv. Praške škole, Goran Marković ("Specijalno vaspitanje", "Već viđeno", "Variola Vera"), vraća se gorko-slatkom dramedijom o dobrodušnom ravnatelju (Stanić) jedne škole u malom bosanskom mjestu krajem 1960-ih, čiji je "fuš", ili bolje rečeno hobi, falsificiranje diploma za svoje sugrađane, a to radi iz čistog altruizma. No, naravno, država i Zakon ne misle tako.

DOKU TARN

TIR

2013., drama (Italija/Hrvatska)

Režija: Alberto Fasulo **Scenarij:** Alberto Fasulo, Enrico Vecchi, Carlo Arciero, Branko Završan **Produkcija:** Nefertiti Film/Alberto Fasulo, Nadia Trevisan **Koprodukcija:** Focus Media (HR) / Irena Marković **Kamera:** Alberto Fasulo **Montaža:** Johannes Hiroshi Nakajima **Glume:** Branko Završan, Lučka Počkaj, Marijan Šestak **Trajanje:** 90 minuta

Pedesetogodišnji učitelj (slovenski glumac Branko Završan – također glumi i u "Adria Bluesu") teško uspijeva zaraditi za svoju obitelj pa odluči zaposliti se kao vozač kamiona za jednu talijansku tvrtku. Putuje kroz cijelu Europu s iksusnim vozačem koji ga uči poslu koji se sastoji od beskonačnih sati provedenih na kotačima ili stojeći negdje na cesti, a takav lifestyle ostavlja posljedice i na njegov obiteljski život.

Goltzius i Pelikanova družina

2012., povijesna drama (Velika Britanija/Francuska/Nizozemska/Hrvatska)

Režija: Peter Grenaway **Scenarij:** Peter Greenaway **Produkcija:** Kasander Film (Nizozemska), MP Filmska Producija (Hrvatska), Portpictures (Velika Britanija), CDP (Francuska) / Kees Kasander, Igor A. Nola, Mike Downey, Sam Taylor, Catherine Dussart **Kamera:** Reiner van Brummelen **Montaža:** Elmer Leupen **Glazba:** Marco Robino **Glume:** F. Murray Abraham, Kate Moran, Ramsey Nasr, Vedran Živolić, Goran Grgić, Enes Vejzović, Goran Bogdan **Trajanje:** 129 minuta **U kinima od:** 14. studenoga

Dio najnovijeg filma slavnog britanskog art redatelja Petera Greenawaya ("Kuhar, lopov, njegova žena i njen ljubavnik") sniman je kod nas. Radnja filma smještena je na kraj 16. stoljeća i prati slavnog nizozemskog slikara i tiskara Hendrika Goltziusa (Oskarovac F. Murray Abraham) u skupljanju fondova za izradu tiskarske preše u jednom dvorcu na Rajni. S njim je i jedna glumačka družina koja svojim predstavama zaintrigira plemićko društvo...

Kad svane dan

2012., ratna drama (Srbija/Hrvatska/Francuska)

Režija: Goran Paskaljević **Scenarij:** Filip David, Goran Paskaljević **Produkcija:** Nova Film / Goran Paskaljević **Koprodukcija:** Maxima Film (Hrvatska), Arsam International Sarl (Francuska) **Kamera:** Milan Spasić **Montaža:** Kristina Poženel **Glazba:** Vlatko Stefanovski **Glume:** Mustafa Nadarević, Mira Banjac, Nada Šargin, Ana Stefanović, Meto Jovanovski, Predrag Ejdus, Nebojša Glogovac, Zafir Hadžimanov **Trajanje:** 90 minuta

Film beogradskog veterana Gorana Paskaljevića ("Varljivo leto '68.", "Poseban tretman", "Pas koji je voleo vozove", "Bure baruta") priča je o umirovljenom profesoru glazbe (Nadarević) koji pod neobičnim okolnostima otkriva svoje židovsko podrijetlo i da su mu roditelji stradali u Holokaustu, a pronalazi i jednu nedovršenu skladbu svoga oca čiji završetak mu postaje opsesija, a po kojoj je i sam film dobio ime.

Šangaj

2012., ljubavna drama (Slovenija/Hrvatska)

Režija: Marko Naberšnik **Scenarij:** Marko Naberšnik (prema knjizi Ferija Lainščeka) **Produkcija:** Arsmedia d.o.o. / Franci Zajc **Koprodukcija:** Jadran film Zagreb (Hrvatska) **Kamera:** Miloš Srđić **Montaža:** Janez Bricelj **Glazba:** Saša Lošić **Glume:** Visar Vishka, Asli Bayram, Senad Bašić, Marjuta Slamič, Jasna Diklić, Emir Hadžihafizbegović **Trajanje:** 124 minute **U kinima od:** 31. siječnja

Novi film Marka Naberšnika, scenarista i redatelja drugog najgledanijeg slovenskog filma novog milenija, "Pijetlova doručka", epskaje četvero-generacijsku povijest jedne mnogobrojne romske obitelji koju priča i u centru koje je njen patrijarh, samoproglašeni romski kralj Belmondo (Vishka), osnivač romskog naselja iz naslova te krijumčar najprije "robe široke potrošnje", a kasnije, dolaskom rata, i oružja.

Gangster te voli

(Gangster of Love), 2013. (Hrvatska/Njemačka/Rumunjska)

Režija: Nebojša Slijepčević **Scenarij:** Nebojša Slijepčević, Vanja Jambrović **Produkcija:** Restart / Vanja Jambrović **Koprodukcija:** Kloos & Co. Medien, Sub-cult-ura Films, Fade In (HR) / Stefan Kloos, Florin Lepan, Calin Meda, Morana Komljenović **Kamera:** Nebojša Slijepčević **Montaža:** Nebojša Slijepčević, Iva Kraljević **Glazba:** Augustin Kujundžić Ago **Trajanje:** 80 minuta

Tragikomična priča o bračnom posredniku s četvrtstoljetnim stažem, bivšem parketaru Nedjeljku Babiću, zvanom Gangster, koji se nađe u problemu kad mu se za pomoć obrati jedna samohrana majka, 35-godišnja Bugarčka Maja. Iako nema tih usamljenih srca koje Gangster ne može spojiti, ovo će se pokazati malo težim slučajem...

Pun kufer

(Fed Up!), 2013.

Režija: Tomislav Jelinčić **Scenarij:** Tomislav Jelinčić **Produkcija:** Akademija dramske umjetnosti (ADU) / Marina Jurišić **Kamera:** Gašper Milković-Biloslav **Montaža:** Denis Golenja **Trajanje:** 43 minute

Film dugogodišnjeg RTL-ova voditelja "Dnevnika", novinara Tomislava Jelinčića pripovijeda o ljudima koji su odlučili napustiti gradski život i otišli živjeti u prirodu, točnije selo Bratuša na Petrovoj gori. Tamo, u svojevrsnoj komuni za 21. stoljeće, živi šarolika zajednica prirodi okrenutih istomišljenika iz svih krajeva Hrvatske.

JUMEN-

filmovi

Kismet

2013. (Grčka/Cipar/Bugarska/Ujedinjeni Arapski Emirati/Hrvatska)

Režija: Nina Maria Paschalidou **Scenarij:** Nina Maria Paschalidou **Producija:** Anemon Productions, Forest Troop / Rea Apostolides, Yuri Averof, Nina Maria Paschalidou **Ko-produkcija:** Agitprop, Nukleus Film, Veritas Films / Martichka Bozhilova, Siniša Juričić, Eva Star Sayre **Kamera:** Michael Aristomenopoulos, George Karvelas **Montaža:** Thodoris Armaos **Glazba:** Spyros & Michalis Moshoutis **Trajanje:** 48/52/70 minute

Film o fenomenu turskih sapunica koji nadlaže religije i kulture i koji očito nije zahvatio samo naše krajeve, prati zvijezde – glumce i kreativce tamošnje industrije sapunice te istražuje kako su turske sapunice pomogle u širenju debate o pravima žena u regijama Bliskog istoka, sjeverne Afrike, Balkana i Azije.

Presuda

(The Verdict), 2013.

Režija: Đuro Gavran **Producija:** Pipser / Miljenka Čogelja **Kamera:** Pavel Posavec, Nikola Sučević, Tamara Dugandžija, Đuro Gavran **Montaža:** Iva Mrkić **Trajanje:** 11 minuta

Višestruko nagradivan i tzv. "fly-on-the-wall" kratki dokumentarac koji nizom krupnih planova prati provalu emocija nekoliko tisuća ljudi preklani okupljenih na Jelačićevu trgu u Zagrebu da bi pratili izravan prijenos (prvostupanske!) presude generalima Gotovinu i Markaču, punih šesnaest godina nakon završetka rata.

Baršunasti teroristi

(Zamatovi teroristi / Velvet Terrorists), 2013. (Slovačka/Ceška/Hrvatska)

Režija: Pavol Pekarčík, Ivan Ostrochovský, Peter Kerekes **Scenarij:** Pavol Pekarčík, Ivan Ostrochovský, Peter Kerekes **Producija:** Peter Kerekes s.r.o. / Peter Kerekes **Ko-produkcija:** Sentimentafilm, Partizanfilm, Hypermarket Film, Nukleus film (HR) / Juraj Baláž, Albert Malinovský, Slavomír Královčík, Tereza Horská, Silvie Holovská, Filip Remunda, Siniša Juričić **Kamera:** Martin Kollár **Montaža:** Marek Šulík, Zuzana Cséplő **Glazba:** Marián Čurko **Trajanje:** 87 minuta

"Baršunasti teroristi" je film o nekim manje poznatim i/ili neuspjelim terorističkim zavjerašama i pokušajima iz zajedničke socijalističke povijesti Češke i Slovačke, atentatorima koji su promašili metu, bombašima koji su u zrak dizali plakate, revolucionarima i zavjerenicima koje nitko nije ozbiljno shvaćao.

Mama Europa

(Mother Europe), 2013.

(Slovenija/Makedonija/Hrvatska)

Režija: Petra Seliškar **Scenarij:** Petra Seliškar, Terra Ferro Seliškar **Producija:** Petra Pan Films, PPFP / Petra Seliškar, Brand Ferro **Ko-produkcija:** Restart / Oliver Sertić, Bojan Mastilović **Kamera:** Brand Ferro **Montaža:** Katrin Ebersohn **Trajanje:** 90 minuta

Priča o Europi iz perspektive šestogodišnje djevojčice "kompliciranog" podrijetla – kubansko-makedonskog oca i majke Slovenke, daje jedan malo drugačiji pogled na kontinent iz nevinih, ali neobično iskusnih očiju djeteta koje sa svojom obitelji putuje kroz bivšu državu i susreće razne ljude s raznim pričama.

U braku sa švicarcem

(Married to the Swiss Franc), 2013.

Režija: Arsen Oremović **Scenarij:** Arsen Oremović **Producija:** Interfilm / Ivan Maloča **Kamera:** Vjekoslav Vrdoljak **Montaža:** Slaven Jekuc **Glazba:** Matej Meštrović **Trajanje:** 55 minuta

U Sarajevu i Vukovaru nagrađeni debi novinara i filmskog kritičara Arsena Oremovića govori o žrtvama kredita u švicarskim francima, njih oko 120.000 kojima su se zbog porasta rate za otplate kredita, u nekim slučajevima čak i 60 posto, raspale obitelji, događale bolesti, čak i smrtni slučajevi, a sve to bez ikakve reakcije vlasti.

KRATKI IGRANI

filmove

Balavica

(Little Darling), 2013. drama

Režija: Igor Mirković **Scenarij:** Igor Mirković (prema priči Olje Savičević)

Produkcija: Studio dim / Darija Kulenović Gudan, Marina Andree Škop **Kamera:** Radislav Jovanov Gonzo **Montaža:** Tomislav Pavlic **Glazba:** Vlada Divljjan **Uloge:** Dana Gudelj, Marko Boljat, Slavica Jukić, Nika Petrović, Petra Barbarić **Trajanje:** 15 minuta

Višestruko nagradivan film Igora Mirkovića pripovijeda o tajnom svijetu djevojčice iz jednog sredozemnog grada koja provodi dane na krovu nebodera u kojem stanuje u društvu s lokalnim delinkventom. Njoj je 11 godina, a njemu 14, a vrijeme krate izvodeći sve one zabranjene stvari koje roditelji ne smiju znati – piju, puše, hodaju po rubu...

Teleport Zovko

(Zovko Teleport), 2013. ZF komedija

Režija: Predrag Ličina **Scenarij:** Predrag Ličina **Produkcija:** Kinorama / Ankica Jurić Tilić, Hrvoje Pervan **Kamera:** Mario Sablić **Montaža:** Tomislav Pavlic **Glazba:** Jura Ferina, Pavao Miholjević **Uloge:** Linda Begonja, Krešimir Mikic, Bojan Navojec, Dado Čosić, Ana Stunić, Rene Rehek **Trajanje:** 17 minuta

U pedesetak godina udaljenoj budućnosti teleportacija postaje uobičajeno prijevozno sredstvo u bogatim zemljama, no ne i u Hrvatskoj. Martina čuje radijsku reklamu za prvu uslugu teleportacije u Hrvatskoj, Zovko Teleport, pa nagovara supruga da je iskušaju te zajedno s djecom otpisuju na Vis na obiteljski odmor.

Bijela

(White), 2013. drama

Režija: Zvonimir Jurić **Scenarij:** Zvonimir Jurić, Lana Barić **Produkcija:** Petnaesta umjetnost / Hrvoje Osvaldić **Kamera:** Bojana Burnać **Montaža:** Dubravka Turić **Glazba:** Hrvoje Radnić **Uloge:** Lana Barić, Filip Križan, Nikša Butijer **Trajanje:** 29 minuta

Djevojka gleda TV u sobi, a dva momka boje zidove u kuhinji. Onda zamijene prostorije. Dva momka boje sobu, a ona sjedi u kuhinji. Zatim jedu. Svi troje. Razgovaraju dok jedu. Momci odlaze. Završili su. Obojili su njezin stan. Ona ostane sama u stanu. Izide van iz stana. Potrči.

Lili na Mjesecu

(Lily on the Moon), 2013. drama

Režija: Dorotea Vučić **Scenarij:** Dorotea Vučić **Produkcija:** Mainframe / Igor A. Nola **Kamera:** Mark Moriarty **Montaža:** Kristijan Kaurić **Glazba:** Aleksandar Spasoski **Uloge:** Rebeka Čuljak, Anita Matić Delić, Krešimir Mikic, Martina Tomic, Mirna Horvat **Trajanje:** 15 minuta

Lili nije obična djevojčica. Njezine noći ispunjene su jezom. Svake noći u njezinu sobu ulazi Čudovište, a ona ne može zvati roditelje u pomoć jer je prestala govoriti. Jedne noći Lili ugleda djevojčicu nalik sebi koja je spasi od pada s krova, ali ona ubrzo nestaje. Te se noći Čudovište opet pojavljuje, a Lili bježi u svoj zamišljeni svijet. U maštis se penje na sigurno, na vrh dizalice.

ANI- MIRA- NI

filmovi

EKS- PERIMEN- TALNI

filmovi

Bla

(Bla), 2013.

Režija: Martina Meštrović **Scenarij:** Martina Meštrović **Produkcija:** Kreativni sindikat / Igor Grubić **Animacija:** Martina Meštrović, Siniša Mataić, Marko Meštrović **Montaža:** Martina Meštrović **Glazba:** Kimiko **Trajanje:** 7'48"

Obrazovna struktura kroz koju smo protisnući jedno je od glavnih oružja svakoga sustava. Pristajemo li na to dobrovoljno ili nam se bez pitanja ispostavlja račun?

Fibonaccijev kruh

(Fibonacci Bread), 2013.

Režija: Danijel Žeželj **Scenarij:** Danijel Žeželj **Produkcija:** Zagreb film **Animacija:** Danijel Žeželj **Montaža:** Dubravka Turić **Glazba:** Jessica Lurie **Trajanje:** 7'40"

Životna rutina jednog pekara ispričana u crnobijelim geometrijskim uzorcima. Noću peče kruh koji ujutro na svom biciklu dostavlja kroz urbani labirint. Jednoga dana doživjet će neobičan susret...

Finili su Mare bali

(The Dance is Over, Maria), 2013.

Režija: Natko Stipaničev **Scenarij:** Natko Stipaničev, Josip Žuvan **Produkcija:** Akademija likovnih umjetnosti Academy of Fine Arts (ALU) / Natko Stipaničev **Animacija:** Ognjen Tutek, Danijel Žeželj **Montaža:** Natko Stipaničev **Trajanje:** 9'30"

Dvoje ljudi žive sami na izoliranom otoku u klasičnom patrijarhalnom odnosu. On svakodnevno lovi ribu s barke i kući donosi ulov, a Ona obavlja svakodnevne kućanske poslove. Film se bavi predvidljivošću ljudskih postupaka i mehaničkih, ukorijenjenih reakcija na sve životne događaje, ma koliko oni bili obični i svakodnevni ili nepredvidljivi i čudesni.

Razglednice

(Postcards), 2013.

Režija: Ana Hušman **Scenarij:** Ana Hušman **Produkcija:** Studio Pangolin / Ana Hušman **Kamera:** Ivan Slipčević **Montaža:** Iva Kraljević **Glazba:** Tomislav Domes, Nenad Romić **Uloge:** Nicole Hewitt, Vili Matula, Tvrko Jurić, Jadranka Đokić, Tanja Vrvilo, Boris Bakal, Damir Bartol Indoš **Trajanje:** 23 minute

U nastavnom planu za hrvatski jezik i metodici podučavanja hrvatskog kao stranog jezika ističu se metode igranja uloga, igrokaza, izražajnog čitanja, insceniranja bajki te pisana i čitanja razglednic. U kombinaciji s priručnikom za učenje hrvatskog jezika za strance i razglednicama koje su u Hrvatsku poslane iz Amerike te su metode polazna točka za improvizirane i performativne situacije u kojima sudjeluju i profesionalni glumci i amateri.

Amnezijak na plaži

(Amnesiac on a Beach), 2013.

Režija: Dalibor Barić **Scenarij:** Dalibor Barić **Produkcija:** Bonobostudio / Vanja Andrijević **Kamera:** Daniel Bakotić **Montaža:** Dalibor Barić **Animacija:** Dalibor Barić **Glazba:** Tomislav Babić **Uloge:** Ana Kolčeg, Dalibor Barić, Flavio Floričić **Glasovi:** Lada Bonacci, Marko Cindrić, Thomas Johnson **Trajanje:** 24 minute

Bliski susret sa životom možda se čini kao neobičan i izvanredan događaj, ali zapravo se može dogoditi bilo kome. Zašto biti obilježen svojim fiksnim, nepromjenjivim identitetom kao da nikada nećemo djelovati i željeti, nikada iskusiti ništa novo? Sada vam možemo dati najdragocjeniji dar: Bliski susret sa životom.

Strange Fruit

2013.

Režija: Ivan Faktor **Scenarij:** Jasna Žmak, Ivan Faktor **Produkcija:** Hrvatski filmski savez / Vera Robić - Škarica **Kamera:** Boris Poljak **Montaža:** Dubravka Turić **Trajanje:** 23 minute

Ima nešto posebno u tome kada čovjek, nakon što je šutke hodao poljima, zastane na ravnici i pogleda oko sebe. Sunce klone prema obzoru odražavajući se u lokvama proljetnih voda. Vjetar huij ravnicom preko pustih oranica i širokih drumova. U šipražu izbjiga prvo zelenilo. Intenzivna svjetlost vlada golemom prazninom. Duboko ispod površine nijemo se bude klice.

2014.

KALENDAR FILMSKIH FESTIVALA U HRVATSKOJ

17. 1. 2014. – 19. 1. 2014.
Antičke filmske večeri

23. 2. 2014. – 2. 3. 2014.
ZagrebDox – međunarodni festival dokumentarnog filma

6. 3. 2014. – 9. 3. 2014.
DORF 2014 – festival dokumentarnog rock filma

ožujak 2014. – travanj 2014.
Revija amaterskog filma

15. 4. 2014. – 30. 4. 2014.
Dani hrvatskog filma

22. 4. 2014. – 27. 4. 2014.
VAFI - internacionalni festival animiranog filma djece i mlađih Varaždin

23. 4. 2014. – 26. 4. 2014.
ETNOFILM – festival etnografskog filma

2. 5. 2014. – 9. 5. 2014.
Dani europskog filma

3. 5. 2014. – 17. 5. 2014.
Subversive Film Festival

svibanj 2014.
Sisački ekološki filmski festival – SEFF

18. 5. 2014. – 24. 5. 2014.
Festival tolerancije – Festival židovskog filma Zagreb; Festival tolerancije Rijeka/Sarajevo

30. 5. 2014. – 1. 6. 2014.
Festival jednominutnih filmova

3. 6. 2014. – 8. 6. 2014.
Svjetski festival animiranog filma – ANIMAFEST Zagreb (kratkometražno izdanje)

6. 6. 2014. – 14. 6. 2014.
Festival mediteranskog filma Split

10. 6. 2014. – 15. 6. 2014.
Festival dokumentarnog filma „Festival Novih 2014“

12. 6. 2014. – 15. 6. 2014.
Tabor Film Festival

17. 6. 2014. – 21. 6. 2014.
Filmska revija mladeži i Four River Film Festival

25. 6. 2014. – 28. 6. 2014.
Đakovački rezovi

27. 6. 2014. – 5. 7. 2014.
Fantastic Zagreb Film Festival

15. 7. 2014. – 19. 7. 2014.
Supetar Super Film Festival i Radionice dokumentarnog filma

srpanj 2014.
Festival igranog filma u Puli

18. 7. 2014. – 22. 7. 2014.
Festival plesa i neverbalnog kazališta Svetvinčenat – audiovizualni dio programa

22. 7. 2014. – 27. 7. 2014.
Pašmanske filmske večeri

26. 7. 2014. – 30. 7. 2014.
Motovun Film Festival

Čak 54 festivala tijekom sljedeće godine prikazat će više stotina filmova svih rodova i vrsta

27. 7. 2014. – 1. 8. 2014.
Supertoon – međunarodni festival animacije

31. 7. 2014. – 3. 8. 2014.
Međunarodni festival kratkog filma Postira Seaside Festival

srpanj 2014.
Gastro film fest

2. 8. 2014. – 7. 8. 2014.
SPFF 2013. – Starigrad Paklenica Film Festival – međunarodni festival glazbenog dokumentarnog filma

18. 8. 2014. – 24. 8. 2014.
Vukovar Film Festival – Festival podunavskih zemalja

18. 8. 2014. – 23. 8. 2014.
Opuzen Film Festival

20. 8. 2014. – 24. 8. 2014.
Revija filmova podunavskih zemalja

23. 8. 2014. – 29. 8. 2014.
Avantura Festival – FilmForumZadar

26. 8. 2014. – 30. 8. 2014.
Liburnia Film Festival

3. 9. 2014. – 7. 9. 2014.
Kinookus Food Film Festival

11. 9. 2014. – 13. 9. 2014.
Trash Film Festival – međunarodni festival niskobudžetskih filmova

13. 9. 2014. – 20. 9. 2014.
Splitski filmski festival

25. 9. 2014. – 28. 9. 2014.
Revija hrvatskog filmskog i videoostvaralaštva djece

25. 9. 2014. – 28. 9. 2014.
Međunarodni festival podvodnog filma Bijeli lav

25. 9. 2014. – 28. 9. 2014.
Internacionalni festival eksperimentalnog filma i videa – 25 FPS

4. 10. 2014. – 10. 10. 2014.
Dokuart – Dani dokumentarnog filma

16. 10. 2014. – 19. 10. 2014.
DUFF – Filmski festival djece i mlađeži zemalja Mediterana

19. 10. 2014. – 26. 10. 2014.
Zagreb Film Festival

20. 10. 2014. – 10. 12. 2014.
Filmski festival Uhvati film

5. 11. 2014. – 7. 11. 2014.
Međunarodni festival arheološkog filma (MFAF)

6. 11. 2014. – 9. 11. 2014.
PSSST! Festival nijemoga filma

7. 11. 2014. – 9. 11. 2014.
Revija hrvatskog filmskog i videoostvaralaštva

14. 11. 2014. – 19. 11. 2014.
Filmska Vox Feminae

17. 11. 2014. – 21. 11. 2014.
Festival o pravima djece

21. 11. 2014. – 23. 11. 2014.
One Take Film Festival

22. 11. 2014. – 23. 11. 2014.
FHAF – Festival hrvatskog animiranog filma

28. 11. 2014. – 7. 12. 2014.
Filmske mutacije: sedmi festival nevidljivog filma

prosinac 2014.
Revija dokumentarnog filma Fibula

7. 12. 2014. – 20. 12. 2014.
Human Rights Film Festival

12. 12. 2014. – N/A
Revija jednominutnog hrvatskog filma "60 sekundi hrvatskog filma"

DOBRA FESTIVAL- SKA GODINA

IZMEĐU BERLINA I BERLINA, FILMSKOG FESTIVALA I
DODJELE NAGRADA EUROPSKE FILMSKE AKADEMije,
HRVATSKI JE FILM OVE GODINE DOBRO KOTIRAO NA
PRESTIŽnim MEĐUNARODnim FESTIVALIMA

TEKST IVAN-VANJA RUNJIĆ

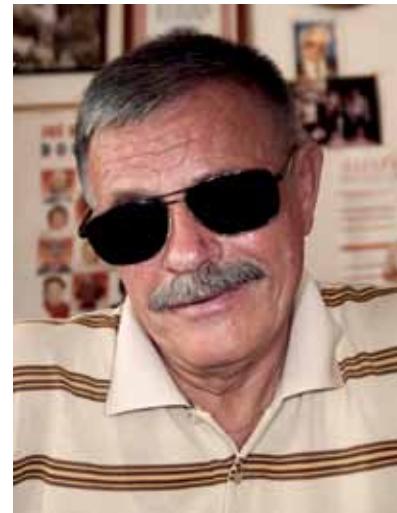
Godina koja je kulminirala nominacijom Europske filmske akademije filma "Svećenikova djeca" Vinka Brešana za najbolju europsku komediju, još je jedna u nizu uspješnih godina hrvatskoga filma na svjetskim festivalima. Moglo bi se reći da je sve počelo ondje gdje je i završilo – u Berlinu. U Berlinu, u kojem je i sjedište Europske filmske akademije, naime, svake druge godine održava se ceremonija dodjela Europskih filmskih nagrada (nekadašnjeg Felixa), gdje je Brešanov film bio nominiran u konkurenciji s filmovima oskarovaca Pedra Almodovara i Susanne Bier (čiji je film na kraju i pobijedio). Dobra festivalska godina za hrvatski film počela je također u Berlinu, uvrštavanjem filma Bobe Jelčića "Obrana i zaštita" u program Berlin film festivala, točnije u program Forum, specijaliziran za inovativna djela koja predstavljaju odmak od srednje struje i njeguju nekonvencionalne filmske pristupe. Hrvatskog filma u berlinskim programima nije bilo još od Brešanovih "Svjedoka" 2004., filma koji je nastupio u glavnoj konkurenciji i osvojio dvije nagrade. Na ovogodišnjem Filmskom festivalu u Berlinu, također u programu Forum, prikazana je i hrvatska manjinska koprodukcija "Krugovi" Srđana Golubovića, koja je osvojila nagradu Ekumenskog žirija. Zanimljivo je da je istu nagradu (samo u programu Panorama) godinu prije osvojila još jedna hrvatska manjinska koprodukcija, "Parada" Srđana Dragojevića, kao i Brešanovi "Svjedoci" 2004. godine. Slijedi pregled nekih od najvažnijih nastupa i nagrada na svjetskim filmskim festivalima hrvatskih filmova i poneke manjinske koprodukcije. ●

SUNDANCE (SIJEČANJ)

KRUGOVI, manjinska koprodukcija, R.: Srđan Golubović; program *World Dramatic* – posebna nagrada žirija

ROTTERDAM (SIJEČANJ – VELJAČA)

PRESUDA, kratkometražni dokumentarni, R.: Đuro Gavran; program *Spectrum shorts 42*
IZA OGLEDALA, dokumentarni, R.: Jagoda Kaloper, program *Signals Regained*

CLERMONT-FERRAND (VELJAČA)

OTAC, animirano-dokumentarni omnibus, koprodukcija, R.: Ivan Bogdanov; natjecateljski program

BERLINALE (VELJAČA)

OBRANA I ZAŠTITA, R.: Bobo Jelčić – program Forum
KRUGOVI, manjinska koprodukcija, R.: Srđan Golubović; program Forum – Nagrada Ekumenskog žirija

HOT DOCS TORONTO (TRAVANJ – SVIBANJ)

GANGSTER TE VOLI, dokumentarni, R.: Nebojša Slijepčević; program *World Showcase*

OBERHAUSEN (SVIBANJ)

SITE SELECTION, kratki eksperimentalni, R.: Mare Šuljak; natjecateljski program

FESTIVALSKI HITOVI

Dokumentarac "Gangster te voli" prikazan je na prestižnom festivalu Hot Docs u Torontu, aigrani film "Obrana i zaštita" na Berlinaleu

KARLOVY VARY (LIPANJ – SRPANJ)

SVEĆENIKOVA DJECA,igrani, R.: Vinko Brešan; natjecateljski program

GANGSTER TE VOLI, dokumentarni, R.: Nebojša Slijepčević; dokumentarni program

DVOJINA, manjinska koprodukcija, igrani, R.: Nejc Gazvoda; natjecateljski program *East Of The West*

ADRIA BLUES, manjinska koprodukcija, igrani, R.: Miroslav Mandić; natjecateljski program *East Of The West*

OKUPACIJA, 27.SLIKA, koprodukcija, dugometražni dokumentarni, R.: Pavle Marinković; nenatjecateljski dio službenog programa *Povratak korijenima*
BARŠUNASTI TERORISTI, manjinska koprodukcija, dokumentarni, R.: Peter Kerekes, Pavol Pekarčík, Ivan Ostrochovský; natjecateljski program *East Of The West – nagrada FEDEORA*

IDFA (AMSTERDAM, STUDENI – PROSINAC)

KISMET, manjinska koprodukcija, dokumentarni, R.: Nina Maria Paschalidou; natjecateljski program srednjometražnih filmova

EUROPSKA FILMSKA NAGRADA (PROSINAC)

SVEĆENIKOVA DJECA

igrani, R.: Vinko Brešan; nominacija u kategoriji *Najbolje europske komedije*

Pučka art komedija ili spajanje nespojivog

[U RUBRICI "GOST KRITIČAR" DAMIR RADIĆ ANALIZIRA](#)
[ZAČUDNU STRUKTURU I UMJETNIČKE DOMEĆE FILMA "VISOKA MODNA NAPETOST", DRUGOG REDATELJSKOG PROJEKTA FILIPA ŠOVAGOVIĆA](#)

Drugi redateljski dugometražni filmski projekt Filipa Šovagovića, čija je realizacija trajala dulje od dvije godine, naizgled je narativno kaotičan i teško uhvatljiva smisla, kao i njegov neuspisio prvijenac "Pušća Bistra" iz 2005., no zapravo je riječ o neusporedivo suvislijem i dojmljivijem ostvarenju. "Visoka modna napetost" tematski se bavi nastojanjima načelnika jadranskog otočnog mjesačića da istom pribavi status grada, a usporedo se prate i odnosi u načelnikovoj obitelji, ponajviše oni između njega i dvojice braće, od kojih je jedan raspop, a drugi mentalno nestabilan džanki.

Ova tematska baza garnirana je nizom motiva i motivskih natruha vezanih uz razne, više ili manje prisutne likove, gdje se kao možda glavna nit vodilja nameće načelnikov odnos s trudnom mještankom, a zaokruženje u oblik cjelevite epizode zadobiva (naposljetku turbulentan) poslovno-turistički boravak talijanskog modnog dizajnera i njegova ljubavnika u mjestu. Iako su suradnici na scenariju bili istaknuti književnici Ivica Đikić i Robert Perišić, koje se teško može dovesti u vezu s modernističkom naracijom ili stilom, Šovagovićeva narativnostilska koncepcija izrazito baštini modernističku tradiciju, ali s obzirom na to da je znatan oslonac cjeline žanr, i to žanr (pučke) komedije, konačan rezultat je tzv. postmodernistička struktura. Naime, "Visoka modna napetost" izrazito je fragmentaran

GORAN NAVOJEC

Očito je uživao u ulozi osebujnog načelnika

film, sastavljen od većih i manjih krhotina onog što čini naraciju (priča, likovi, motivi), a ta izrazito razlomljena naracija oblikovana je ekvivalentnim stilom u kojem se, reklo bi se nasumice, izmjenjuju crno-bijela i kolor fotografija (potonja opet varira od zasićenih boja do monokromatskih učinaka, odnosno sepije), nestabilna, leljava kamera iz ruke i ona čvrsto ili nešto manje čvrsto fiksirana, dok se u odabiru planova primjećuje znatna sklonost (polu)totalima, odnosno onom što se može shvatiti kao perspektiva izdvojenog, distanciranog pogleda. Izrazitoj dinamičnosti strukture pridonosi i uporaba različitih jezika – od hrvatskog (dalmatinskog) preko engleskog i talijanskog do mješavine hrvatskog i srpskog, te uopće kreativan pristup zvučnom sloju djela – česti su zvukovi iz drugog plana koji se preklapaju s onima u prvom planu, a podrijetlo im je nerijetko medijsko/telekomunikacijsko (radio, televizija, mobitel). Također i glazba ima svoj zanimljiv raspon – od oslonca na blues preko motiva dalmatinskog melosa do čišćeg priklanjanja new ageu.

FOTOGRAFIJA

Superiorni snimatelj Mirko Pivčević odigrao je veliku ulogu u kreiranju atmosfere

MIJO JURIŠIĆ

Zanimljivo ostvarenje uloge
mladeg brata džankija

MELANKOLIJA

Kadrovi pučine i glazbena kulisa
stvaraju melankoličan ugodaj

Spajanjem svih ovih (disparitetnih, antitetičkih) elemenata Šovagović je kreirao bogatu, slojevitu cjelinu znatne unutarnje napetosti, a tu, dakako, spada i žanrovska opreka između pučke komedije na jednoj strani i art filma (tzv. mediteranskog tipa) na drugoj, pri čemu svaka od ove dvije odrednice istovremeno ograničava i nadopunjuje drugu. Ipak, neosporno je da je "Visoka modna napetost" prije svega film atmosfere, no kako je riječ o *par excellence* hibridnom uratku, onda je i ta atmosfera na svoj način hibridna – povezuje tzv. karnevalesknu sniženost i intenzivne metafizičke sugestije, pri čemu potonje, zahvaljujući mnogim kadrovima otvorenog mora, odnosno pučine (što priziva beskonačnost i nedohvatljivost) praćenima glazbom dominantno melankolične intonacije, odnose prevagu.

Velik je udio u kreiranju atmosfere uobičajeno superiornog snimatelja Mirka Pivčevića, ali i montažerke Dafne Jemeršić (pamtimo je kao atraktivnu mladu glumicu s početka devedesetih), koja je

iznimno umješno iz mnoštva vrlo raznovrsnih komadića posložila narativno često eliptičnu, ali posve suvislu i stilski konstantno dinamičnu cjelinu. Za glazbu je zaslužan sam Šovagović, a glumački su najveći dio filma iznijeli vjerojatno nikad bolji Goran Navojec, koji je očito uživao utjelovljujući istodobno tipičnog i osebujnog, uvi-jek neumornog načelnika kao pomalo neobično, ali tim interesantnije, oličenje vitalizma, te Mijo Jurišić (tragični antijunak "Halimina puta") kao najmlađi, psihički poremećeni brat neprilagođen okolini, no duhom sposoban dosegnuti dalje od ostalih. Dobri su Bojan Navojec kao raspop koji će postati konkurencija starijem bratu na izborima za gradonačelnika, a uz to mu na neki način i oteti djevojku, te Marija Škarić kao ta djevojka/žena/majka. Posebno izdvajanje zaslužuju i Miran Kuršpahić u ekspresivnoj epizodi mladog ljubavnika starijeg modnog dizajnera i Marijana Mikulić kao djevojka najmlađeg brata, glumica koja je svojom osobitom ljepotom plemenito ukrasila svaki kadar u kojem se pojavila. ●

pretplaćeni na

BLOCKB

intervju

Ankica Jurić Tilić &
Ivan Maloča

RAZGOVARAO
ARSEN OREMOVIĆ
FOTO
ALAN VAJDIC

Profesija filmski producent godinama je bila zapostavljena u hrvatskom filmu, no niz kreativno i komercijalno uspješnih domaćih filmova u prvi je plan izbacila dva imena koja su postala sinonimom vrhunske domaće filmske produkcije

BUSTER

Uvijeme kada smo planirali intervju s dvoje istaknutih hrvatskih producenata, direktorom Interfilma Ivanom Maločom i direktoricom Kinorame Ankicom Jurić Tilić, stigla je vijest da je film "Svećenikova djeca" Vinka Brešana ušao među četiri nominirana za nagradu Europske filmske akademije u kategoriji najbolje komedije. I bez te vijesti, odnosno činjenice da je Maloča producent tog filma, povod je bio značajan jer producenti predstavljaju važan zamašnjak u pravcatu hrvatskoga filma nakon tmurnog razdoblja 1990-ih. Naime, posljednjih godina uloga filmskog producenta postaje onakva kakva bi trebala biti, oni postaju i kreativci, a ne samo tehnička usluga. Ova nominacija dolazi kao kruna uspješnog razdoblja kojem su naši sugovornici dali velik obol: Maločine produkcije "Svećenikova djeca" i "Sonja i bik", te drugi nastavak dječjeg serijala o Koku, "Zagonetni dječak" u produkciji Ankice Jurić Tilić, u svega nekoliko mjeseci u kina su privukli preko 300 tisuća gledatelja. Time su napravili komerci-

jalno najjači niz filmova od osamostaljenja države. O samoj nominaciji Maloča kaže: "Kada smo ušli u širi izbor za nagradu EFA-e, prirodno je da sam se nadao i nominaciji, ali unatoč tomu, moram priznati da me nominacija ipak iznenadila zato što smo mala zemlja s relativno malim brojem članova EFA-e. Znam da je kategorija najboljeg filma najvrednija među filmašima, ali kategorija najbolje komedije producentima nudi veće poslovne prilike jer komedije imaju veće tržišne mogućnosti i za njih su distributeri zainteresirani. Film smo dosad prodali u nekoliko zemalja, Poljsku, SAD i Italiju, a sada se nadam još boljim rezultatima, a u slučaju da film dobije nagradu, vjerujem da će oni zaista i doći." "Nominacija Brešanova filma za nagradu EFA-e jedna je od veselijih filmskih vijesti koje smo čuli ove godine", nadovezuje se Ankica Tilić, "ne znam je li javnost upoznata s važnošću ove nominacije, ali mi, filmski radnici, itekako jesmo i to je prava prilika za čestitanje redatelju, Ivanu i svima koji su radili film."

MOŽETE LI USPOREDITI POZICIJU, ODNOŠNO ULOGU PRODUCENATA U DANAŠNJEM HRVATSOK FILMU U ODNOSU NA ONU PRIJE 10, 15 GODINA. ČINI SE DA SMO SE MAKNULI OD ONOGA DA, GRUBO ARTIKULIRAM DOJAM JAVNOSTI, PRODUCENT DOBIJE NOVAC OD DRŽAVE, PODIJELI HONORAR S REDATELJEM I OD OSTATKA SNIMI FILM.

JURIĆ TILIĆ: Ta je predodžba slična, primjerice, onoj da je zanimanje profesora ili učitelja lagano i lagodno jer oni imaju duge ljetne praznike i malu satnicu. Naše zanimanje nije jedino koje pati od pogrešne percepcije u široj javnosti. Situacija je zaista daleko bolja nego prije desetak godina, ali još nije dovoljno dobra; još je pred nama golem posao osvještavanja ne samo šire javnosti nego čak i naših suradnika u procesu stvaranja filma.

MALOČA & JURIĆ TILIĆ

Svake godine neki naš film, nogometnim rječnikom rečeno, igra u Europskom kupu, a ponekad dođe i do finala

Najčešće se ignorira naš istinski doprinos stvaranju filma, ignorira se golema pravna i finansijska odgovornost koja je nepodijeljena, čiji smo jedini nositelji, odriče nam se bilo kakav autorski udio i tako redom. Bojim se da će proći još dosta vremena dok to ne bude ispravljeno.

MALOČA: Posljednjih godina produciranje filmova velik je izazov, kriza je stvorila dodatne probleme pri zatvaranju finansijske konstrukcije, što je rezultiralo traženjem partnera i većim brojem koprodukcija. Time se uloga producenta još više povećala.

KAKVA JE KREATIVNA ULOGA PRODUCENTA U TZV. AUTORSKOJ KINEMATOGRAFIJI, GDJE BI SVE TREBALO BITI PODREĐENO AUTORU? KOLIKO MOŽETE ILI ŽELITE TRAŽITI OD REDATELJA EVENTUALNE PROMJENE?

MALOČA: Uloga producenta najviše ovisi o njemu samome, koliko je stručan, angažiran, koliko ima iskustva i sl. te o karakteru/stavu redatelja.

Ako je redatelj pametan i mudar, iskoristit će sve kreativne potencijale producenta u interesu filma. Svećinom redatelja i scenarista kreativno surađujem već od sinopsisa, a gotovo sa svima od prve ruke scenarija, premda moj posao nastupa kod finalnog scenarija. Mislim da se uloga producenta posljednjih godina promjenila, sve više postaju kreativni producenti, "one druge" redatelji i scenaristi zaobilaze u širokom luku, ili bi to trebali.

JURIĆ TILIĆ: To se apsolutno mijenja, rekla bih da baš redatelji imaju najbolji uvid u ono što mi sve radimo, možemo, znamo i koliko energije i strasti zajedno s njima postavljamo na noge svaki film. Moja su iskustva s redateljima dobra, zapravo kreću od uzajamnog uvažavanja koje, naravno, onda generira i dobru suradnju u svim aspektima proizvodnje filma – u radu na scenariju, tijekom snimanja, a potom i u finalizaciji i promociji filma.

U KONTEKSTU TEZE "REDATELJEVA JE ZADNJA", JE LI ISTINA DA POSLJEDNJU RIJEČ IMA REDATELJ, JESTE LI IMALI SLUČAJ KREATIVNOG "SUKOBA" OKO ZAVRŠNE VERZIJE FILMA?

JURIĆ TILIĆ: Naravno, bilo bi naivno vjerovati da dvije glave uvijek misle jednak. Ono što olakšava ovakve trzavice je, naravno, zajednički cilj – uvijek je jednak, svaki od nas želi da film bude što bolji.

MALOČA: Imao sam dosta "sukoba" s redateljem i/ili scenaristom oko zadnje ruke scenarija. Uvijek nastojim "friškim očima" pripomoći scenaristu i redatelju da bolje vide scenarij. Osim toga, producent bi u fazi stvaranja scenarija trebao uvijek ukazati na njegove manjkavosti, a to treba činiti kroz sve faze proizvodnje filma. No, konačna odluka uvijek je autorova. Jedan moj prijatelj i redatelj/scenarist uvijek mi u pripremama kaže: "Sada mi sve govori, kritiziraj koliko hoćeš, nemoj mi hvaliti scenarij, ništa ne hvali, to mi sada ne treba, hvaluću (ili neću) imati kada bude premijera."

KAKO BIRATE PROJEKTE KOJIMA ĆETE SE NATJECATI NA FONDOVIMA? BIRATE LI MNOGO, BUDUĆI DA VAS U STARTU NIŠTA NE KOŠTA UZETI VEĆ PONUĐEN PROJEKT I PROSLIJEEDITI GA FONDU, PA ŠTO BUDE – BUDE?

MALOČA: Producent ne dobije gotov projekt, nego eventualno završni scenarij, nakon čega treba napraviti operativni i finansijski plan, razradu, prijevode itd. Također, scenarist i redatelj imaju još posla da bi se zgotovio projekt. Priprema projekta troši vrijeme i novac pa se zbog toga radi selekcija scenarija. Svaki producent ima svoju strategiju odabira scenarija, moja je – dobar scenarij koji ima komercijalni potencijal ili scenarij koji radi umjetničke iskorake.

SERIJAL O KOKU

U pripremi je treći film, a četvrti će biti prequel

JURIĆ TILIĆ: Kinorama nudi izuzetno malo projekata na natječajima za financiranje produkcije. Razlog je taj što ne vjerujemo u proizvodnju bez dugotrajne pripreme, bez temeljitog razvoja scenarija. Iskreno, preporodili smo se kada je HAVC uveo natječaje za razvoj scenarija i razvoj projekata. Tu praksu smatramo odličnom i naše redatelje zaista potičemo da zajednički prolazimo sve ove faze razvoja i da se natječemo prvo u tim kategorijama, kako bismo bili sigurni da imamo odličan tekst u rukama prije no što se javimo na natječaj za sufinanciranje same proizvodnje filma. Mislim da nam je baš zahvaljujući ovom stupu i dugotrajanom radu na razvoju, prolaznost na natječajima za proizvodnju vrlo dobra – zaista ne pokušavamo s projektima koji su u početnim ili nedovoljno zrelim fazama razvoja.

G. MALOČA, RADILI STE ISTRAŽIVANJE O TOMU KAKO PUBLIKA DOŽIVLJAVA HRVATSKI FILM, A REZULTATI BAŠ NISU BLISTAVI. MOŽETE LI NEŠTO VIŠE REĆI O TOM ISTRAŽIVANJU I NEKIM SPECIFIČNOSTIMA?

MALOČA: Radio sam prvo istraživanje o mišljenjima, navikama itd. potencijalnih gledatelja hrvatskoga igranog filma da bih utemeljeno saznao koji su najveći problemi gledanosti domaćeg filma u kinu. Jedno od pitanja u istraživanju bilo je što ispitanici pomisle kad čuju izraz "hrvatski film". Dobiveni odgovori potom su grupirani te su tako dobiveni najučestaliji faktori: rat, drama(drametina), dosada, sporo, jeftino(novci)...

JURIĆ TILIĆ: Naravno da smo jako kritični prema svemu što je naše. U kina nam dolaze ili visokobudžetski, senzacionalno upakirani američki filmovi ili najbolje što je Europa proizvela u tekućoj godini – naravno da je teško biti konkurencija.

IPAK, REZULTATI POSLJEDNJIH NEKOLIKO FILMOVA, MEĐU KOJIMA SU I VAŠI, GOVORE DA BI SE TA SLIKA MOGLA PROMIJENITI?

MALOČA: Vjerujem da može, i ta slika se pomalo mijenja. Zabilježen je značajan porast broja gledatelja, mijenja se i percepcija gledatelja i javnosti prema hrvatskome filmu. Domaći filmovi postižu međunarodne uspjehe, a tamo se natječemo u europskoj, odnosno svjetskoj konkurenciji. Nogometnim rječnikom rečeno, svake godine neki naš film igra u europskom kupu, a poneki dođe do finala kao "Svećenikova djeca" ove godine.

JURIĆ TILIĆ: Očito je da se slika bitno mijenja. Osim domaćih dječjih naslova i komedija za koje itekako postoji publika, ima i divnih iznenađenja kao što je Vlatkin film "Sonja i bik" ili Jelčićeva "Obrana i zaštita", tako da se zaista ne možemo požaliti na domaću kinematografiju posljednjih nekoliko godina. Raznovrsno i uzbudljivo, barem u posljednje vrijeme, nikako dosadno.

GDO JURIĆ TILIĆ, NASTAVLJA LI KINORAMA SA SERIJALOM O KOKU DOK NE BUDU EKRANIZIRANE SVE KNJIGE?

JURIĆ TILIĆ: Ne, oduvijek smo planirali napraviti četiri filma, od kojih će posljednji biti prequel, dakle, priča će biti smještena u vrijeme prije prve priče, "Koka i duhova", i snimit ćemo je s mlađom djecom. U proljeće snimamo film "Ljubav ili smrt" prema, čini mi se, najneobičnijem i vrlo intrigantnom Kušanovu romanu. Scenarij je pisao i režirat će Daniel Kušan, a za četvrti film, "Uzbušu na Zelenom Vrhu", scenarij je napisala Hana Jušić, a režirat će ga Čejen Černić.

VELIK JE PROBLEM S TELEVIZIJSKOM PRODUKCIJOM. KOMERCIJALNE TELEVIZIJE PRAKTIČKI SE UOPĆE NE SLUŽE KAPACITETIMA DOMAČIH PRODUCENTSKIH KUĆA, A JAVNA TELEVIZIJA IZRASITO MALO – KAO DA NI SAMA NE ZNA ŠTO BI I KAKO BI, IAKO JE TO ZAKON PRILIČNO JASNO ODREĐO.

JURIĆ TILIĆ: Nažalost, to je istina, a ja sam više tužna nego ljuta zbog toga. Stalno naivno vjerujem da će se to promijeniti, ali, eto, ne mijenja se. Filmska

je proizvodnja zaista doživjela velik napredak u svakom smislu u posljednjih, recimo, pet godina – na istom tržištu imamo prirodne partnere koji trebaju program i žele sve jednako kao i mi, ali ne surađujemo ili u najboljem slučaju: nedovoljno surađujemo.

MALOČA: Zakon je jasan, štoviše on propisuje najniže postotke programa koje televizije moraju naručiti od neovisnih proizvođača (a to je 10%, odnosno 15%, dok su u Europi te kvote mnogo veće). Takav stav, kupnja stranog, uglavnom sjevernoameričkog programa, ima posljedicu da se naše AV tržište i industrija ne razvijaju i ne zapošljavamo domaći (ili europski AV) sektor.

ŠTO BI SVE TREBALO PODUZETI DA AV INDUSTRIJA U HRVATSKOJ POSTANE VELIKA KAO ŠTO JE U EU, DAKAKO RAZMJERNO NAŠEM GOSPODARSTVU?

MALOČA: Treba shvatiti da budućnost pripada digitalnom dobu, imamo više od 30 digitalnih TV kanala. Doći će do daljnje fragmentacije tržišta. Sve više će se tražiti AV sadržaji, slike u pokretu, interaktivna sučelja, sve će postati interaktivno i još dinamičnije. Hrvatskoj AV industriji ne treba mnogo za ozbiljan rast, sve te AV sadržaje i sl. treba netko proizvoditi, posebice one na hrvatskome jeziku. Za početak bi bilo dovoljno da televizije s nacionalnom koncesijom naručuju od neovisnih proizvođača 10%, odnosno 15% programa.

JURIĆ TILIĆ: Samo nam još nedostaje živa, snažna, ambiciozna TV produkcija. Rekla bih da je sve drugo na mjestu. Naravno, uvijek ima mjesta za napredak, ali rekla bih da je ovo prvo. Strane su se produkcije vratile zahvaljujući poreznim poticajima, povećala se proizvodnja animiranih,

dokumentarnih, eksperimentalnih i igranih filmova, razvijaju se i nove forme koje su u domeni transmedije i cross-medije, treba nam samo permanentna proizvodnja ambicioznog TV programa.

G. MALOČA, POKRETAČ STE IDEJE STVARANJA

FILMSKOG GRADA NA ZAGREBAČKOM VELESAJMU. U KOJOJ JE FAZI TAJ PROJEKT I ŠTO BI SE POSTIGLO NJEGOVOM REALIZACIJOM?

MALOČA: Filmski grad je zamišljen da pomogne hrvatskoj AV industriji da ne bude butik-destinacija za strana snimanja. Strane epipe sada uglavnom odrade eksterijerna snimanja na lijepim lokacijama u Dubrovniku, Splitu, Plitvičkim jezerima..., a nakon toga vraćaju se u filmski studio negde u Europi. Filmskim gradom i njegovim studijima zadržali bismo strane epipe dulje u Hrvatskoj i povećali prihod ne samo AV industrije nego i turizma, ugostiteljstva... A faza? Projekt se pomalo kreće samo ne znam je li smjer dobar.

KOJE PROJEKTE PRIPREMATE ZA REALIZACIJU?

MALOČA: Pripremam dramu "Trampolin", redateljice debitantice Katarine Zrinke Matijević Velican, te partizansku komediju "Vatreno krštenje Ljiljana Vidića", redatelja Ivana Gorana Viteza.

JURIĆ TILIĆ: U montaži je "Kosac" Zvonimira Jurića i kratki igrani film Daniela Kušana "Zajedno". Za snimanje nam je spremam novi Koko, a nadam se da ćemo odmah nakon toga snimati novi Matanićev film "Zvizdan" te film Snježane Tribuson "Sve najbolje". Spremamo i dva kratkometražna filma, a u raznim fazama razvoja imamo i pet dugometražnih filmova od kojih su tri debitantska. ●

IVAN MALOČA osnovao je 1995. godine producijsku kuću Interfilm, a 2003. godine i Hrvatsku udrugu producenata (HRUP). Član je Europske filmske akademije (EFA).

Producirao je neke od najuspješnijih hrvatskih dugometražnih igranih filmova: "Maršal" i "Svečenikova djeca" Vinka Brešana, "Sonja i bik" Vlatke Vorkapić, "Crvena prašina", "Tu", "Iza stakla" i "Projekcije" Zrinka Oreste, "Dva igrača s klupe" Dejana Šorka i druge filmove koji su osvajali nagrade u Hrvatskoj i inozemstvu. Takoder je proizveo i tridesetak dokumentarnih filmova te televizijske serije "Bitange i princeze" i "Zakon!".

ANKICA JURIĆ TILIĆ diplomirala je komparativnu književnost na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Diplomant je EAVE-a i članica ACE-a, Producers on Move i Europske filmske akademije (EFA).

Nakon što je desetak godina radila kao slobodni filmski djelatnik za neovisne produkcija kuće i nacionalnu televiziju, 2003. godine osnovala je Kinoramu. U njenoj filmografiji je 15 igranih filmova, nekoliko TV serija i niz kratkih filmova. Najuspješniji su kratki igrani film "Tulum" Dalibora Matanića i dugometražni igrani film "Crnci", redatelja Zvonimira Jurića i Gorana Devića. Najbrojniju publiku imali su dječji filmovi "Koko i duhovi" (2011.) i "Zagonetni dječak" (2013.), snimljeni prema književnim predlošcima Ivana Kušana.

Najbolji filmovi i serije iz cijele regije

www.klasiktv.com

www.facebook.com/klasiktv

SVAKA KUNA ULOŽENA U FILM VRAĆA

TEKST

MARIO DUSPARA

FOTO

ALAN VAJDIC

ARHIVA HAVC-a

ISTRAŽIVANJE
INSTITUTA ZA
JAVNE FINANCIJE
POKAZALO JE
DA JE FILMSKA
INDUSTRIJA
JEDNO OD
NAJISPLATIVIJIH
ULAGANJA U
HRVATSKOJ

Nedavno je na naslovnici New York Timesa osvrljala fotografija novozelandskog premijera Johna Keya s mačem u ruci. Nije to bio bilo kakav mač – radilo se o replici mača iz trilogije "Gospodar prstenova", kakav je nosio junak Frodo Baggins. Ovu filmsku memorabiliju darovao mu je predsjednik SAD-a Barack Obama, a simbolizira financijski uspjeh koji su ovi filmovi Petera Jacksona donijeli objemu zemljama.

U vrijeme financijske krize u Hrvatskoj nije uopće loša ideja usmjeriti pogled prema uspjehu koji je filmska industrija donijela toj zemlji na drugoj strani globusa. Novi Zeland je sa 4,4 milijuna stanovnika zemlja slična Hrvatskoj, ali, nažalost, zasada većina sličnosti tu prestaje. Bilo bi sjajno kada bi novozelandski primjer potaknuo i Hrvatsku vladu na veću aktivnost budući da se donedavno krhka audiovizualna industrija posljednjih godina dokazala, po brojčanim pokazateljima, kao još mala, ali vrlo uspješna industrija koja višestruko vraća uložen novac.

Potpriču za to dali su i rezultati istraživanja "Gospodarski i fiskalni učinci audiovizualne djelatnosti i državne potpore" koje je nedavno u Hrvatskom saboru članovima više saborskih odbora prezentirao dr. Anto Bajo iz Instituta za javne financije.

Ako bismo ovo istraživanje sveli na kratak zaključak, moglo bi se reći da ulaganje u filmsku industriju već sada proračunu donosi debeo profit. Naime, kroz sustav poticaja putem Hrvatskog audiovizualnog centra (HAVC) u audiovizualne djelatnosti država godišnje uloži oko 70 milijuna kuna, dok se u državni proračun iz iste industrije uplati 103 milijuna kuna godišnje. Od toga je 54 milijuna samo od PDV-a.

DR. ANTE BAJO

Autor istraživanja o gospodarskim učincima hrvatskoga filma

HRVOJE HRIBAR

Ravnatelj HAVC-a prilikom predstavljanja istraživanja u Saboru RH

Iako je riječ o relativno maloj industrijskoj djelatnosti u kojoj djeluje 500-tinjak poduzeća i koja već godinama stabilno zapošljava nešto više od 1000 ljudi, njezine aktivnosti potpomažu zapošljavanje još oko 2000 ljudi. Godišnji promet doseže 740 milijuna kuna, a posljednjih je godina zabilježen rast profitabilnosti. Stoga je hrvatska AV industrija prema operativnoj bruto profitnoj stopi u samom vrhu zemalja Europske unije. Tako je u 2011. u odnosu na 2007. zabilježen porast dobiti prije oporezivanja od čak 24,7%. Rast dobiti preslikao se i na pokazatelje profitabilnosti ukupne AV djelatnosti pa je bruto dobit profita porasla sa 14% u 2007. na 18% u 2011., odnosno neto dobit sa 12% u 2007. na 16% u 2011. Procijenjena direktna dodana vrijednost djelatnosti proizvodnje i distribucije filmova iznosi 188 milijuna kuna.

Čak tri četvrtine ukupnog iznosa isplaćenih poticaja za proizvodnju audiovizualnih djela u Hrvatskoj vrtati se u proračun već kroz uplaćene poreze i doprinose, ali ukupni učinak daleko je povoljniji. Za svaku kunu poticaja, država je u proračun 2012. godine na razne načine dobila između 1,5 do 2,3 kune.

Ono što je Hrvatskoj, kao turističkoj zemlji, iznimno bitno je činjenica da na svaku kunu dodane vrijednosti koju stvori filmska industrija, stvori se još 2 do 3 kune dodane vrijednosti u turizmu i drugim industrijama vezanim uz produkciju filma.

Iako Bajino izvješće zvuči odlično, usporedba s Novim Zelandom otkriva da je samo nebo graniča. Naime, samo je prošle godine Novi Zeland od snimanja dugometražnih filmova i televizijskih serija ostvario oko 1,1 milijardu dolara prihoda. Tamošnjoj ekonomiji to je značajna injekcija, a Hrvatskoj bi bila nevjerojatna. Naime, ukupni pri-

hodi hrvatskog proračuna su 20 milijardi dolara, osam puta manji nego novozelandski.

Na Novom Zelandu država izravno subvencionira film i televiziju s oko 17%, pa je tako prošle godine na filmove potrošila oko 200 milijuna dolara. Zadnji uspjeh novozelandske filmske industrije je film "Hobit: Neočekivano putovanje". Već ovaj prvi dio trilogije doveo je Novi Zeland na svjetske naslovnice, a i Novozelandani su zdušno svoju zemlju ko-brendirali s filmovima redatelja Petera Jacksona. Tamo svaki korak podsjeća na film, od golemog antijunaka Golluma koji se nad putnicima u zračnoj luci u Wellingtonu hrani ribom, preko zrakoplova obojenih likovima iz filma do brojnih suvenirnica koje do maksimuma eksploriraju sve što ima veze s filmovima.

Tamošnja je Vlada prije dvije godine spasila više tisuća radnih mjesta kada je ulaganje Warner

1

"GOSPODAR PRSTENOVA"

U Novom Zelandu motivi iz čuvene filmske trilogije turiste dočekuju već na samim avionima te aerodromu u Wellingtonu

FILM KAO NAJBOLJA DRŽAVNA INVESTICIJA

Doprinos bruto domaćem proizvodu od AV djelatnosti je 188 milijuna kuna, a ukupna je dodana vrijednost između 377 i 565 milijuna kuna. Direktni fiskalni prosječni godišnji učinci su 103 milijuna kuna, a ukupni se kreću između 205 i 308 milijuna kuna. Ukupni troškovi četiriju projekata, financiranih programom mjera poticaja ulaganja u proizvodnju audiovizualnih djela, u 2012. iznose 18,8 milijuna kuna. Udio troškova po uplaćenim porezima i doprinosima iznosi 14,6% ukupnih troškova proizvodnje.

Brossa od pola milijarde dolara "pogurala" s još 99 milijuna i dodala 10 milijuna za marketing. Novozelandski premijer Key izlobirao je spomenuto ulaganje od oko 500 milijuna dolara studija Warner Brothers, između ostalog, i tako što je uspio uvjeriti parlament da usvoji preinake Zakona o radu.

Novozelandska turistička zajednica u ovoj će fiskalnoj godini ukupno potrošiti oko osam milijuna dolara, a u budućnosti vjerojatno još i više na promidžbenu kampanju države kao filmske zemlje iz snova. Očekuju da će od turizma zaraditi 20 puta više nego izravno od filmske produkcije. Ustupci "Hobitima" još su veći nego oni nedavni, kada je za trilogiju "Gospodara prstenova" uloženo 150 milijuna dolara. Posljedica toga je da ljubitelji filmova, koji su Novom Zelandu donijeli tri milijarde dolara prihoda, sada ga smatraju utjelovljenjem Međuzemlja. Osim tih filmova, Peter Jackson je u Novi Zeland doveo "Avatar", "Osvetnike", "Pustolovine Tintina" i "Prometeja". Ovi su uspjesi otvorili oči i drugima, pa se sada za filmaše svim silama bore Sjeverna Irska i Srbija, dok je i Hrvatska stidljivo počela s ulaganjem.

Da je slične uspjehe makar u nekoj mjeri moguće očekivati u Hrvatskoj, može se zaključiti iz izlaganja koje je Saboru podnijela konzultantica Julianne Schulze, koja je govorila na poziv ravnatelja HAVC-a Hrvoja Hribara. Zastupnike je upozorila na primjere u kojima filmski turizam daje fantastične rezultate, kao što je, primjerice, slučaj u Velikoj Britaniji ("Harry Potter"), Novom Zelandu (trilogija "Gospodar prstenova") ili New Yorku (turistička ruta "Seks i grad").

Osim što dolazak stranih koprodukcija donosi izravne finansijske koristi, Hrvatska ima velikih potencijala i za takav oblik turizma koji dugoročno povećava broj dolazaka turista i prihode. U Dubrovniku neke turističke agencije već nude obilazak lokacija na kojima se snima HBO-ova serija "Igra prijestolja". Direktorica Turističke zajednice grada Zagreba Amelija Tomašević zastupnike je pozvala na ublažavanje restriktivnih zakona koji odbijaju strane produkcije zbog predugog perioda za dobivanje dozvola u Hrvatskoj. Ako se sve poklopi, možda za nekoliko godina i hrvatski predsjednik dobije od Baracka Obame rekvizit u vidu prijestolja, a priča završi na naslovnici New York Timesa. ●

HRVATSKI FILM U FOKUSU

BROJNI MEĐUNARODNI FILMSKI FESTIVALI U SURADNJI S
HAVC-OM PRIPREMILI SU FILMSKE CIKLUSE POSVEĆENE
HRVATSKOJ KINEMATOGRAFIJI

FILM "NOĆNI BRODOVI"

SHORT SHORTS FILM FESTIVAL U TOKIJU (JAPAN)

"Focus on Croatia" – fokus program na hrvatsku kratkometražnu produkciju
23. svibnja – 16. lipnja 2013.

Program je uključivao sedam nagradivanih igranih, eksperimentalnih i animiranih naslova: "Zimica" Hane Jušić, "Životinjsko carstvo" Igora Šeregića, "Otac" skupine autora, "Site Selection" Mare Šuljak, "Uskršnja jaja" Slobodana Karajlovića, "Miramare" Michaele Müller i "Žuti mjesec" Zvonimira Jurića, a na festivalu su gostovali redatelji Hana Jušić i Igor Šeregić.

MEDFILM FESTIVAL U RIMU (JAPAN)

"Into the Eyes of the Sun: New Croatian Cinema" – fokus program na hrvatsku kinematografiju
21. – 23. lipnja 2013.

Povodom ulaska u Europsku uniju Hrvatska je bila počasni gost festivala mediterranskog filma. Prikazano je devet hrvatskih naslova: dugometražni igrani film "Sonja i bik" Vlatke Vorkapić, dugometražni dokumentarno-igrani film "Pismo čaći" Damira Čučića, dokumentarni film "Čedo" Nikole Strašeka, eksperimentalni film "Od do" Mirande Herceg te kratkometražni filmovi "Najmanji" Tomislava Šobana, "Terarij" Hane Jušić, "Teleport Zovko" Predraga Ličine, "Od danas do sutra" Sare Hribar i "Sin" Ivana Sikavice. Hrvatskom redatelju Veljku Bulajiću dodijeljena je nagrada za životno djelo 19. MEDFILM Festivala, a tim su se povodom u programu "Tribute to..." prikazali njegovi filmovi "Bitka na Neretvi" i "Libertas". Hrvatski gosti festivala bili su Veljko Bulajić, Arsen Anton Ostojić i Ivan Kelava.

AMERIČKA KINOTEKA U LOS ANGELESU (SAD)

"Kino Croatia: novi filmovi 2013" – program predstavljanja recentnih hrvatskih filmova
21. – 23. lipnja 2013.

Program se sastojao od pet dugometražnih igranih filmova novijeg datuma – "Sonja i bik" Vlatke Vorkapić, "Ljudožder vegetarijanac" Branka Schmidta, "Kotlovina" Tomislava Radića, "Noćni brodovi" Igora Mirkovića te "Zagonetni dječak" Dražena Žarkovića. Hrvatski gosti koji su predstavili svoje filmove u L.A.-u bili su redatelj Igor Mirković i redateljica Vlatka Vorkapić.

MEĐUNARODNI FILMSKI FESTIVAL

U BRAUNSCHWEIGU (NJEMAČKA)

"Croatia Goes Europe" – fokus program na hrvatsku recentnu filmsku produkciju
5. – 10. studenoga 2013.

Program fokusa na hrvatsku recentnu filmsku produkciju sastojao se od ukupno četrnaest kratkometražnih i dugometražnih igranih, animiranih i dokumentarnih naslova nastalih u posljednje tri godine.

MEĐUNARODNI FESTIVAL ANIMIRANOG

FILMA U ŽENEVI – ANIMATOU (ŠVICARSKA)

"Spéciale Croatie" – fokus program na suvremenu hrvatsku animaciju
5. – 12. listopada 2013.

U sklopu fokusa na hrvatsku animaciju predstavljeno je šest programa hrvatskih kratkometražnih animiranih filmova – Suvremeni program (9 naslova), Zlatno doba Zagrebačke škole animiranog filma (10 naslova), Dječji program (7 naslova), Studentski program (10 naslova), Anima-

fest program (8 naslova) i Retrospektiva Marka Meštrovića (5 naslova) te je održan master class pod vodstvom Marka Meštrovića.

MEĐUNARODNI FESTIVAL DOKUMENTARNOG I ANIMIRANOG FILMA – DOK LEIPZIG (NJEMAČKA)

"SEED – South East European Documentaries"

28. listopada – 3. studenoga 2013.

Inicijativu SEED pokrenuli su Restart i HAVC s još šest partnera iz regije da bi promovirali dokumentarni film jugoistočne Europe. Njezin je cilj skrenuti pozornost na regionalne koproducijske potencijale, drugim festivalskim selektorima predstaviti najnovije naslove i poticati umrežavanje među dokumentaristima unutar i izvan regije. U sklopu inicijative pripremljen je i katalog filmova u kojem je svaka zemlja predstavila do pet filmskih naslova završenih u posljednjih godinu dana te do pet naslova koji se nalaze u fazi postprodukcije i čiji se završetak planira do kolovoza 2014.

LES ARCS EUROPEAN FILM FESTIVAL (FRANCUSKA)

"Focus on ex-Yugoslavian Countries" – fokus program na kinematografiju zemalja iz regije
13. – 21. prosinca 2013.

U sklopu ovog posebnog programa bit će prikazano ukupno 14 odabralih naslova koji će predstavljati kinematografije Slovenije, Hrvatske, Srbije, Bosne i Hercegovine te Makedonije. Hrvatska će biti predstavljena dugometražnim igranim filmovima "Metastaze" Branka Schmidta, "Živi i mrtvi" Kristijana Milića i "Armin" Ognjena Svilicića te kratkometražnim igranim filmovima "Sotonin sin" Marka Dješke i "Sin" Ivana Sikavice.

intervju Nevio Marasović

RAZGOVARAO

IVAN-VANJA RUNJIĆ

FOTO

ALAN VAJDIC

Mladi redatelj Nevio Marasović objašnjava koje su prednosti i mane niskobudžetskih i bezbudžetskih filmova, projicira gledanost svog novog filma i najavljuje njegov metafilmski nastavak

VIS-A-VIS BI BILO NEMOGUĆE SNIMITI

Ako su oko dugometražnog debija Nevija Marasovića "The Show Must Go On", koji je, ne zaboravimo, snimio s 25 godina kao svoj diplomski rad i s iznimno skromnim budžetom, mišljenja možda i bila podijeljena, oko njegovog drugog filma "Vis-A-Vis" kao da se stvorio neki opći konsenzus – imamo novog ozbiljnog filmskog autora! Autora koji je eksperimentalnim, gotovo gerilskim metodama snimio zanimljiv, minimalističan, a bogat i iznenađujuće "komunikativan" film. O iskustvima s "Vis-A-Visa", idejama i planovima za budućnost, ali i nekim drugim filmskim temama razgovarali smo s uvijek prezaposlenim Marasovićem.

DA NE IDEMO PREVIŠE U PITANJA KOJA VAM OD LJETOŠNJEGL PULSKOG FESTIVALA VJEROJATNO MNOGI POSTAVLJAJU O AUTENTIČNOSTI ZBIVANJA U "VIS-A-VISU" (ODNOSNO KOLIKO SE RADNJA FILMA POKLAPA SA STVARNIM DOGAĐAJIMA IZ ŽIVOTA AKTERA FILMA, REDATELJA I NJEGOVOG GLAVNOG GLUMCA) – OBJASNITE NAM TAJ PUT OD "ODBIJENOG" FILMA DO IDEJE DA SE O TOM ODBIJANJU SNIMI FILM.

Tijekom cijelog procesa nastanka filma bili smo svjesni da će javnost dobiti dojam da je film čista autobiografska istina i znali smo da od toga dojma nikako nećemo moći pobjeći. Razlog tome su očite sličnosti lika glumca (Janko Popović Volarić) sa stvarnim, živim Jankom i lika redatelja (Rakan Rushaidat) s mojom malenkosti. U filmu uistinu postoji velik broj elemenata iz naših života koje smo autoironično ukomponirali u likove i priču. Dogovor između autora filma, Janka, Rakana i mene bio je da nećemo nikada otkriti koji su točno dijelovi stvarni, a koji fikcija (smijeh, op.a.). Generalno, tih autobiografskih dijelova je mnogo manje nego što se to gledatelju možda čini dok gleda film. Jedan od tih izmišljenih dijelova je upravo "odbijeni" projekt "Comic Sans". Istina je da sam ja napisao taj scenarij, ali on nikada nije odbijen na filmskom natječaju. Čak suprotno, za "Comic Sans" sam od HAVC-a dobio finansijski poticaj za razvoj projekta uz produksijsku kuću Kinorama. Janko i ja smo prošle jeseni otišli na Vis da bismo na miru pročitali zadnju ruku dotičnog scenarija,

S I U NORMALNOJ PRODUKCIJI

budući da je Janko trebao glumiti glavnu ulogu u tom filmu. No, kako je njemu razvod tada bio vrlo svjež, na kraju smo cijeli boravak na Visu proveli pričajući o ženama, razvodima, poslu, ljubavi, životu... scenarij filma nismo ni taknuli. Taj tjeđan na Visu ostavio je na nas toliki dojam da smo, inspirirani njime, odlučili snimiti film o glumcu i redatelju koji odlaze na otok raditi na scenariju. Velike i dramatične stvari u "Vis-A-Visu" – razvod, smrt oca, depresije i odbijanja potpuno su fiktivni elementi. Osim što nisam odbijen na natječaju, moj otac je u stvarnosti, hvala bogu, živ i zdrav, tako da te dvije činjenice dosta govore o tome koliko se ovdje zapravo radi o fiktivnoj priči...

SLUČAJNOŠĆU ILI NE, U POSLJEDNJIH GODINUDVIJE IMAMO DVA FILMA IZNIMNO ISPOVJEDNOGTONA (DRUGI JE "PISMO ĆAĆI"), IAKO NE BAŠMEĐUSOBNO SLIČNA. STVARA LI SE TO NA SCENINEKI NOVI DOMAĆI POKRET/VAL, NEKI "CINEMAVERITE" ZA 2010-E? IMATE LI JOŠ KAKVIH SRODNIH,AUTOREFERENTNIH IDEJA "NA LAGERU"?

O tome je teško suditi prema samo dva filma, ali osobno mislim da se tu radi o pukoj slučajnosti, nekako sumnjam da će sada autori masovno krenuti snimati filmove koje stilski i dramaturški obilježava takva estetika. Moju vježbu s prve godine Akademije, "Autobiografiju", neki su proglasili jednom od najboljih u povijesti fakulteta pa sam od tada sklon autobiografskim motivima u vlastitim filmovima. "Autobiografija" me je filmski ogolila i time u meni eliminirala bilo kakav sram od stavljanja vlastite intime pred kameru. Autobiografskih elemenata ima čak i u mojojem prvom filmu "The Show Must Go On", samo što nisu toliko izraženi kao u "Vis-A-Visu". Moj sljedeći projekt će, moram vam najaviti, biti također autoreferentan. Taj film sam pisao kao svojevrsnu psihoterapiju kojom sam preispitivao vlastiti karakter.

U DANAŠNJEM SVIJETU FACEBOOKA, TWITTERA I INIH OBLIKA, NAZOVIMO TO TAKO, "INTIMNOG EKSHIBICIONIZMA", NIJE LI NEOBIČNO DA I FILMAŠI

**POSEŽU ZA TAKVIM EKSTREMnim OGOLJIVANJEM
PRED KAMEROM? ILI JE, PAK, TO NEŠTO SASVIM
OČEKIVANO?**

Točno, u današnjem svijetu društvenih mreža privatnost je postala nešto javno. No, nije to ništa novo, valja, primjerice, samo pogledati bilo koji film Woodyja Allena, u kojem je svaki glavnlik zapravo on, bilo da ga on sam glumi bilo netko drugi. Tako da mislim da ovo nije neki novi trend, čak sui u muziklu "Pjevajmo na kiši" Gene Kelly i Stanley Donen ubacivali očite autoreferentne elemente kojima su se sprdali sa sobom i svojom profesijom.

"VIS-A-VIS"

Janko Popović Volarić i Rakan Rushaidat u potrazi za filmom i samima sobom

AKO JE VAŠ DEBI "THE SHOW MUST GO ON" BIO "LOW BUDGET" (IAKO NI PRIBLIŽNO NIJE TAKO IZGLEDAO), "VIS-A-VIS" JE, REKLO BI SE, "NO BUDGET" – PO TOJ ANALOGIJI TEŠKO JE I ZAMISLITI ŠTO JE SLJEDEĆE...

nove scene, radili noću, danju, dogovarali snimanja mailom samo jedan dan prije, bez prethodne nujave... Dakle, osim ozbiljnog redateljsko-glumačkog i dramaturškog rada, ništa na snimanju nije ni približno sličilo nekoj klasičnog filmskoj produkciji na kakve smo naviknuli. Ovo je bio potpuni eksperiment u svakom mogućem smislu. Eksperiment koji je, na sreću, uspio.

A GLOBALNO GLEDANO? NAIME, U JEKU SVEOPĆE KRIZE I BESPARICE, MINIMALNIH BUDŽETA I ESKLUZIVNIH SPONZORA, A S DRUGE STRANE NEKIH NOVIH, IZNIMNO DOSTUPNIH TEHNIČKIH MOGUĆNOSTI – NIJE LI UPRAVO OVAKVO VRIJEME NAJPOGOĐNIJE ZA NEKU NOVU EKSPLOZIJU KREATIVNOSTI KOJA NE TRAŽI PUNO NOVCA, A NOSI ONO ŠTO SE NE MOŽE NADOMJESTITI – NEKU NOVU AUTENTIČNU IDEJU, EMOCIJU, ATMOSFERU, PRIČU...?

Ako dobijem finansijsku potporu od HAVC-a, sljedeći projekt bit će film kojime se u "Vis-A-Visu" bavi glavni lik, redatelj. Dakle, pogodili ste – "Comic Sans"!

ŠALU NA STRANU, IMA LI TAKAV NEBUDŽETSKI PRISTUP I SVOJIH PREDNOSTI? NEKU NOVU AUTORSKU SLOBODU?

Odgovorno tvrdim da bi "Vis-A-Vis" bilo nemoguće snimiti da smo ga radili u uvjetima klasične filmske produkcije. Mi smo bez ikakvog čvrstog plana snimali koliko god treba i kad god treba, križali scene, izbacivali ih, nenadano snimali

Tako je, to je bila cijela poanta "Vis-A-Vis". Željeli smo se koncentrirati na ono bitno – priču, glumu i karaktere. Sve ostalo je bilo sekundarno i time smo se bavili usput. Prva ideja bila je da se ekipa filma sastoji samo od dva glumca i mene koji snimam i režiram. Ton je trebao biti ono što bismo uhvatili kamerom, dakle neka ekstremna varijanta danske "Dogme 95". Na kraju smo odlučili malo ozbiljnije pristupiti tehničkoj strani te iskoristiti tehnološke mogućnosti današnjih malih i laganih filmskih kamera pa smo ipak okupili malenu, ali iskusnu i učinkovitu filmsku ekipu iza kamere...

GLAZBA U "VIS-A-VIS" JE PRILIČNO EFEKTNA I POMALO NEOČEKIVANA – OTKUD IDEJA DA SE U FILMU UMJESTO NEKIH PREDVIDLJIVIH MANDOLINA KORISTI AMERICANA IZ ILLINOISA I KAKO STE USPJELI DOĆI DO ANDREWIA BIRDA?

Kada sam Rakanu Rushaidatu prvi put pričao o filmu koji želim snimiti, poslao sam mu mailom pjesmu "Tenuousness" Andrewea Birda i rekao da ne znam o čemu će se u filmu točno raditi, ali da atmosferu i impresije koje na mene ostavlja ta pjesma želim atmosferski prenijeti u film. On se složio i glazba Andrewea Birda postala nam je korektivni element, po njoj smo se ravnali da bismo znali kada je nešto pregrubo ili izvan stila i atmosfere koju želimo postići. U montaži sam onda ubacio razne Birdove pjesme koje su me inspirirale za montažu, atmosferu, stil, a i sam tijek priče. Na kraju je ta glazba postala toliko nerazdvojna od samoga filma da smo zaključili kako bez nje nikako ne možemo završiti film. Javio sam se menadžerici Andrewea Birda – na sreću, radi se o normalnim i dragim ljudima te nam je, nakon što je video nekoliko glazbenih sekvenca iz filma, Andrew Bird dao dozvolu za korištenje njegove glazbe.

LIK GLUMCA U FILMU KONSTANTNO SE BRANI I OPRAVDAVA ZBOG SVOG ANGAŽMANA U SAPUNICAMA, SLIČNO KAO ŠTO I REŽISER IMA POTREBU BRANITI SVOJE REŽIRANJE REKLAMA. KAKO GLEDATE NA SAPUNICE? JE LI BILO KAKVIH PONUDA I BISTE LI SE MOGLI JEDNOG DANA PRIHVATITI TOGA POSLA?

Nikad ne branim režiranje reklama, naprotiv, ponosan sam što se time bavim i uvijek govorim kako volim i uživam snimajući reklame. Upravo zato ne mogu biti licemjeran i pljuvati sapunice, to je također posao koji donosi kruh i nije ništa manje vrijedan od mog s reklamama. Dobivao sam mnogo ponuda za sapunice, ali nije me to nikad toliko zanimalo, jer sam se opredijelio u životu raditi isključivo reklame i dugometražne filmove. Također, kako sam afirmiran reklamni redatelj, nije OK da uzimam posao kolegama koji žive od sapunica jer za to nemam potrebu. Inače, ne bi mi bio nikakav problem raditi kao redatelj sapunica.

S OBZIROM NA ČINJENICU DA SE VAŠA PRVA DVA FILMA MEĐUSOBNO PRILIČNO RAZLIKUJU, ŠTO MOŽEMO OČEKIVATI NAKON OVOGA?

Budući da lik redatelja u "Vis-A-Visu" cijelo vrijeđe pokušava završiti scenarij za svoj film "Comic Sans", pravi "Comic Sans" će na neki način biti metafilmski nastavak "Vis-A-Visa". Od te činjenice je nemoguće pobjeći i kada netko jednoga dana bude gledao "Comics Sans", neke stvari će već znati jer se o njima pričalo u "Vis-A-Visu". Nedavno sam

skovao opis "Vis-A-Visa" na koji sam vrlo ponosan jer je smiješan, a to je "fiktivni making-of filma koji još nije ni snimljen"! Trenutačno radim na novoj ruci scenarija zajedno s Rakanom Rushaidatom, koji u "Vis-A-Visu" glumi fiktivnu verziju mene koji radim na istom scenariju na kojem sada Rakan radi sa mnom, kojega je u "Vis-A-Visu", ajmo reći, i glumio. To je da ti mozak eksplodira!

KAD "VIS-A-VIS" MOŽEMO OČEKIVATI U KINIMA? IMA LI TU KAKVIH OČEKIVANJA, S OBZIROM NA AKTUALNU KOMERCIJALNU "RENESANSU" DOMAĆEG FILMA?

Iskreno, ne znam što očekivati jer je kod nas apsolutno nemoguće procijeniti kako će kinopublika reagirati na neki domaći film. Recentni primjer za to su "Kauboji". Ja procjenjujem da "Vis-A-Vis" može u kinima imati između 326 i 35.000 gledatelja. U kina planiramo ući u drugoj polovini siječnja!

I ZA KRAJ, FILMSKI UZORI – BILO DOMAĆI, BILO STRANI?

Od domaćih mi je najveći uzor Ante Babaja (i ne samo zato što je podrijetlom s Visa), a od stranih - Woody Allen, Stanley Kubrick i Alfonso Cuaron. Sada konačno mogu priznati da sam svoj prvi film "The Show Must Go On" radio gotovo isključivo zbog potpune opsjednutosti Cuaronovim filmom "Djeca čovječanstva"! ●

"THE SHOW MUST GO ON"
Zlokobni futuristički prizori
na ulicama Zagreba

TRAŽI SE

NOVA PRVAKINJA HRVATSKOG FILMA

TEKST SANJA MUZAFERIJA

FOTO ALEN VAJDIĆ

Ivana Rushaidat, Tihana Lazović i Lana Barić ove su godine briljirale na filmu pa sada s pravom od njih očekujemo još i mnogo više, no prije toga odlučili smo saznati što one o tome misle

Tri glumice. Zagrepčanka, Zadrinka, Splitčanka. Naturščik s velikim iskustvom u muziklu; još uvijek studentica kojoj svi proriču izvanserijsku karijeru; multinagradivana glumica zagrebačkog HNK sa sarajevskom glumačkom akademijom kao backgroundom. One su: Ivana Rushaidat, Tihana Lazović i Lana Barić. Ne mogu biti različitije nego što jesu, a opet, na neki tajanstven način su jednake, povezane neraskidivim nitima glumačke profesije, posebne, jedinstvene, poput članica nekog tajnog glumačkog sestrinstva u kojem se ne plača članarina, nego se pristupnica osigurava iskrenom glumom. One su najveće nade hrvatskoga glumišta ili barem onog njegovog ženskog dijela. Jednake su i po skromnosti i neopterećenosti vanjštinom, jednake po strasti koju njeguju prema glumi, po ljubavi koju joj daju bez ostatka i primisli o ljepoti, slavi, novcu. Slične po nekim skromnim iskustvima u inozemstvu ili težnji da ga isprobaju, ali sve tri su fokusirane na sada i ovdje; realne, ozbiljno nadarene. Da su u Hollywoodu, njihovi bi bankovni računi bilježili šest nula u dolarskoj valuti. Ovdje, na intervju dolaze s djecom jer ne mogu organizirati/platiti "tetu čuvalicu"; diskretno našminkane, gotovo obično i jednostavno odjevene, netaknute glamurom, nezainteresirane za sjaj, "operirane" od taštine i suparništva, iskreno spremne na seriozne rasprave o glumi i promišljanje vlastite profesije. Ivana Rushaidat rođena je 1984. u Zagrebu. Već je s četiri godine

natjerala roditelje da je odvedu u Trešnjevačke mališane, a iduće četiri marljivo su je vozili na probe i koncerte. Oduvijek je, dakle, znala da želi pjevati, a prva profesionalna iskustva stekla je sa 16 godina. "Upisala sam novinarstvo, ali već na prvoj godini svima je u familiji bilo jasno da neću završiti faks i da je pjevanje moj konačni odabir. Pjevala sam u raznim bendovima – Funky Town, Lounge Paket, Trio Sattelite, Billie and the Kids..., a sada sam s bendom Little Drop of Poison, s kojim pjevam većinom blues, a surađujem i s Mayalesima. Kao back-vokal snimila sam s Jinxima njihova zadnja dva albuma, kao i zadnji Mayalesa, no još nisam snimila vlastiti nosač zvuka. Imam 28 godina i već mi mnogi predbacuju što to još nisam učinila, no sada imam ozbiljne planove za glumačko-pjevački cabaret s Majom Posavec, a s Vladimirom Mirčetom iz Mayalesa počela sam raditi i na solo albumu. Imamo nekoliko stvari, napredujemo... Da, gluma je došla kasnije...", priča Ivana, koja je u braku s jednim od najboljih glumaca u Hrvatskoj, Rakanom Rushaidatom. Samo u tjednu u kojem smo razgovarale, Ivana je imala nekoliko predstava, među kojima su tjelesno, glumački i pjevački najnaporniji i najzahtjevniji trosatni "Kauboji", zatim koncert s bendom u Vintage Industrial Baru, dvije besplatne gaže na dodjelama Nagrada hrvatskoga glumišta i Teatra.hr, te pet proba zaredom – za predstave i koncerте. Uza sve to, tu je i dvije i pol godine star sinčić Tom. "Ma, nije uvijek baš tako naporno. Ponekad zatiše traje i po nekoliko mjeseci. Ali, zna biti gusto", smije se Ivana i kaže da je mislila kako se netko zabunio kada ju je odabrao i pozvao da se predstavi zajedno s Tihanom i Lanom, dvjema glumicama velikog formata kojima se izrazito divi.

DA SU U HOLLYWOODU, njihovi bi bankovni računi bilježili šest nula u dolarskoj valuti

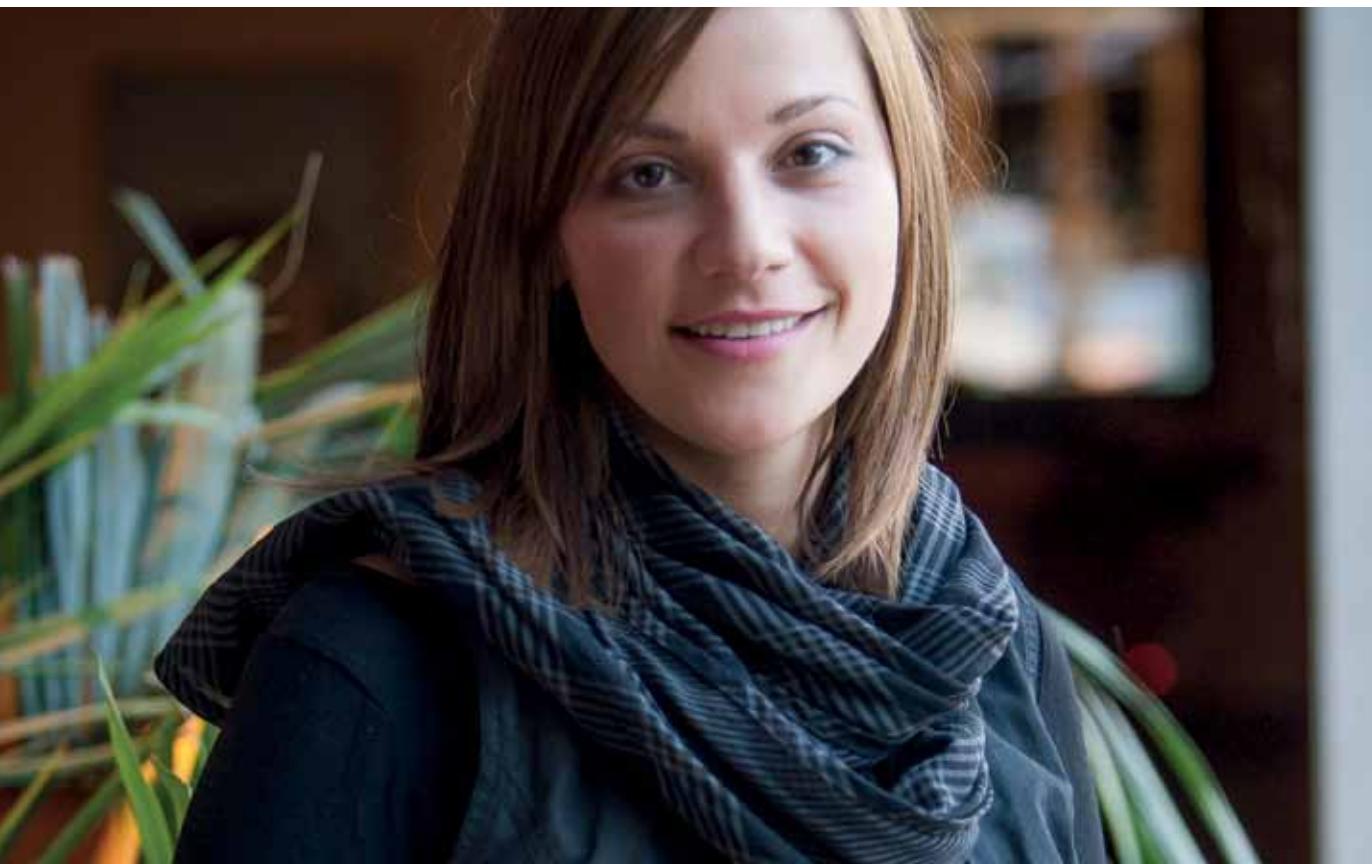
IVANA RUSHAIJAT
prilikom snimanja scene
iz Mršićevih "Kaubaja"

**"IAKO SE VEĆINA
LJUDI PRAVI DA TO
NIJE VAŽNO, KAD
JEDNOM OSVOJIŠ
NAGRADU, IPA
SI JAKO SRETAN"
ISKRENA JE IVANA**

učila snažno gestikulirati i govoriti glasno da me čuju i u zadnjim redovima, a na filmu se vidi svaki treptaj oka pa sam imala tremu, ali Rakan i ostali dečki iz predstave mnogo su mi pomagali jer imaju filmskog iskustva, a imali smo i mnogo proba. Predstava i film razlikuju se po atmosferi. Iako je materijal isti, autori su različiti. Na setu je vladalo divno ozračje, sve je teklo glatko i po planu, uz mnogo smijeha i spontanih tulumu", kaže Ivana kojoj je i dan-danas još čudno kad je prepoznaju na ulici ili na trajektu Šibenik – Zlarin, pa čak i kad je nazivaju glumicom jer sebe doživljava ponajprije kao pjevačicu. Uostalom, na trik-pitanje o tome bili radije osvojila Grammyja ili Oscara, bez razmišljanja je odabrala Grammyja. I poželjela da joj ga, po mogućnosti, uruči Bob Dylan ili Paul McCartney. Ali, kako kaže, svaka bi joj nagrada mnogo značila jer, iako se većina ljudi pravi da to nije važno, kad jednom osvojiš nagradu, ipak si jako sretan. No, unatoč njenoj skromnosti i samozatajnosti, Ivana je toliko važan dio "Kauboja" da nikad nije imala alternaciju. Za vrijeme trudnoće i nakon porođaja, ekipa ju je čekala napravivši sedmomjesečnu stanku. Na pitanje o tome kakav je život u njihovoju kući, njen suprug Rakan Rushaidat jednom je rekao da sve pomalo sliči na romantičnu komediju, a s obzirom na to da je Ivana još i pjevačica, ponekad i na muzikl. No, Ivana kaže: "Kad surađujemo, posao je

posao, točno znamo što trebamo raditi. Život nije toliko predvidljiv pa se ipak treba malo i potruditi, ali to što smo u istom poslu, znatno olakšava situaciju, bolje se razumijemo. Voljela bih surađivati s Rakanom, uvijek." Ivana je velika obožavateljica Beatlesa, Macy Gray, Billie Holiday, Judy Garland, Shirley Bassey, ali i Boba Dylana, Toma Waitsa i Elvisa, a i sin Tom izuzetno je glazbeno osjetljiv, pa i izbirljiv. Jedno je vrijeme plakao ako mu ne bi pustili Elvisa ili Beatlese.

Dok je Ivana glazbenica koja se, kao slučajno, (a nikad ništa nije slučajno) obrela u glumi, Tihana Lazović, zvijezda filma "Šuti" Lukasa Nole, koja je također sanjala o glazbenoj karijeri, završila je na ADU, gdje je na trećoj godini dogurala do suradnje s Vinkom Brešanom ("Svećenikova djeca") i Nolom, u čijem je filmu za ulogu Bebe na filmskom festivalu u Puli osvojila nagradu Breza za najboljeg debitanta. Kod Brešana je samo glumila da svira trubu jer su ovoj energičnoj 22-godišnjoj Zadranki u "pravom" životu draže klavijature, a odnedavno i bubnjevi. Na njenu radost, uspoređuju je s vršnjakinjom i oskarovkom Jennifer Lawrence, možda zato što je bujna po temperamentu i burna po nastupu, te je ne bi bilo teško zamisliti u filmu poput serijala "Igre gladi", a nije nelogično kad kaže da priželjkuje ulogu u nekom akcijskom filmu. Glumački dijapazon koji pokazuje i doka-

"U GLUMI JE JEDINO
VAŽNA ISKRENOST.
GLUMAC MOŽE
RASPOLAGATI NE
ZNAM KAKVIM
GLUMAČKIM
VJEŠTINAMA, AKO
SE DETEKTIRA LAŽ,
NIŠTA NE POMAŽE",
TVRDI TIHANA

TIHANA LAZOVIĆ
Kadar iz filma "Šuti"
redatelja Lukasa Nole

zuje dvama mjuziklima (jednim na Akademiji, "Nemirnim nogama" u teatru Exit), Brešanovom populističkom komedijom i art filmom Lukasa Nole, priskrbio joj je titulu najveće ženske glumačke nade hrvatskoga filma. "U glumi je jedino važna iskrenost. Glumac može raspolažati ne znam kakvim glumačkim vještinama, ako se detektira laž, ništa ne pomaže", kaže Tihana, čiji je lik u filmu "Šuti" žrtva zlostavljanja, tukli su je otac, muž i brat, a osim što je plakala i bila prepuna modrica, morala se i nesputano smijati i – razgolititi. No, imuna je, kaže, na sve dok god doista vjeruje u svoj lik. Da bi preživjela tešku ulogu, Tihana se nije poistovjetila s likom koji glumi, nego se s njim sprijateljila i odlučila kroz njega proći s mnogo empatije, kao da se sve događa njenoj najdražoj prijateljici. Obožava Kate Winslet i najviše vjeruje u iskustvo, u rad, jer samo se tako postaje boljim glumcem. Premda namjerava diplomirati jer shvaća da je i Akademija trening, naglašava da bi u ovoj fazi radije samo snimala. "Uostalom, tko je u Hollywoodu završio pravu glumačku školu? Volim taj glumački minimalizam na filmu, volim što se u filmu mogu osloniti na intuiciju. Da, istina je da bih rado igrala u akcijskom filmu. Dosta mi je drame, patnje i boli – radije bih pucala. Barem trenutno", smije se ova energetska bomba, anarchistica, prema vlastitom priznanju, i

vječna buntovnica, vesela životna pozitivka koja je na ekran uspjela prenijeti jednu od najtežih rola i teških ženskih tema viđenih u posljednje vrijeme na hrvatskom velikom platnu. Odlučna je u tome da o tematici nasilja nad ženama treba govoriti i kaže da je uopće ne zanima što će se o filmu pisati, te koliko je mračan i mučan. "Važno je samo da iz kina nitko ne ode netaknut pričom, hladan i nezainteresiran. Cilj je dotaknuti ljudе. Zato se i bavim ovim poslom", kaže i ističe da je jako važno znati zašto se baviš nekim poslom, a da se od svih kritičara boji samo jednog – sebe. Baš kao i Ivana, i Tihana je silno glazbeno nadarena, ali hladnokrvno kaže: "U glumi pomaže ako imaš sluha, ali ako ga nemaš, to ne mora nužno biti minus", i nastavlja o tome koliko se divi glumcima poput Meryl Streep, koja je nevjerojatno talentirana i svaku ulogu igra kao da je rođena za nju. Nagrade? "Znaće mi, neću lagati. Nisu važne sve dok ih ne dobiješ, ali kad ih dobiješ, neosporno daju vjetra u leđa." Inozemna karijera? "Zašto ne? No, ima još vremena."

Briga o tome kako izgleda na platnu? "Ma kakvi, zanima me samo jesam li nešto dobro napravila ili nisam", a s njom se apsolutno slaže i nešto starija kolegica Lana Barić, s petnaestak filmskih naslova u filmografiji, čija je lista glumačkih nagrada

upravo impresivna. Među njima je i Zlatna arena u Puli, za najbolju sporednu žensku ulogu u filmu Lukasa Nole "Šuti", ali i brojne kazališne nagrade – nagrada žirija i specijalna nagrada sponzora za najbolju žensku ulogu, za ulogu Klitemnestre u predstavi "Ifigenija" kazališta Mala scena na Međunarodnom festivalu za mlade Rainbow u Sankt Peterburgu 2006. godine (za koju je dobila i nagradu Hrvatskoga glumišta), prestižna Judita na 53. Splitskom ljetu za predstavu Marka Uvodića "Libar o'libra", kao i filmske nagrade Breza za najboljeg debitanta na Festivalu igranog filma u Puli za ulogu u segmentu "Žuti mjesec" Zvonimira Jurića, u "Zagrebačkim pričama" te nagrada za istu ulogu na Brussels Short Film Festivalu. "Kad je o izgledu riječ, njega u radu doista i ne primjećujem", kaže ova atraktivna, visoka i odlično građena mlada žena i majka djevojčice Mirej, koja je u filmu "Šuti" gotovo neprepoznatljiva kao umiruća žena koja većinu vremena samo – kašlje. Premda se u privatnom životu brine o tijelu i s veseljem vježba s osobnim trenerom, u poslu joj je to posljednja briga. "Igrala sam u filmu bez imalo šminke, a o tome kako će izgledati doista uopće ne mislim, nevažno mi je. Mislim o tome hoću li biti precizna u glumačkom izričaju i dosljedna sebi", kaže Lana koja je srednju školu završila u Londonu, studirala u Sarajevu, i rođena je Spličanka koja radi u Zagrebu. Ideja o inozemnoj karijeri čini joj se zgodnom, ali, kako kaže, i nerealnom s obzirom na to da na inozemnoj sceni, ako nisi izvorni govornik, teško možeš dobiti uistinu važnu ulogu. Kazalište versus film? "Volim oboje, a kad dugo radim u jednom, zaželim se drugoga. A gluma u tim medijima nije različita. Postoji samo jedna gluma. Dobra ili loša. Ostalo je stvar intenziteta glumačkih sredstava i upotrebe glumačkog instrumentarija u određenim okolnostima", kaže obožavateljica Cate Blanchett, Samanthe Morton i Leonarda Di Caprija.

Unatoč brojnim dojmljivim ulogama i svim nagradama, publika je najviše poznaje po ulozi frizerke Nives u televizijskoj seriji "Stipe u gostima", što znači da većinu publike, koja je poznaje s malih ekrana, nasmijava. No, u publici filma "Šuti", koji je snimljen prema istinitom događaju, teško da će se itko smijati, a Lana je čitajući scenarij dva puta plakala. "Kad pogledate film i znate da se to zaista dogodilo, srce preskoči otkucaj. Jako sam sretna što je Lukas snimio ovaj film, pozvao me da budem dio toga i što ništa nije umivao. Tako je – kako je. A gadno je. Prezirem nasilje bilo koje vrste i mislim da o tome treba i te kako govoriti, ako ne i vikati. Moje scene nisu bile mučne, ali su bile emotivno zahtjevne." Je li konačno došlo vrijeme velikih ženskih rola na domaćem filmu i kolika je kompeticija i zavist među glumicama? "Ne razumijem zavist i natjecanje. Ne znam

što to znači jer kod nas u HK-u toga doista nema. U Hrvatskoj zaista ima divnih glumica, samo im treba materijala da se raspojasaju. Duboko sam uvjerenja da svakome dođe ono i onoliko koliko mu treba i s čime se može nositi. Ja upravo radim predstavu 'Na dnu' Maksima Gorkog, u matičnoj kući HNK u Zagrebu, a režира Paolo Magelli. Potom snimam igrani film 'Kosac' sa Zvonimiroom Jurićem, a nakon toga kratki '6 pola 7', po vlastitom scenariju za koji smo dobili potporu HAVC-a. Režirat će ga Dalija Dozet. Nastavljam raditi na svom scenariju za igrani film 'Tereza 33' koji će, ako dobijemo potporu, režirati Danilo Šerbedžija. Upravo se pripremamo za prijavu na sljedeći natječaj za produkciju. Već smo dobili novac za scenarij i razvoj projekta, a upravo smo se prije nekoliko tjedana vratili iz Poljske gdje smo projekt razvijali u filmskoj školi Andrzeja Wajde. Trudimo se, radimo. Vidjet ćemo. Sljedeće godine snimam i jednu od glavnih uloga u filmu 'Trampolin' Zrinki Matijević Veličan. Uglavnom, mnogo je posla, malo mi se vrti u glavi i kad to nabrajam", priča Lana koja, premda je od 2011. u angažmanu HNK, kontinuirano surađuje i s neovisnim kazališnim skupinama. I tako, bez obzira na to što smo ušli u zimu, kad je riječ o ovim glumicama, čini se da za hrvatsku žensku filmsku scenu – nema zime. ●

["KAD JE O IZGLEDU RIJEČ, NJEGA U RADU DOISTA I NE PRIMJEĆUJEM", KAŽE LANA](#)

KAD JE KAMERA U CENTRU ZBIVANJA

TEKST
MARIO SABLJČ
FOTO
ARHIVA HAVC-a

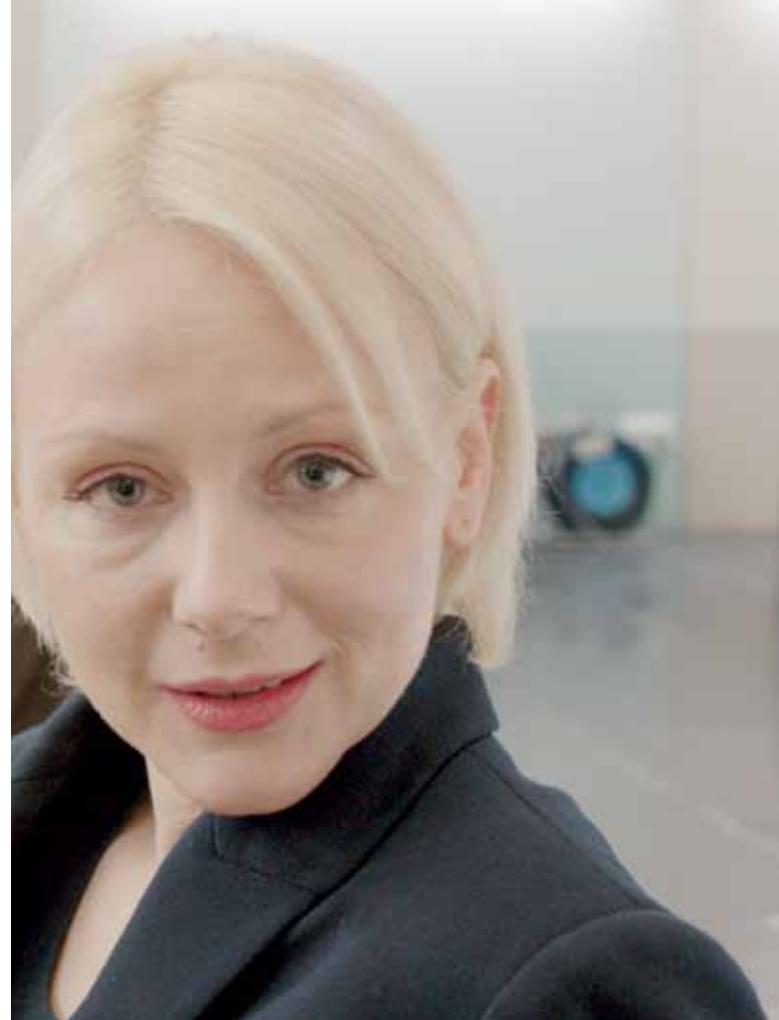
Film "Projekcije", redatelja Zrinka Ogreste, jedan je od zanimljivijih naslova recentne hrvatske produkcije. Riječ je o komornom ostvarenju koje, pored dojmljive glumačke međugre i znakovitog, pisanog predloška Lade Kaštelan, redateljev pristup čini intrigantnim. Već sama činjenica da je radnja smještena u jedan, omeđen prostor (dvorana u kojoj se odvija psihoterapijska edukacija) te se odvija u vremenskom kontinuitetu, u rukama manje ambicioznog filmaša urodila bi filmom koji bi se, eventualno, mogao pohvaliti zamjetnim glumačkim dosezima, ali bi na svim ostalim razinama ostao na poziciji snimljenog kazališta ili, u najboljem slučaju, solidne televizijske drame. Ogresta, međutim, ima daleko veće ambicije i hrabro se upušta u eksperiment za koji nikako nije mogao znati što će iz njega proizići. Naime, malo je filmova zabilježenih u kolektivnom sjećanju, a koje odlikuje ovako dosljedno sproveden redateljski stil, pogotovo onih u kojima subjektivni kadar postaje ishodišnim čimbenikom filmskog priповijedanja.

Koncept sagledavanja situacije isključivo putem subjektivnih kadrova svih likova pod paskom manje talentiranog filmaša mogao je prouzročiti vizualnu zbrku u kojoj bi se sasvim izgubila priča. Upravo se ovdje očituje Ogrestina redateljska vještina jer je ovom metodom, ne samo značajno dinamizirao načelno statičnu situaciju nego je i ne-

nametljivo postavio gledatelja u središte zbivanja. Dakako, za provedbu zacrtane redateljske strategije Ogresta je trebao podjednako kompetentnog direktora fotografije, također spremnog upustiti se u rizik snimanja unutar jednog prostora, s pokretnom kamerom koja je smještena gotovo isključivo u poziciju očista protagonista (iznimka su, zapravo, samo kadrovi nadzornih kamera). Naoko se čini da je ovdje ostavljeno malo prostora za vizualnu kreativnost, no direktor fotografije Branko Linta, h.f.s. ("Crnci", 2009.; "Fine mrtve djevojke", 2002.) umješno je pronašao način kako redateljev koncept sprovesti u djelu te ga naponsljetu i upotpuniti.

Linta se odlučio jednolično osvijetliti koloristički nenametljiv prostor mekanim, gornjim, nimalo laskajućim svjetлом. No, namjera nije bila samo u poštovanju logike svjetla kakvim bi takav prostor uobičajeno bio osvijetljen, nego prije svega u težnji da se protagonisti ogoli do srži, ostavi nezaštićenima i ranjivima. Lišeni objekata iza kojih bi se mogli sakriti, odnosno sjenovitim prostora koji nude makar prividnu zaštitu, likovi "Projekcija" usmjereni su jedni na druge u težnji da interakcijom pokušaju riješiti osobne probleme, pri čemu prostor koji ih okružuje, ma koliko se benignim i nezanimljivim činio, kao da podiže tenzije među njima. Ovakav likovni prosede sjajno se poklopio s pokretima kamere koji sugeriraju konstantnu

Film "Projekcije" Zrinka Ogreste iznimno je zanimljiv stilski, dramaturški i snimateljski eksperiment, snimljen u realnom vremenu u jednom prostoru i korištenjem isključivo subjektivnih kadrova

izmjenu subjektivnih pogleda. U ovom segmentu ipak se čini da je bilo još prostora za vizualnu nadogradnju. Nedorečenim se čine vizure protagonista u trenucima kada njihova pozornost nije usmjerena prema drugim likovima, ni na samu radnju, nego lutaju po prostoru, što djeluje dosta zbumujuće. Budući da nema objektivnog kadra koji bi tako apstraktne vizure pojasnio, odnosno opravdao, one prestaju biti dijelom subjektivnog kadra i poprimaju dodatno značenje, pogotovo kada imaju zamjetnije trajanje. Apstraktnost i dekomponiranost takvih kadrova (šare na parketu, zidovi, dekomponiranje kadrova u kojima su drugi likovi negdje na rubu...) postaje pomalo zbumujuća komponenta vizualnog iskaza "Projekcija".

Stoga je dojam da se strogo poštovanje fizikalnih zakona (što protagonist može vidjeti iz određene pozicije) pokazalo ograničavajućim faktorom, odnosno ishodištem potencijalnih nejasnoća. Taj se zaključak odnosi i na apstraktne kadrove, kao i ponekad nedovoljno definirane pokrete kamere. U realnom životu takvo što i ne primjećujemo, osim onda kada nam je pozornost izravno usmjerena na neki objekt, baš kao što ne primjećujemo trenutke u kojima okrećemo glavu, a koji su u filmskom prostoru, već samim postojanjem filmskog okvira, itekako zamjetni te mogu imati dodatna značenja osim čisto deskriptivne funkcije.

Dvojako značenje također imaju povremeno umontirani kadrovi nadzornih kamera. Može ih se tumačiti kao objektivni prikaz samog filmskog svijeta, ali i kao dodatni nivo samog dramaturškog sklopa cjeline. Ipak, kako se Ogresta i ne trudi precizno pojasniti apsolutno svaki element svojeg filmskog djela, u tu strategiju uklapaju se i spomenute vizure, podjednako višežnačne i ostavljene gledatelju na slobodno tumačenje, svojevrstan redateljev poziv na komunikaciju.

U najinspirativnijim trenucima "Projekcije" nude gotovo savršen, organski spoj forme i sadržaja. Posebno je upečatljiv završni kadar filma koji svojom jednostavnošću i vještim poigravanjem subjektivno/objektivno ne ostavlja nedoumice o unutrašnjem proživljavanju filmskog lika, istodobno metaforički zboleći o filmskoj cjelini uopće. "Projekcije" daleko nadmašuju standarde filmovanja na ovim prostorima, te su tematski, a pogotovo formalno pravo osvježenje. ●

U doba kada se zanatska kompetencija nerijetko poistovjećuje s autorstvom, te se vještina redatelja često ocjenjuje preko iskazane umještosti u raskadriravanju filmskih prizora, "Projekcije" vraćaju vjeru u postojanje filmaša čije su ambicije daleko veće i imaju odvažnosti uputiti se manje istraženim filmskim stazama. ●

TEKST

IVANA MILOŠ

FOTO

ARHIVA HAVC-a

Gradovi svoju podijeljenost čuvaju u srcu, baš kao i ljudi. Znanje o postojanju granica, bez obzira na to koliko uspješno izbjegavanih, gradi jezgru punu sumnji i okljevanja, a život ograničen samo na jednu polutku urađa gorkim plodovima poteškoća koje prolaskom vremena zadobivaju tamnu auru nerješivosti. Prvi dugometražni igrani film kazališnog redatelja Bobe Jelčića "Obrana i zaštita" posvećen je mapiranju unutarnjeg razdora grada Mostara, u srži jednog njegovog stanovnika. Slavko svoje umirovljeničke dane u društvu supruge Milene provodi na hrvatskoj strani Mostara, sve dok lavinu prešutnih nesigurnosti njegovih osjećaja obveze, privrženosti i ispravnosti ne potakne smrt i pogreb prijatelja Đulage, koji bi valjalo pohoditi na drugom, muslimanskom dijelu grada. No, razdvojenost na temelju nacionalne pripadnosti u "Obrani i zaštiti" zadobiva nov ton, budući da u ovom djelu svjedočimo stilski, estetski i dramaturški značajnom koraku u novijem hrvatskom filmu.

Već na prvi pogled uočljiva dokumentaristička kamera iz ruke izjava je za sebe, retorički upadljiv modus kojim se gledatelja dovodi u neposrednu blizinu likova, i to snažnim narativnim opravdanjem. Naime, u ovom filmu, kao i u Mostaru,

perspektiva, kao i nedokučiva pripadnost grupi igraju ključnu ulogu u formiraju pogleda na svijet. Delikatnost i nestabilnost individualne perspektive naglašavaju se nemirnim kadrovima, uvijek u pokretu, baš poput naših razmišljanja, nedosljednosti, prijestupa u ponašanju. "Obrana i zaštita" film je koji rafinirano izlaže rastresenost gledišta izgubljenog čovjeka, prikazujući kolebanje Slavkove suštine na svim, mediju dostupnim razinama. Odličan Bogdan Diklić formira Slavkovu verbalnu, gestualnu, fizičku raspetost, dok sjajna, konzistentna kamera netremice kruži oko njega i hvata ga za rame, postavljajući ga u nebrojene relacije svjetlosti i tame, simbolične prijelaze preko kojih nevoljko kroči.

Rijetko se kada na našim prostorima mogao zamijetiti stupanj dosljednosti poput ovoga u ovom filmskom djelu, gdje se Slavkova nesigurnost sapleće u začudnu dramaturgiju, mizanscenu i skučenu scenografiju te neobična motrišta, stvarajući svestran portret karaktera. Slavko nije sposoban donositi odluke u univerzumu koji mu uskraćuje bilo kakvu sigurnost u vlastitu poziciju. Ipak, on pripada upravo takvom svijetu, svijetu specifične vrste mira koji nastupa nakon rata, ovisnom o prešutnim dogоворима, međama i pravilima. Tijekom cijelog filma Slavko se neuspješno trudi uspostaviti kontakt s Dragonom, svojevrsnim hrvatskim glavarom Mostara, elokventno prikazujući ponore birokracije stupanjem uapsurdne situacije vječnog godoovskog čekanja na odgovore i sigurnost koja nikada neće stići. No Slavkova se kompleksna, kompletan podijeljenost filmski

NADA ĐUREVSKA

Za ulogu Slavkove supruge nagrađena je Zlatnom arenom

ESEJ O STILSKIM POSTUPCIMA U FILMU “OBRANA I ZAŠTITA” BOBE JELČIĆA KOJI SU KRITIKU PODJEDNAKO I ODUŠEVILI I ZBUNILI

najartikuliranije očituje u inovativnom ponašanju kamere koja na sebe preuzima njegovo oklijevanje. Kolebljiva kamera Erola Zubčevića tako, baš poput samog Slavka, izbjegava prelaženje s jedne na drugu stranu, te uvijek ostaje na dovratku, u prostoru neodlučnosti. Najčešće zastaje tik na granici stanova i prostorija, motreći scenu kroz okvir balkonskih vrata ili prozora. Taj isti okvir, usto, nerijetko dijeli kadar na dva dijela, dodatno oslikavajući Slavkovo stanje, kao i podijeljenost na širim razinama grada i regije. Konstantno revno bilježenje granica koje čine Slavkov život nemogućim sumirano je u sceni njegova izbora zaobilazne stazice uz riječnu obalu, umjesto glavne ulice pri prelasku u muslimanski dio Mostara. Dok se u pozadini uzdiže Stari most, simbol podjele Mostara, Slavko pita svoju ženu Milenu: "Ne možeš to prekoračiti?"

Njegovi neuspjesi i (uglavnom) tiho očajanje pred odlukama s kojima je suočen poplavljaju i dramaturgiju, osobito u dva posve neočekivana sjajna kada zamišljanja vlastitog samoubojstva. No, sklad "Obrane i zaštite" ne posrće ni pred kojim od zanimljivih retoričkih sredstava kojima film obiluje. Naprotiv, njegovo bogatstvo gradi se na raznolikim signalima vješto rasutim po cijelom filmskom tkanju, objedinjujući ga na narativnoj, estetskoj i stilskoj razini. Dok Slavko neprestano posustaje

na svim poljima, film širinu svog zahvata duguje upravo nepokolebljivosti u provođenju svog proničljivog pogleda na njegov život. Naizgled sasvim mirna rutina raspada se pod pažljivom lećom koja prati ovaj dugi dan u Slavkovu životu, a svi detalji njegove svakodnevice zadobivaju mnogo dublji značaj. Ovako precizno autorovo istraživanje emocionalne, društvene, ali poglavito ljudske neodlučnosti, koji nesumnjivo zna i provodi ono što želi, rijetko je i vrijedno postignuće u hrvatskom filmu. Možemo se samo nadati da će nas odjeci njegovih iskoraka na filmskoj sceni pratiti jednakozvonko kao što to čine zvukovi neumornog tipkanja uz odjavnu špicu, neposustalo i revno. ●

BOGDAN DIKLIĆ

Nesigurnost glavnog lika
prati i začudna dramaturgija

PRVIĆ ŠEPURINE

Uz male preinake centralni
trg dalmatinskog mesta
postao je idealna scenografija
filma "Svećenikova djeca"

"Svećenikova djeca" i "Majstori" dvije su komedije koje su na kreativan način iskoristile sve što im pružaju vizure dalmatinske obale, o tome svjedoče njihovi scenografi i direktori fotografije, Damir Gabelica, Bojan Drezgić, Mirko Pivčević i Vanja Černjul

scenografija, kamera, sunce, more... **I MALO SREĆE**

TEKST JANKO HEIDL
FOTO PRIVATNE ARHIVE

**JESU LI PRVIĆ ŠEPURINE BILE PRVI IZBOR ZA
LOKACIJU MJESTAŠCA U KOJEM ĆE SE SNIMATI
"SVEĆENIKOVA DJECA"?**

Snešto više od 160.000 gledatelja "Svećenikova djeca", film Vinka Brešana, ne samo što je bio najgledaniji hrvatski film prošle sezone nego i drugi najgledaniji hrvatski film od osamostaljenja, nakon, također Brešanova, "Kako je počeo rat na mom otoku" (1996.), koji je u kinima vidjelo 342.000 ljudi. Iako je nezahvalno predviđati gledanost nekog filma koji još nije distribuiran u kinima, netipična romantična komedija "Majstori" Dalibora Matanića, bogata slapstickom i gegovima, s referencama na još uvjek omiljen domaći klasik "Tko pjeva zlo ne misli" Kreše Golika (1970.), također posjeduje velik potencijal popularnosti. Radnje oba filma značajnim dijelom smještene su na jadransku obalu, no tu atraktivnu scenografiju koriste na različite načine, o čemu su nam svoja iskustva iz prve ruke prenijeli scenografi i direktori fotografije Damir Gabelica i Mirko Pivčević ("Svećenikova djeca") te Bojan Drezgić i Vanja Černjul ("Majstori").

GABELICA: Nakon prvog posjeta Prvić Šepurinama zaključili smo da trebamo tražiti dalje, jer smo u njima naišli na nepremostiv problem. Obišli smo mnoga dalmatinska mjestašca, obalna i otočna, sve do Fažane u Istri. Nijedno nam se nije činilo idealnim na prvi pogled – ovdje je nedostajalo ovo, ondje ono. U užem izboru je bio, recimo, Sutivan, ali crkva i trg su orientirani na sjever pa su pročelja gotovo cijeli dan u sjeni, što nam nikako nije odgovaralo. No nakon obilaska Zlarina, Kaštela i Brača domislio sam se rješenja prvićkog problema. Naime, ondje nam se učinilo da je glavni prostor zbivanja malen te neupotrebljiv. Ali ako bismo premostili more između dvaju molova, ta bi se vizura otvorila i dobili bismo trg u veličini koja nam je bila potrebna. Ne samo u estetskom smislu, nego i u praktičnom. Vratili smo se u Prvić Šepurine, utvrdili da je moja zamisao ostvariva i tako smo dobili našu glavnu lokaciju, mada ona u organizacijskom smislu nije bila idealna jer do

BOJAN DREZGIĆ

"Jedina scenografska intervencija u Vinjercu bile su šarene svjetiljke"

Prvić Šepurina nema trajekta, što je iziskivalo dodatne napore. Stvar je, zapravo, bila u tome da pri prvom obilasku nismo Prviću prišli na pravi način. Stali smo pred crkvu, sve nam se učinilo premaleno i to je bilo to. Kada smo u povratku osmotrili Prvić na drugi način, imajući na umu spomenuto rješenje, vidjeli smo da nam odgovara.

PIVČEVIĆ: Vinko Brešan je otpočetka, prije pregleda terena, navijao za Fažanu, ona mu se činila baš pravom lokacijom. Prema topografiji opisanoj u scenariju, gdje piše da se trafika, župni ured i crkva nalaze u istom potezu, Fažana je doista najtočnije odgovarala zadanim gabaritima. No, kada su u pitanju vizualnost i atmosfera, njezin je glavni trg previše šaren, sladoledarski, s puno više talijanskog duha, negoli onoga kakav većina nas zamišlja kao tipično dalmatinski. Uostalom, radnja se zbiva u dalmatinskom mjestu, jer da se zbiva u Istri, tako bi i pisalo. Nije riječ o sitničarenju i slijepoj doslovnosti, ali scenarij ipak valja poštovati kao djelo koje dobro daje do znanja u kojem smjeru treba oblikovati film. Potom, trg u Fažani nije na samoj obali, tako da samo more ne bilo stalno i snažno prisutno u slici i u atmosferi. Vidjeli bismo ga, ali tek u drugom, trećem planu. Usto, fažanski je trg orijentiran na zapad, što bi opet bilo nezgodno za snimanje zbog sjenovitosti tijekom gotovo cijelog dana.

DAKLE, NAKON ŠTO STE PROČITALI SCENARIJ, NISTE SE ODMAH SJETILI NEKOG ODREĐENOG SAVRŠENOG MJESTA, NEGOTRENULI USKLAĐIVANJU S SUSTAVNU POTRAGU?

GABELICA: Trebalо je svakako naći mjesto koje se doima tradicionalnim, donekle zaustavljenim

u nekom prethodnom razdoblju, bez modernih građevina – neko naselje koje nije vikendaško. Meni su se tijekom čitanja kao idealna nametnula Kaštela, no kada smo došli ondje, ni Vinku, ni Mirku nisu se učinila odgovarajućom lokacijom.

PIVČEVIĆ: Imali smo osjećaj da se doima previše tmurnom, da ne odgovara komičnoj, vedroj noti kojom je trebalo obojiti ugođaj. Jer "Svećenikova djeca" je film koji se dugo pretvara da je komedija, da bi se kasnije preobratio u nešto drugo. A to je trebalo pratiti i dočarati i u vizualnom smislu, ponajviše koloritom.

KOLIKO STE SE, PAK, OTIMALI PRVOM DOJMU DA JE VINJERAC IDEALNA LOKACIJA ZA SNIMANJE "MAJSTORA"?

ČERNJUL: Mislim da je Dalibor dugo vrebao Vinjerac i čekao priliku da ga iskoristi u filmu. Prizori na moru u scenariju "Majstora" bili su pisani za Vinjerac.

DREZGIĆ: Junakinja "Majstora" Keka (Areta Ćurković) bježi od muža i odlazi u mjesto gdje su bili na medenom mjesecu. Gledajući vizualno, ona iz malog doma u gradu, gdje su izolirani od svijeta, bježi opet u izolirano mjesto na moru, ali koje nosi drugi predznak. Bježi iz jedne izolacije u drugu. Trebalо nam je, dakle, osamljeno obalno mjesto u kojem ćemo imati što manje scenografskih zahvata. Mislim da je Matanić u Vinjercu ljетovao kao dijete, ostao mu je u sjećanju. Na pregledu terena pokazalo se da je posrijedi lijepo, pitoreskno selo uz more čija je velika prednost to što nam je, osim vizualnosti kakvu smo tražili, ponudilo studijske uvjete snimanja, jer u njemu živi vrlo malo ljudi. Mještani su nam zdušno pomagali, a to puno znači. Jedino smo Vinjercu kakav jest dodali šarene svjetiljke u eksterijeru, kojima smo ukrasili šetnju likova da bismo dodali malo bajkovitosti.

JE LI FOTOGENIČNI VINJERAC, SA ZAČUDNO IMPRESIVNIM TOTALOM UBAVOG MJESTAŠCA UZ OBALU MORA, OKRUŽENOG KAMENIM BRDIMA, IKAD PRIJE SNIMLJEN NA HRVATSKOM FILMU?

DREZGIĆ: Mislim da nije. Kada smo ondje stigli kamionima, kombijima i agregatom, mještani su se pitali što je sad ovo. Domaći su nam govorili kako im je jako dragо da će se njihovo mjesto sad napolj konvidjeti i pokazati. Da je u Vinjercu već sniman neki film, siguran sam da bi se toga sjećali, jer gdje god dodete, a nešto se već snimalo, mještani vam ispričaju kako je tu Jadran film radio ovo ili

ono. Uvijek je to bio Jadran film. Lijepo je da smo probili led. Vjerojatno u Hrvatskoj i na našoj obali ima puno takvih, filmski još neotkrivenih mjesta.

JE LI DIREKTOR FOTOGRAFIJE IMAO NEKE POSEBNE ZAHTJEVE ZA SCENOGRABA?

GABELICA: Kada smo usvojili Prvić Šepurine kao eksterijerni objekt "Svećenikove djece", pokazalo se da gotovo sve savršeno odgovara onome što nam treba, tako da nije bilo potrebno puno intervirati. Najveća nevolja bila nam je suvremena zgrada pošte pokraj crkve, bijela građevina usred niza starih kamenih kuća. Inače je jako "lijepa", čak je dobila i neku nagradu za arhitekturu. No uspjeli smo je preuređiti i pretvoriti u filmsku ljekarnu. Naravno, s time da smo, zbog produkcijskih razloga, sve interijere – osim sobe don Fabijana (Krešimir Mikić) u župnom dvoru, koja ima izravnu vezu s morem – snimali u okolini Zagreba.

PIVČEVIĆ: Ima jedna krasna anegdota. Damir nas je vodio na pregled terena u blizini Zagreba, kadago je nazvao Vladimir Tadeji, među ostalim, pitao što radi. Damir mu je odgovorio da je baš kod Velike Gorice i da tražimo dalmatinske lokacije. Na to mu je Tadej rekao: "Da, tu vam je krasna rivijera." Tadej, scenograf stare škole, iz onih vremena kada su se filmovi snimali puno dulje i kada su financije bile bitno izdašnije, naprsto nije mogao pojmiti da snimamo Dalmaciju u Zagrebu.

GABELICA: Najveći dio interijernih scena snimili smo u naseljima Odra i Bregana. Mislim da smo pronašli interijere koji su, uz scenografsku dudu i određenu stilizaciju, odgovarali mediteranskom duhu eksterijera. Možda je najsumnjiviji interijer crkve, uistinu krasne barokne građevine dovoljno patinirane da odgovara eksterijeru, ali ipak različite od arhitekture kakva se nalazi u Dalmaciji. Naime, zbog sadržaja filma nije bilo lako naći crkvu u kojoj će nam odobriti snimanje "Svećenikove djece", no župnik u jednoj crkvi nedaleko od Zagreba, neću reći gdje, dopustio nam je da pet dana snimamo između jutarnje i večernje mise.

DREZGIĆ: Interijeri "Majstora" također su snimani u Zagrebu. U kući u Nazorovoj ulici mogli smo raditi što smo htjeli pa smo taj naturalni objekt preuređili u kuhinju, sobu, hodnik, u ono što nam je trebalo.

ČERNJUL: "Majstori" su relativno skroman TV projekt i na raspolaganju smo imali samo dvadeset

dana snimanja te vrlo kratku preprodaju. Kako je riječ o fizičkoj komediji s vratolomijama koje su trebali izvesti sami glumci, morali smo pronaći pristup koji će im dati maksimalnu slobodu kretanja. Početna referenca bili su nam filmovi "Bottle Rocket" i "Rushmore" Wesa Andersona, zbog precizno definirane palete boja i upotrebe širokog formata u komediji. Na prvom sastanku s Bojanom i kostimografkinjom Moranom Černevom govorio sam o tome da želimo puno boje i da se ne trebamo bojati bezobraznih primara. Odredili smo hladniji pristup zagrebačkim lokacijama, tako da su setovi u kojima žive glavni likovi bili dizajnirani u dominantnim plavim i zelenim tonovima. Opravданje za tu odluku bila je ponajprije praktičnost – na zagrebačkom smo setu kuhinje trebali snimiti jako mnogo u kratkom roku i to u širokim kadrovima u kojima se vidi čitav prostor. Bojan i Dalibor su predložili da interijer stana ribara Luje bude u crvenim i narančastim tonovima. Isprrva sam mislio da je to previše ekstremna izbor u odnosu na zagrebačke prostore, ali dan prije snimanja, na glumačkoj probi na lokaciji, video sam da to izvrsno funkcioniра. Cilj nam je bio da boje budu organski uklopljene u fotografiju, htjeli smo izbjegići drastičnu manipulaciju slike u postprodnciji. ●

VANJA ČERNJUL

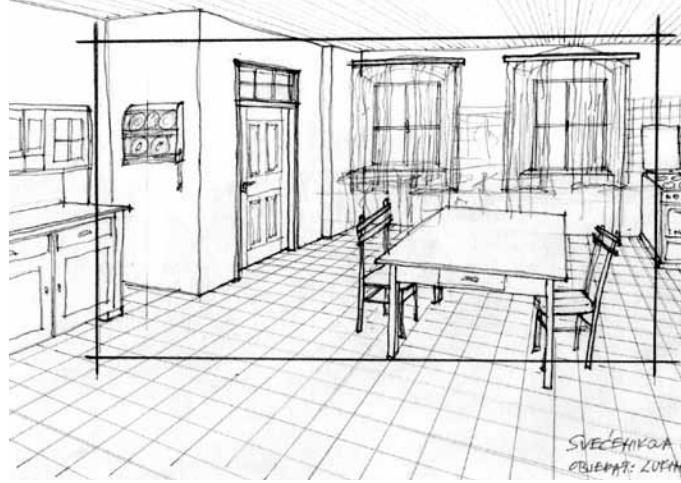
"Hrvatska je prepuna lokacija na kojima bih volio snimati"

**“MOGU ZAMISLITI
FILM O JAMESU
BONDU NA HVARU”,
KAŽE MIRKO
PIVČEVIĆ**

DAMIR GABELICA

“Lokacije za snimanje nekih dalmatinskih interijera pronašli smo u Odri i Bregani”

Nakon filmova “Majka asfalta” i “Ćaća” neki su suradnici očekivali snimanje kamerom iz ruke i minimalno korištenje dodatne rasvjete pa su bili iznenađeni kontroliranim pokretima kamere pomoću klasične scenske tehnike, upotrebom velikih difuznih izvora svjetla i fotografijom visokoga ključa. Izgledalo je da nećemo imati vremena da taj pristup zadržimo do kraja snimanja, ali nakon filma “Ćaća” znao sam što je sve moguće s Daliborovom energijom i strategijom asistenta režije Dragana Jurića. S njima bih bez straha snimao i “Marš pingvina”.

SVEĆENIKOV
OBRIŠA: LUCIA

DREZGIĆ: Generalna ideja bila je da film izgleda pitoreskno, veselo, u neku ruku komično. Da bude živo, a ne depresivno, iako se priča vrti oko bračnih problema među supružnicima.

**KAKO SE SCENOGRAFSKIM ELEMENTIMA POSTIŽE
EFEKT KOMIČNOG?**

DREZGIĆ: Na filmu se uglavnom izbjegavaju kričave boje – crvena, narančasta, svijetloplava... Ali već samim bojenjem zidova u neku od tih boja – npr. svijetloplava kuhinja s crno-bijelim pločicama na podu, kao što smo učinili u “Majstorima”, i s ponekom, recimo, komičnom slikom na zidu – dobijete određenu igru prostora koja djeluje nesvakidašnje i na svoj način diže vizualnu podlogu na kojoj se odvija priča na drugu, malo življu, veseliju, nesvakidašnju razinu.

**ŠTO SU PREDNOSTI, A ŠTO MANE SNIMANJA NA MORU
U ODNOŠU NA SNIMANJE U UNUTRAŠNOSTI?**

PIVČEVIĆ: Iako je logično da se prvo snimaju eksterijeri, a potom interijeri, tako da unutra namjestiš svjetlo koje odgovara onome što se događalo vani, u “Svećenikovoj djeci” interijere smo snimali prije eksterijera. Prepostavljao sam da će na moru biti lijepo vrijeme i sve sam interijere snimao kao da je vani sunčano, no kada smo došli u Prvić, neprestano je bilo tmurno i kišovito. I onda

sam se morao snaći i improvizirati, no naš posao ionako jest neprestana improvizacija. Nezgoda snimanja na moru jest da se unutar jedne scene vrijeme i svjetlosni uvjeti jako često mijenjaju. I radi samog filma, volio bih da je bilo više sunca, jer Dalmaciju i inače doživljavam kao sunčano i vedro mjesto. No, iako je i Vinko Dalmatinac, on Dalmaciju doživljava kao tmurnu i kišnu, tako da mu nije nimalo smetala ta doza sivila koja meni nije bila po volji. Za mene nema bitne razlike između snimanja u unutrašnjosti ili na obali. Na moru je, doduše, ljepše raditi, ali samo onda kada se ima vremena. A kada se snima u stalnoj vremenskoj stisci, kao što je to kod nas posljednjih godina uvijek slučaj, onda mi je zapravo svejedno.

ČERNJUL: Najveća opasnost pri snimanju na moru su tulumi u hotelu nakon kojih se glumci pojavljuju na setu s tamnim podočnjacima. Šalim se. Uvijek me veseli putovanje na lokaciju jer znam da ću pronaći dodatnu inspiraciju na licu mjesta. Naravno, malo je zastrašujuće biti sa samo jednom kamerom na terenu, udaljen nekoliko sati vožnje od najbližeg iznajmljivača i servisera. Na snimanju "Majstora" vrijeme se mijenjalo iz sata u sat, tako da nije bilo lako postići vizualni kontinuitet. Sjećam se da je Dalibor zaplesao od sreće kada nam je prilikom snimanja totala Vinjerca sunce izišlo na nekoliko minuta. Imali smo sreće i sa završnim kadrom koji je jednostavno morao imati kvalitetu sunčane

razglednice – sunce nam je granulo točno trideset sekundi prije snimanja prve repeticije.

"SVEČENIKA DJECA"

Scenografska skica interijera Petrove kuće

| POSTOJE LI NEKA MJESTA U HRVATSKOJ KOJA BISTE VOLJELI ČEŠĆE VIDJETI NA FILMU ILI U NJIMA SNIMATI?

GABELICA: Klis, kninska tvrđava, Senj... Poklonik sam starije arhitekture i volio bih da se više snima u nekom od krasnih starih dvoraca u Hrvatskoj. Ali valjda nije vrijeme za takve povijesne teme koje iziskuju veće proračune, mada mislim da bi se u te građevine mogle smjestiti i suvremene priče.

ČERNJUL: Hrvatska je prepuna lokacija na kojima bih volio snimati. Čini mi se da domaći autori još nedovoljno koriste Istru koja je bogata raznolikom prirodom i arhitekturom, ali i sjajnom infrastrukturom. Istra je vrlo dostupna i zbog toga strane produkcije često tamo snimaju.

DREZGIĆ: Upravo sam se vratio s pregleda terena gdje smo prošli Mljet, Brač i Hvar. To su stvarno prekrasna mjesta čija se prava ljepota vidi i doživi tek izvan sezone, kada nije skrivena turistima, štandovima, šarenilom...

PIVČEVIĆ: Mogu zamisliti da se u Hvaru snima neki film o Jamesu Bondu jer Hvar ima doista sve što je potrebno za ambijent i atmosferu filma iz tog serijala. ●

DUBROVAČKI SET MEGAPOPULARNE SERIJE
“IGRA PRIJESTOLJA” TEK JE VRH LEDENE
SANTE POVRATKA MEĐUNARODNIH FILMSKIH
KOPRODUKCIJA U HRVATSKU

PAZI, SNIMA

SE, PONOVO!

TEKST

IGOR TOMLJANOVIĆ

FOTO

MARIO ROMULIĆ

U proteklih nešto manje od sto godina u Hrvatskoj je snimljeno čak 126 međunarodnih filmskih koprodukcija, što osim u filmofilskoj triviji predstavlja i značajan doprinos razvoju hrvatske filmske kulture, ali i stručnom, tehničkom i organizacijskom snaženju potencijala domaće filmske industrije, da o finansijskom priljevu i ne govorimo. Rat i raspad filmske infrastrukture gotovo je prekinuo ovu vrijednu gospodarsku i kulturnu djelatnost, no posljednjih nekoliko godina Hrvatska ponovo postaje atraktivna lokacija za međunarodne koprodukcije. Najveći razlog povratku stranih filmskih ekipa u

Hrvatsku jest program poticaja kojim se filmskim projektima osigurava povrat sredstava uloženih u snimanje u Hrvatskoj (cash rebate) u vrijednosti do 20%. Ova je povlastica inauguirana 2012. godine te je ubrzano rezultirala značajnim povećanjem međunarodne filmske produkcije na našim prostorima. Preduvjet za ostvarenje povlastice je zadovoljavanje minimalnih uvjeta koje u natječaju postavlja Hrvatsko audiovizualno vijeće, a koji se odnose na bliskost projekta s hrvatskom kulturom, običajima ili podnebljem, sudjelovanje kreativnih članova filmske ekipe iz Hrvatske te korištenje lokalnih resursa.

FOTO PAKT MEDIA

FOTO PAKT MEDIA

FOTO EMBASSY FILMS CROATIA

STRANE KOPRODUKCIJE

Na setu filma "Red Tails" u Motovunu (gore lijevo i u sredini); na snimanju serije "Igra prijestolja" u Dubrovniku (gore desno)

Najpoznatiji i medijski najeksponiraniji je primer popularne HBO-ove serije "Igra prijestolja" ("Game of Thrones") koja je prva iskoristila novu povlasticu te je druga i treća sezona serije snimljena u Dubrovniku i okolicu, a već je najavljen i snimanje četvrte sezone u Dubrovniku i Splitu. Osim direktnih, financijskih učinaka gostovanja stranih ekipa poput ove, neosporni su i veliki marketinški efekti, osobito kad je riječ o tako popularnim naslovima. O tome zorno svjedoči i fascinantni podatak da Googleova tražilica na upit "game of thrones croatia" izbacuje preko milijun i pol rezultata.

Još je jedan zanimljiv naslov prošle godine iskoristio potencijale atraktivnih hrvatskih lokacija i filmske infrastrukture. Riječ je o biografском filmu o princezi Diani, "Diana", s holivudskom zvjezdom Naomi Watts u naslovnoj ulozi. Film je sniman na lokacijama u Zagrebu, Rovinju i Opatiji, a u produkciji je bilo angažirano oko 130 hrvatskih filmskih radnika.

Nedavno smo u kinima imali priliku vidjeti najnoviji film kultnog engleskog redatelja Petera Greenawaya "Goltzius i Pelikanova družina" koji je realiziran još godinu ranije, naime sniman je tijekom 2012. u Zagrebu, dok se na redovnom kinorepertoaru upravo prikazuje francuski film "Zagorjela ljubav" ("Eyjafallajökull"), komedija Alexandra Coffrea u kojoj glavne uloge tumače Valérie Bonneton i Dany Boon. Hrvatska je u ovom filmu "glumila" Albaniju, Sloveniju i Grčku, što pokazuje kakav se potencijal krije u njezinoj već opjevanoj prirodnoj i kulturnoškoj raznolikosti.

Od ostalih filmova realiziranih prošle godine u Hrvatskoj treba spomenuti i finsko-češku koprodukciju pod radnim naslovom "A Patriotic Man" finskog redatelja Artoa Halonena te švicarski film "Cure" redateljice Andree Štakelj, koji je sniman

u Dubrovniku, a u njemu sudjeluju jake snage hrvatskoga glumišta na čelu s Leonom Lučevom i Marijom Škaričić (u filmu nastupa i Beograđanka Mirjana Karanović). ●

CASH REBATE

<u>VRIJEDNOST POVLASTICE?</u>	do 20% od ukupnog lokalnog troška
<u>MINIMALNI TROŠAK</u>	300.000 kn
<u>NA KOJI SE ODOBRAVA</u>	dokumentarni film
<u>POVRAT?</u>	500.000 kn
	animirani film
	750.000 kn
	epizoda TV serije
	2 milijuna kn
	igrani film
<u>MAKSIMALNI TROŠAK</u>	20 milijuna kuna
<u>NA KOJI SE ODOBRAVA</u>	
<u>POVRAT?</u>	
<u>VRSTE FILMOVA ZA KOJE SE ODOBRAVaju</u>	cjelovečernji igrani, dokumentarni, kratki igrani, televizijski i animirani filmovi
<u>SREDSTVA?</u>	
<u>ŠTO ČINI UKUPNI TROŠAK?</u>	olakšica se temelji na trošku hrvatske ekipе koja radi u Hrvatskoj, te na robu i usluge kupljene u Hrvatskoj

FORŠPANI ZA 2014.

30 filmova
koje sljedeće
godine morate
pogledati

Izdvojili smo nekoliko naslova iz iznimno bogate ponude filmova koji se trenutačno nalaze u produkciji ili su pak najavljeni za sljedeću godinu

DUGO- METRAŽNI IGRANI filmovi

Most na kraju svijeta

Drama **Režija:** Branko Ištvančić
Scenarij: Josip Mlakić **Produkcija:** Artizana Film
Producent: Irena Škorić **Kamera:** Branko Cahun **Montaža:** Veljko Segarić
Glazba: Dalibor Grubačević **Uloge:** Aleksandar Bogdanović, Sanja Radišić, Boro Stjepanović, Vlatko Dulić, Nela Kocsis, Slobodan Čustić, Miralem Zubčević, Đorđe Kukuljica, Slaven Knežević, Jelena Perčin, Anita Schmidt, Ivan Brkić, Darko Milas, Nikša Kušelj

Kada je završio Domovinski rat, sela u kojima su živjeli bosanski Hrvati su razrušena, a progonici su naseljeni u kućama hrvatskih Srba koji su napustili Hrvatsku. No sada se srpski vlasnici vraćaju, a hrvatske stanare čeka neizvjesna budućnost. U ovom ozračju straha, starac Jozo, bosanski Hrvat, nestaje bez traga. Slučaj je povjeren policijscu Filipu koji pokreće detaljniju istragu...

Svinjari

Crna komedija **Režija:** Ivan Livaković
Scenarij: Ivan Livaković **Produkcija:** Fos Film
Producent: Goran Mećava **Kamera:** Daniel Ruljančić **Montaža:** Maida Srabović
Uloge: Goran Bogdan, Iva Mihalić, Ana Maras, Marina Redžepović, Ivana Roščić

Novac više nije dovoljan, slava je postala najtraženija valuta. Novinarka je spremna učiniti sve da bi se domogla priče, pa i izmislit je. Ako je potrebno, uništit će tude živote, no otkrit će da su i potencijalne žrtve više nego spremne igrati tu igru, čak i ako to znači eksploraciju vlastitih tragedija. Teško je pobijediti „stroj slave“, posebno kada ga odluče zamijeniti novim modelom. Smješten između realnosti i iluzije, film „Svinjari“ antiglazbena je satira koja se obračunava s medijima i stereotipima koji vladaju našim svakodnevnim životima.

Mirni ljudi

Drama **Režija:** Ognjen Svilicić **Scenarij:** Ognjen Svilicić **Produkcija:** MaXima Film **Producent:** Damir Terešak **Kamera:** Crystel Fournier **Uloge:** Emir Hadžihafizbegović, Jasna Žalica, Hrvoje Vladislavljević, Ljubomir Bandović, Mira Banjac

Maja, Ivo i njihov sin Tomica žive u Zagrebu. Maja i Ivo bliže se mirovini i naporno rade da bi spojili kraj s krajem, a Tomica je maturirao i trenutačno je nezaposlen. Njihovi životi nisu ništa posebno, no situacija je stabilna. Jednoga dana, bez ikakva razloga, Tomu pretuče skupina klinaca na ulici. Sljedećeg dana budi se s užasnom glavoboljom, no kada ga Maja i Ivo odvedu u bolnicu, liječnici tvrde da su njegove ozljede bezopasne. Tomica kasnije pada u komu i ubrzo postaje jasno da mu je život u opasnosti. Prvi put u životu Maja i Ivo suočavaju se s ozbiljnim problemom. Institucije koje bi im trebale pomoći pokazuju nevjerojatnu letargiju i nezainteresiranost. Da bi spasili sina, Maja i Ivo kreću u bitku protiv ravnodušnih vlasti.

Loveable

Drama **Režija:** Ivona Juka **Scenarij:** Ivona Juka, Anita Juka **Production:** 4film **Producer:** Anita Juka **Kamera:** Mario Oljača **Montaža:** Vladimir Gojun **Uloge:** Lana Barić, Vojislav Brajović, Nataša Janjić, Goran Hajduković, Helena Beljan, Juraj Dabić, Nataša Dorčić, Sebastian Cavazza

Vedran se otudio od svoje djece, no kada mu ona pruže drugu priliku, on je žezi iskoristiti i pokušava se ponovo s njima zbližiti. Nataša je producentica uspješne televizijske serije, a unatoč trudnoći, njezin odnos s djetetovim ocem se raspada. Neriješeni sukobi iz prošlosti izlaze na površinu i morat će se s njima suočiti. Ives, televizijska redateljica, sve se teže nosi s očevom uznapredovalom demencijom. Čezne za time da prekine sve veze sa svojim dosadašnjim životom koji se vrti isključivo oko posla i brige za oca.

Zagreb cappuccino

Drama **Režija:** Vanja Svilicić **Scenarij:** Vanja Svilicić, Ognjen Svilicić **Produkcija:** MaXima Film **Producent:** Damir Terešak **Uloge:** Nela Kocsis, Mila Elegović, Igor Kovač, Robert Budak, Jadranka Elezović, Dušan Gojić **Cast:** Darija Lorenci, Olga Pakalović

Priča o odnosu dviju najboljih prijateljica na pragu četrdesetih. One žezi izaći iz naučenih i društvenih nametnutih obrazaca ponašanja, ali to nije uvijek lako, naročito ako je grad malen i društvo konzervativno. Upoznajemo njihove strahove i nedoumice, njihovu samoću.

Mrtve ribe plivaju na ledima

Drama **Režija:** Kristijan Milić **Scenarij:** Josip Mlakić **Produkcija:** Eurofilm **Producent:** Slaven Knezović **Kamera:** Mirko Pivčević h.f.s. **Montaža:** Veljko Segarić

Film prati putovanja desetak ljudi jedne kasne jeseni u malom bosanskom gradu, dok ih nadljeću jata žđralova selica. Naoko nepovezani prizori, posloženi nelinearno, postupno otkrivaju raznovrsne veze između likova. Središnji motiv koji ih povezuje bizarno je samoubojstvo umirovljenog učitelja, čiji motiv ostaje misterij. Većina prizora u filmu događa se tijekom njegovog pogreba, dok iznad grada lete žđralovi. Pojedinačne priče polagano se završavaju na pogrebu, dok se žđralovi gube iz vida, a pogreba zvona zvone.

Otok ljubavi

Komedija **Režija:** Jasmina Žbanić **Produkcija:** Producija Živa **Producenti:** Damir Ibrahimović, Leon Lučev **Scenarij:** Aleksandar Hemon, Jasmina Žbanić **Kamera:** Christine Meier **Uloge:** Ariane Labed, Ada Condeescu, Ermin Bravo, Franco Nero, Leon Lučev, Bojana Gregorić, Jelena Lopatić

Dalila, njezin muž Grebo i sedmogodišnja kći Sanja provode praznike u hotelskom naselju na hrvatskoj obali. Izloženost moru, suncu i hotelskim aktivnostima potiču Grebu i Dalilu na sve veću uzajamnu žudnju koju teško kontroliraju. Njhova kći, koja se nada da će na ovim praznicima naučiti plivati u dubokoj vodi, saznaće od kćeri hotelske sobarice šokantne činjenice o životu. Sanja je općinjena Florom, Engleskinjom koja radi u hotelu. Florinom

nećaku, šestogodišnjaku Adamu, sviđaju se Sanjine škripave natikače i ozbiljno se u nju zaljubljuje. Kada Grebo i Dalila prvi put vide Floru Sanjinim očima, shvaćaju njezinu općinjenost. No Florina ljepota u njima pobudi neobične osjećaje, što na neobičan način zakomplicira njihov desetogodišnji brak i otkrije im nove mogućnosti u životu. Praznici ubrzo kreću nekontroliranim putem...

Iza sna

Drama **Režija:** Igor Filipović **Scenarij:** Igor Filipović **Produkcija:** Jamat produkcija **Producent:** Matija Jakšeković **Kamera:** Goran Legović **Montaža:** Slaven Jekauc **Uloge:** Borko Perić, Dušan Bućan, Krsto Belko, Ana Vučak

Mlađi Tihi (Borko Perić), nezadovoljan slabo plaćenim poslom u tvornici, razapet je između želje iz tinejdžerskih dana da postane glazbena zvijezda i težnje da nađe bolji i siguran posao. Njegova djevojka Lana (Ana Vučak) stvara mu pritisak da se egzistencijalno osigura. Tijekom jedne noćne vožnje gradom upada u ured glazbenog producenta Sanjina (Dušan Bućan) koji mu odlučuje pomoći u proboru na glazbenoj sceni.

Ljubav ili smrt

Dječji **Režija:** Daniel Kušan **Scenarij:** Daniel Kušan **Produkcija:** Kinorama **Producent:** Ankica Jurić Tilić **Kamera:** Mario Sablić **Montaža:** Slaven Zečević **Glažba:** Dinko Appelt **Uloge:** Antonio Parač, Kristian Bonačić, Filip Mayer, Nina Miletic

Treći film iz serijala o dječaku Koku prema romanima Ivana Kušana. Dok petnaestogodišnjeg Koka više zanima nogomet, njegov najbolji prijatelj Zlatko općinjen je klasičnim ljubavnim romanima i predbacuje Koku da je klinac koji ne poznaje pravu ljubav. Koko počinje Zlatku pričati svoju ljubavnu priču o tajanstvenoj Ani, a njegova priča malo-pomalo upleće i sve ostale ljubavne priče Kokovih i Zlatkovih prijatelja.

Kosac

Drama **Režija:** Zvonimir Jurić **Scenarij:** Zvonimir Jurić, Jelena Paljan **Produkcija:** Kinorama Producencija: Ankica Jurić Tilić **Kamera:** Branko Linta h.f.s. **Glažba:** Jura Ferina, Pavao Miholjević **Montaža:** Dubravka Turić **Uloge:** Ivo Gregurević, Mirjana Karanović, Igor Kovač, Nikola Ristanovski, Lana Barić, Zlatko Burić, Dado Ćosić, Peter Musevski

Film govori o Ivi, radniku u jednom slavonskom poljoprivrednom kombinatu, koji je prije mnogo godina bio osuđen zbog silovanja. Kroz tri priče koje se događaju jedne noći i koje na različite načine tematiziraju Ivu, postupno dobivamo sumornu sliku njegova života, ali i čitavog kraja koji je, kao i Ivo svojim zločinom, ostao zaustavljen i zarobljen ratom.

Srce mesara

Komedija **Režija:** Antonio Nuić **Scenarij:** Antonio Nuić **Produkcija:** Propeler Film **Producenat:** Boris T. Matić **Kamera:** Mirko Pivčević **Montaža:** Marin Juranić **Uloge:** Bojan Navojec, Iva Babić, Zlatko Vitez, Mirela Brekalo, Goran Navojec, Ksenija Marinković, Filip Šovagović, Filip Križan

Boris Burić trubač je alternativnog jazz bend-a koji se treba oženiti psihologinjom Janom Krajač. Boro Bura, kako ga zovu prijatelji, iz bogate je mesarske obitelji, a Jana je iz klasične građanske obitelji. Organizaciju svadbe na sebe je preuzeo Burin otac Zdravko, koji želi oženiti sina kako priliči tradiciji i običajima...

Oslobodenje Skopja

Drama **Režija:** Rade Šerbedžija, Danilo Šerbedžija **Scenarij:** Dušan Jovanović, Rade Šerbedžija **Produkcija:** Partysans (MK) **Producenat:** Goran Toža **Glazba:** Vlatko Stefanovski, Nigel Osborne **Uloge:** Rade Šerbedžija, Lucija Šerbedžija

Osmogodišnji Zoran glavni je junak priče smještene u Skopje za vrijeme Drugoga svjetskog rata i njemačke okupacije grada. Kroz njegove oči doživljavamo svu okrutnost, siromaštvo i patnje života u vrijeme rata. Zoranov otac bori se s partizanima, stric Gheorgiy je član pokreta otpora u Skopju i pomaže evakuirati Židove na slobodni teritorij, međutim, bliske prijatelje i susjede, Rossmannove, ne uspijeva spasiti od deportacije. Zoran je očajan kada mu malu prijateljicu Renatu Rossmann zajedno s obitelji odvedu u koncentracijski logor. Kada bugarska tajna policija uhiti i muči strica, Zoranova majka Lizza koketira s njemačkim časnikom Hansom. Nedugo potom Hans se pobrine da Gheorgiya puste iz zatvora – a on više nije isti čovjek. Zoran shvaća da je Hans postao majčin ljubavnik i često sanja oca kako se vraća kao junak u oslobođeno Skopje.

KRATKI IGRA- NI

filmovi

Zajedno

Režija: Daniel Kušan **Scenarij:** Daniel Kušan **Produkcija:** Kinorama **Producenat:** Ankica Jurić Tilić **Kamera:** Raul Brzić **Glazba:** Dinko Appelt **Uloge:** Ivana Roščić, Stjepan Perić

Poklon predsjednika Nixona

Ponoćno sivo

Režija: Branko Ištvančić **Scenarij:** Josip Mlakić **Produkcija:** Artizana **Producenat:** Irena Škorić **Kamera:** Branko Čahun **Montaža:** Silvije Magdić **Glazba:** Dalibor Grubačević **Uloge:** Đorđe Kukuljica, Aleksandar Bogdanović, Nikša Kušelj, Jasmin Telalović, Slaven Knežević

Radnja filma događa se za vrijeme rata u BiH. Pripadnici HVO-a odlaze do porušene kavane koja se nalazi između crta sukoba s Armijom BiH. Tu zateknu dvojicu pripadnika Armije BiH i uspiju ih zarobiti. Nakon kratkog vremena počnu zajedno piti, no uskoro započinje sukob sa suborcima koji su ostali na crti.

Nezaposlena majka s dvogodišnjim djetetom pokušava pronaći posao i nastaviti normalni život u ludom svijetu u kojem su trenuci opuštanja neobično vrijedni. Jedina kakva-takva podrška joj je muž s kojim se tijekom dana čuje telefonom, no koji će uskoro izgubiti posao.

Režija: Igor Šeregi **Scenarij:** Igor Šeregi **Produkcija:** Grupa sedam **Producenat:** Ivan Kelava **Kamera:** Mario Sablić **Montaža:** Tomislav Stojanović **Uloge:** Rene Bitorjac, Radovan Vujović, Max Whatley, Zijad Gračić, Ilija Ivezić, Petar Cvirk, Danko Ljuština

Stipe i Peđa, obavještajci JNA s početka 70-ih godina 20. st., dobivaju specijalni zadatak da prevezu poklon američkog predsjednika Nixonu drugu Titu i osobno mu ga dostave na Brijunima. Poklon je živo biće ili je bilo živo do jednog trenutka u filmu...

Manjača

Režija: Tin Žanić **Scenarij:** Tin Žanić **Produkcija:** Kinoklub Zagreb **Producenat:** Tena Gojić **Kamera:** Jana Plečaš **Montaža:** Jan Klemsche **Uloge:** Matija Ferlin, Venceslav Kapural, Roberta Milevoj

Manjača je film o mlađiću koji prvi put u životu preuzima odgovornost za sebe. Želeći promijeniti svoje navike i odvojiti se od prošlog života, on se useljava u stan kod svoga djeda.

DOKU-MEN-TARNI

filmovi

Photoshop: Kako smo čitali novine

Režija: Silvana Mendušić **Scenarij:** Darija Kulenović Gudan, Marina Andree Škop

Produkcija: Studio dim **Producent:** Darija Kulenović Gudan, Marina Andree Škop

Kamera: Almir Fakić **Montaža:** Damir Čučić

Nalazimo se u vremenu nestajanja novina kakve smo poznavali – ozbiljne, analitične i dostojanstvene. Umjesto njih na scenu stupaju novi hibridni mediji, novi formati i novi medijski heroji. Film pokušava zabilježiti ovaj povijesni, prekretnički trenutak u povijesti masovnih medija.

Snovi se vraćaju kući

Režija: Mladen Mitrović **Scenarij:** Mladen Mitrović **Produkcija:** Fabrika snova (BA)

Koproducenti: Factum (HR), Balkan Art Centar (BA) **Producent:** Mladen Mitrović

Tijekom dvije godine snimanja ekipa najvećeg regionalnog dokumentarnog filmskog projekta obišla je deset zemalja i snimila preko 120 sati materijala. Film govori o ponovnom susretu grupe nekadašnjih Sarajlija koji su se nakon 1987. godine, kada ih je redatelj prvi put snimao, rasuli svijetom stjecajem brojnih a ponajviše ratnih okolnosti.

Generacija '68

Režija: Nenad Puhovski **Scenarij:** Nenad Puhovski **Produkcija:** Factum **Producent:**

Nenad Puhovski **Kamera:** Nenad Puhovski **Montaža:** Vesna Biljan Pušić

Autor ispisuje hommage generaciji s kojom dijeli mladenačke zanose i ideju o revoluciji koja će uspjeti promijeniti svijet, koja će biti realna i zahtijevati nemoguće. Ujedno propituje stvarne dosege tih promjena, na društvenom i, vjerojatno važnijem, osobnom planu.

Lika: ljepotica i zvijjer

Režija: Katarina-Zrinka Matijević Veličan

Scenarij: Katarina-Zrinka Matijević Veličan

Produkcija: Factum **Producent:**

Nenad Puhovski **Kamera:** Vjeran Hrpka

Montaža: Ana Štulina, Vesna Biljan Pušić

Lika je prekrasan, ali pomalo zaboravljen dio Hrvatske iz kojeg je većina stanovništva iselila u potrazi za boljim životom, dok se oni koji su ostali bore s usamljenošću i gubitkom identiteta. Lika je mjesto u kojem je život težak i okrutan, ali istovremeno i prekrasan.

Besplatno

Režija: Vlatka Vorkapić **Scenarij:**

Vlatka Vorkapić **Produkcija:** FADE IN

Producent: Morana Komljenović

Je li uistinu besplatno sve ono što nazivamo "besplatnim"? Ima li u modernim društвima mjesa za besplatno školstvo i zdravstvo? Koje su zamke ovog koncepta "besplatnog" i možemo li ga prevladati?

Kupa

Režija: Goran Dević **Scenarij:** Goran Dević
Produkcija: Petnaesta umjetnost **Producenat:** Hrvoje Osvaldić **Kamera:** Vjeran Hrpka

Film dokumentira život građana Siska na Kupi tijekom ljetne i zimske sezone. Kupa prolazi centrom grada i dok je zimi velika i hladna rijeka koja se često smrzava, tijekom ljetnih mjeseci postaje pitomom rijekom koja privlači brojne Siščane.

Riba ribi grize rep

Režija: Neven Hitrec **Scenarij:** Neven Hitrec i Davor Šišmanović **Produkcija:** Hrvatski filmski savez **Producenat:** Vera Robić Škarica **Kamera:** Dragan Marković **Montaža:** Slaven Zečević

Kroz najmanje se najjasnije vidi najveće. U ovom slučaju "najmanje" je sukob dvaju lokalnih ribičkih društava: Štuke i Šarana. I dok se hišočemo gledajući njihove svade, borbu za priznavanje, za koncesiju, prevratničke Skupštine, izdaje povjerenja, potezanje veza, kupnju glasova, legalne i manje legalne pravne manevre – nekako nam je cijela ta priča bliska i otprije poznata.

Vještica u raljama života

Režija: Mija Pavliša i Senad Zemunović **Scenarij:** Mija Pavliša **Produkcija:** Hulahop **Producenat:** Dana Budislavljević, Miljenka Čogelja **Kamera:** Senad Zemunović

Priča o spisateljici Dubravki Ugrešić, jednoj od najnagradijanijih hrvatskih književnica u svijetu čija su djela najviše prevođena. Izložena medijskom linču i proglašena državnim neprijateljem te "vješticom koju treba spaliti na lomači" zbog tekstova usmjerenih protiv nacionalizma i rata, odlučila je napustiti Hrvatsku i već dva desetljeća živi u egzilu u Amsterdamu i ne želi se vratiti ni komunicirati s medijima.

Moj zanat

Režija: Mladen Matičević **Scenarij:** Mladen Matičević **Produkcija:** Hrvatski filmski savez **Producenat:** Vera Robić Škarica **Kamera:** Boris Poljak **Montaža:** Suzana Stevanović

Arsen Dedić, hrvatski kantautor, pjesnik i pjevač, vrhunski glazbenik, tekstopisac, zavodnik, glazbeni producent, ali i osoba o čijem se privatnom životu malo zna. Tko je ustvari Arsen, kako daleko ili kako blizu seže njegov život i utjecaj, gdje je sve isprepleten s našim životima, neka su od pitanja na koja pokušava odgovoriti ovaj film.

Zabava

Režija: Bojan Mrđenović **Scenarij:** Bojan Mrđenović **Produkcija:** FADE IN **Producenat:** Morana Komljenović

Film istražuje položaj djece u suvremenom konzumerističkom svijetu. Ona u njemu sudjeluju na nekoliko razina: kao mali manekeni, ciljana skupina i kao potrošači. Film se također bavi i onom djecom koja ne mogu ili ne žele sudjelovati u tom i takvom svijetu.

Ljubavna odiseja

Režija: Tatjana Božić **Scenarij:** Alexander Goekjian, Tatjana Božić **Produkcija:** JvdW film (NL) **Koproducenti:** IKON, Zelovic Productions, Factum **Producenat:** Boudeijn Koole **Kamera:** Ton Peters **Montaža:** Boudeijn Koole

Na prvi pogled pravi filmski chick-lit, ustvari je humorističan, ali nemilosrdan prikaz redateljičina ljubavnog života.

Bolesno

Režija: Hrvoje Mabić **Scenarij:** Hrvoje Mabić **Produkcija:** FADE IN **Producenat:** Iva Tkalec, Morana Komljenović **Kamera:** Almir Fakić, Bojana Burnać **Montaža:** Žarko Korać

Zastrašujuća priča o Ani Dragičević, djevojci zatvorenoj na pet godina u Psihijatrijsku bolnicu Lopača zbog svoje homoseksualnosti. Film postavlja pitanje je li nepravda koja joj je nanesena otklon od sustava koji inače dobro funkcioniра ili je ipak riječ o simptomu šire društvene klime te metafora za "bolesno" društvo?

Potrošeni

Režija: Borut Šeparović **Scenarij:** Borut Šeparović **Produkcija:** Montažstroj **Producenat:** Borut Šeparović **Montaža:** Jan Klemsche

Osobe starije od 55 godina nalaze se na margini sustava u kojemu je sve potrošno, pa i ljudski život. Projekt 55+ okupio je osobe starije od 55 godina a film prati proces projekta. Protagonisti su u kadru dobili točno onoliko sekundi koliko imaju godina da bi ispričali najvažniju minutu svoga života.

Djeca kapitalizma

Režija: Matija Vukšić **Scenarij:** Matija Vukšić **Produkcija:** Factum **Producenat:** Nenad Puhovski **Kamera:** Mario Marko Krce

Film istražuje položaj djece u suvremenom konzumerističkom svijetu. Ona u njemu sudjeluju na nekoliko razina: kao mali manekeni, ciljana skupina i kao potrošači. Film se također bavi i onom djecom koja ne mogu ili ne žele sudjelovati u tom i takvom svijetu.

JAVNE INSTITUCIJE**HRVATSKI AUDIOVIZUALNI CENTAR**
CROATIAN AUDIOVISUAL CENTRE

Nova Ves 18
HR-10 000 Zagreb
CEO Hrvoje Hribar
T +385 (0) 16041 080
F +385 (0) 14667 819
E info@havc.hr
W www.havc.hr

MEDIA DESK CROATIA

Ulica kralja Zvonimira 20
HR-10 000 Zagreb
CEO Martina Petrović
T +385 (0) 14655 434
F +385 (0) 14655 442
E martina.petrovic@mediadesk.hr
W www.mediadesk.hr

HRVATSKA KINOTEKA

CROATIAN CINEMATHEQUE

Savksa c. 131
HR-10 000 Zagreb
CEO Carmen Lhotka
T +385 (0) 16190 618
F +385 (0) 16190 618
E kinoteka@arhiv.hr
E clhotka@arhiv.hr
W www.arhiv.hr

HRVATSKI FILMSKI ARHIV

CROATIAN FILM ARCHIVES

Savksa c. 131
HR-10 000 Zagreb
CEO Carmen Lhotka
T +385 (0) 16190 618
Department for Film, Video and Phono Material Processing
CEO Mladen Burić
T +385 (0) 16060 535
E mburic@arhiv.hr

MINISTARSTVO KULTURE – UPRAVA ZA IZVEDBENE UMJETNOSTI I AUDIOVIZUALNU DJELATNOST

MINISTRY OF CULTURE –
DIRECTORATE FOR
PERFORMING ARTS AND
AUDIOVISUAL AFFAIRS

Runjaninova 2
HR-10 000 Zagreb
MOC Andrea Zlatar
T +385 (0) 14866 408
F +385 (0) 14866 438
W www.min-kulture.hr

ZAGREB FILM

Vlaška 70
HR-10 000 Zagreb

CEO Vinko Brešan
T +385 (0) 14613 689
F +385 (0) 14557 068
E zagrebfilm@zagrebfilm.hr
W www.zagrebfilm.hr

PROFESIONALNE UDRUGE**DRUŠTVO ZA ŽAŠTITU AUDIOVIZUALNIH RADOVA**
ASSOCIATION FOR PROTECTION OF AUDIOVISUAL WORKS

Josipa Ruđera Boškovića 7
HR-10 000 Zagreb
T +385 (0) 14924 580
F +385 (0) 12330 332
E apawcro@zg.t-com.hr

HRVATSKO DRUŠTVO FILMSKIH ĐELATNIKA
CROATIAN SOCIETY OF FILM WORKERS

Britanski trg 12
HR-10 000 Zagreb
CEO Nada Gačešić Livaković
T +385 (0) 14847 024
F +385 (0) 14847 026
E hdfd@hdfd.hr
W www.hdfd.hr

DRUŠTVO HRVATSKIH FILMSKIH REDATELJA
CROATIAN FILM DIRECTORS' GUILD

Nova Ves 18
HR-10 000 Zagreb
CEO Antonio Nujić
T +385 (0) 14846 852
F +385 (0) 14846 852
E dhfr@dhfr.hr
W www.dhfr.hr

HRVATSKO DRUŠTVO DRAMSKIH UMJETNIKA
CROATIAN ASSOCIATION OF DRAMATIC ARTISTS

Amruševa 19/3
HR-10 000 Zagreb
CEO Goran Grgić
T +385 (0) 14920 717
F +385 (0) 14920 718
E hddu@hddu.hr
W www.hddu.hr

HRVATSKA UDRUGA PRODUCENATA
CROATIAN PRODUCERS' ASSOCIATION

Nova Ves 18
HR-10 000 Zagreb
CEO Ankica Jurić Tilić
T +385 (0) 14666 550
F +385 (0) 14666 550
E hrup@hrup.hr
W www.hrup.hr

HRVATSKA UDRUGA FILMSKIH SNIMATELJA
CROATIAN CINEMATOGRAPHERS SOCIETY

Britanski trg 12
HR-10 000 Zagreb
CEO Vjekoslav Vrdoljak
T +385 (0) 14847 291
F +385 (0) 14847 291
E cine-hfs@zg.t-com.hr
W www.hfs.adu.hr

HRVATSKA ZAJEDNICA SAMOSTALNIH UMJETNIKA
CROATIAN FREELANCE ARTISTS' ASSOCIATION

Ilica 4/2
HR-10 000 Zagreb
CEO Silvije Petranović
T +385 (0) 14847 560
F +385 (0) 14847 717
E zajednica@hzsu.hr
W www.hzsu.hr

HRVATSKO NOVINARSKO DRUŠTVO
CROATIAN JOURNALISTS' ASSOCIATION

Perkovčeva 2
HR-10 000 Zagreb
CEO Zdenko Duka
T +385 (0) 14828 333
F +385 (0) 14828 332
E hnd@hnd.hr
W www.hnd.hr

HRVATSKO DRUŠTVO FILMSKIH KRITIČARA
CROATIAN SOCIETY OF FILM CRITICS

Savksa c. 131
HR-10 000 Zagreb
CEO Bruno Kragić
T +385 (0) 16192 091
F +385 (0) 16192 091
E hdfk@hdfk.hr
W www.hdfk.hr

HRVATSKI FILMSKI SAVEZ
CROATIAN FILM CLUBS' ASSOCIATION

Tuškanac 1
HR-10 000 Zagreb
CEO Hrvoje Turković
T +385 (0) 14848 771
F +385 (0) 14848 764
E vera@hfs.hr
W www.hfs.hr

UDRUGE ZA ŽAŠTITU AUTORSKIH PRAVA**DRŽAVNI ZAVOD ZA INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO****STATE INTELLECTUAL PROPERTY OFFICE OF THE REPUBLIC OF CROATIA**

Ulica grada Vukovara 78
HR-10 000 Zagreb
T +385 (0) 16106 410
F +385 (0) 16112 017
E info@dziv.hr
W www.dziv.hr

ŽAŠTITA AUTORSKIH MUZIČKIH PRAVA
CROATIAN COMPOSERS SOCIETY, COLLECTING SOCIETY

Heinzelova 62a
HR-10 000 Zagreb
T +385 (0) 16387 000
F +385 (0) 16387 001
E zamp@hds.hr
W www.zamp.hr

HRVATSKA UDRUGA ZA ŽAŠTITU IZVODAČKIH PRAVA
CROATIAN PERFORMERS' RIGHT COLLECTING SOCIETY

Ivana Broza 8a
HR-10 000 Zagreb
T +385 (0) 13033 600
F +385 (0) 13033 630
E huzip@huzip.hr
W www.huzip.hr

UDRUGA ZA ŽAŠTITU, PRIKUPLJANJE I RASPODJELU NAKNADA FONOGRAFSKIH PRAVA
ASSOCIATION FOR PROTECTION, COLLECTION AND DISTRIBUTION OF PHONOGRAPH PRODUCERS' RIGHTS

Ivana Broza 8a
HR-10 000 Zagreb
T +385 (0) 13668 194
F +385 (0) 13668 072
E hdu@hdu.hr
W www.zapraf.hr

NACIONALNE TELEVIZIJE**HRVATSKA RADIOTELEVIZIJA**
CROATIAN RADIOTELEVISION

Prisavlje 3
HR-10 000 Zagreb
T +385 (0) 16343 683
F +385 (0) 16343 692
E ird@hrt.hr
W www.hrt.hr

NOVA TV

Remetinečka c. 139
HR-10 000 Zagreb
T +385 (0) 16008 300
F +385 (0) 16008 333

E novatv@novatv.hr
W www.novatv.hr

RTL TELEVIZIJA

Krapinska 45
HR-10 000 Zagreb
T +385 (0) 13660 000
F +385 (0) 13660 009
E rtl@rtl.hr
W www.rtl.hr

VISOKOŠOLSKE OBRAZOVNE INSTITUCIJE**AKADEMIJA DRAMSKE UMJETNOSTI**
ACADEMY OF DRAMATIC ART

Trg maršala Tita 5
HR-10 000 Zagreb
T +385 (0) 14828 506
F +385 (0) 14828 508
E web@adu.hr
W www.adu.hr

ADU ZAGREB, ODSJEK ZA ANIMIRANI FILM I NOVE MEDIE

ACADEMY OF FINE ARTS
ZAGREB, DEPARTMENT OF ANIMATION AND NEW MEDIA

Ilica 85
HR-10 000 Zagreb
T +385 (0) 13711 300
F +385 (0) 13773 401
E alu@alu.hr
W www.alu.hr

UMJETNIČKA AKADEMIJA U OSIJEKU
ACADEMY OF ARTS OSIJEK

Kralja Petra Svačića bb
HR-31 000 Osijek
T +385 (0) 31 253 333
E uaos@uaos.hr
W www.uaos.hr

UMJETNIČKA AKADEMIJA, SVEUČILIŠTE U SPLITU
ACADEMY OF ARTS UNIVERSITY OF SPLIT

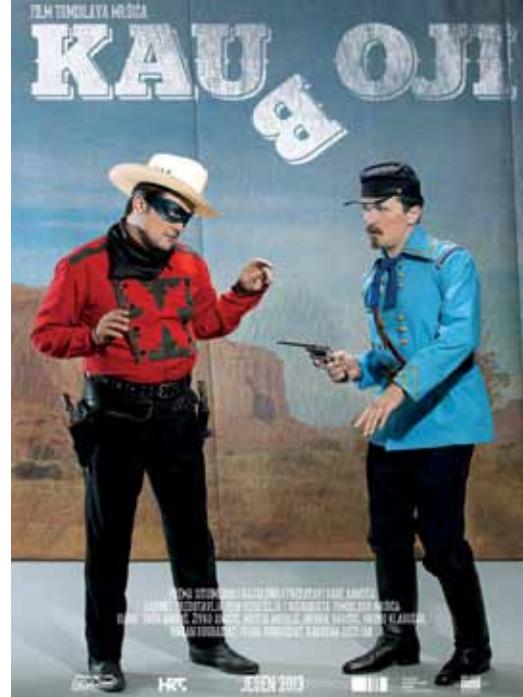
Tvrđava Gripe, Glagoljaška bb
HR-21 000 Split
T +385 (0) 21 348 622
F +385 (0) 21 348 620
E umas@umas.hr
W www.umas.hr

ŠKOLA MEDIJSKE KULTURE
SCHOOL OF MEDIA CULTURE

Tuškanac 1
HR-10 000 Zagreb
T +385 (0) 14848 771
F +385 (0) 14848 764
E vanja@hfs.hr
W www.hfs.hr

NEMILOSRDNI **GADOVI** Publika je **kriva** za sve!

IAKO SE INAČE NE SLAŽU GOTOVU NI U ČEMU, DVA SU NEMILOSRDNA GADA NAKON
DUBINSKE ANALIZE UMJETNIČKE VRIJEDNOSTI FILMA TOMISLAVA MRŠIĆA IPAK PRONAŠLA
KRIVCA ZA RELATIVNI KOMERCIJALNI PODBAČAJ "KAUBOJA"

DISKUTIRAJU

IVAN-VANJA RUNJIĆ
IGOR TOMLJANOVIĆ

NG TOMLJANOVIĆ: Hrvatski film konačno je razbio Kolumbovo jaje. Prvo je u knjižarskom izlogu otkriven Ante Tomić, ubrzo potom na dječjem odjelu knjižnice požutjele stranice "Koka i duhova", a evo sada je uskrsnut i šegrt Hlapić. No, u pokušaju da se uhvati još neki blockbuster, laso se zaustavilo na predstavi "Kauboji" Saše Anočića, koju je vidjelo više od sto tisuća gledatelja. No, nešto je pošlo krivo pa je film pogledala tek trećina kazališnih gledatelja. Oba Nemilosrdna gada bila su više nego milosrdna u ocjeni filma, no ni to nije pomoglo. Pa u čemu je onda problem? Kako je to moguće? NG Runjiću?

NG RUNJIĆ: Najlakše je okriviti publiku pa ču i ja učiniti upravo to. Doduše, i traileri su mogli biti uzbudljiviji. Po meni je za takav rezultat najmanje "kriv" sam film. Ali nije kraj svijeta, i 34.000 gledatelja lijepa je cifra – to je i dalje tri soma više ljudi nego što je zajedno pogledalo filmove o Jobsu i Assangeu. Osim toga, znamo da su kod nas kazališta značajno posjećenija od nogometnih utakmica pa se onda ponekad zna dogoditi i da budu posjećenija od kina.

NG TOMLJANOVIĆ: Eto, dogodilo se i to – da se ti i ja slažemo – ovaj put u tome da je publika kriva. U ovom je slučaju to i empirijski dokazivo. Poznato je, naime, da komedije funkcioniraju samo u punim

dvoranama u kojima publika postaje žrtvom zaraznog smijeha. E pa ja sam film gledao u: a) polupraznoj dvorani, b) u kojoj je vladala dostojanstvena tišina kao da je na ekranu kakav Godard. U takvoj situaciji bi se i Charlie Chaplin proveo k'o bos po trnju, a kako ne bi Saša Anočić?!

NG RUNJIĆ: Polako s tim NG konsenzusom! Meni je bilo smiješno, čak i dirljivo tijekom cijelog filma bez obzira na okolinu. Drugim riječima – ti se smiješ i na "Mrak film" jer si u dvorani s ekipom koja brije na to?! Ne usudim se ni pomisliti kakav si na stadionu... Al' ajmo mi radije malo o tome kako smo konačno dobili jednu pravu, dobru populističku, da ne kažem pučku komediju, koja pritom ne vrijeda inteligenciju izbirljivijih filmofila. Kladim se da će film razvaliti kad ga puste na telki. Naravno, ako to bude u nekom pristojnom terminu, a ne u gluho doba kad pristojan svijet već ključa pred ekranom.

NG TOMLJANOVIĆ: Pučka komedija koja je podbacila s gledanošću? Zvuči skoro jednako oksimoronski kao Šovagovićeva pučka art komedija, ali nema veze. Ma simpa su "Kauboji", ali kad bolje promislim, i ja sam bio u publici te sam se nakon nekog vremena stvarno prestao smijati, zapravo mogu točno detektirati kad su stvari lagano krenule nizbrdo, nakon što je Ivana Rushaidat završila svoj potpuno suludinerazumljiv uvodni monolog. Kad radiš komediju i najjače mjesto imaš u desetoj minuti, to ujedno znači da imaš problem. I sad već slutim da ćemo se prestatи slagati pa odmah lakše dišem.

NG RUNJIĆ: To ti je od Bronhija. Naravno da se ne slažem. Meni to s Ivanom, koja je inače u filmu super i sve, uopće nije bilo toliko urnebesno – malo me podsjetilo na onaj izmišljeni jezik na kojem briju Navojec i Violićka kod Viteza u "Šumi summarum". Ali su mi zato Anočić Jr. i Rakan konstantno bili urnebesni, koliko god su te fore s Cigom možda izlizane i opće mjesto, a dobar mi je i onaj Barišićev blesavi Javor. Ma ti ne kužiš komediju, al' to je old news...

NG TOMLJANOVIĆ: Yeah, sure. Slažem se da je Živko apsolutno otkriće i žao mi je što mu scenarij nije dao malo više prostora, ispalio bi još i mnogo bolje. Moguće je da tražim dlaku u jajetu, ali zapravo imam osjećaj da im je baš ta dlaka nedostajala da ispadne masterpis i rasturi boksofis. Šteta.

NG RUNJIĆ: Ne da tražiš dlaku u jajetu, nego bi i da je jaje slonovsko. Ja mislim da s "Kaubojima" možemo apsolutno biti zadovoljni. I još mislim da zasluzuju nastavak. Ali na to se ipak ne kladim...

NG TOMLJANOVIĆ: Ne slonovsko, Kolumbovo. Inače, dobar bi bio nastavak "Kauboji u 3 i 10 za Kutinu".

NG RUNJIĆ: "Obračun kod OK Ivanića"? "Rio Lonja"? "Točno u podne i kvarat"?

(Bogatu kolekciju velikih misli Nemilosrdnih gadova možete pronaći na web stranici www.nemilosrdnigadovi.com)